

PSM

PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE

TEMMUZ 2019

Sayı: 99 / Fiyatı: 10 TL

www.psmmag.com

sodexo
yemek
siparişinde
oyunun
kuralını
değiştirecek

Kız çocuklarının
hayallerinin
gerçekleşmesi
için çabalıyor!

6 soruda kart erişim
cihazları ve elektronik
kimlik doğrulama

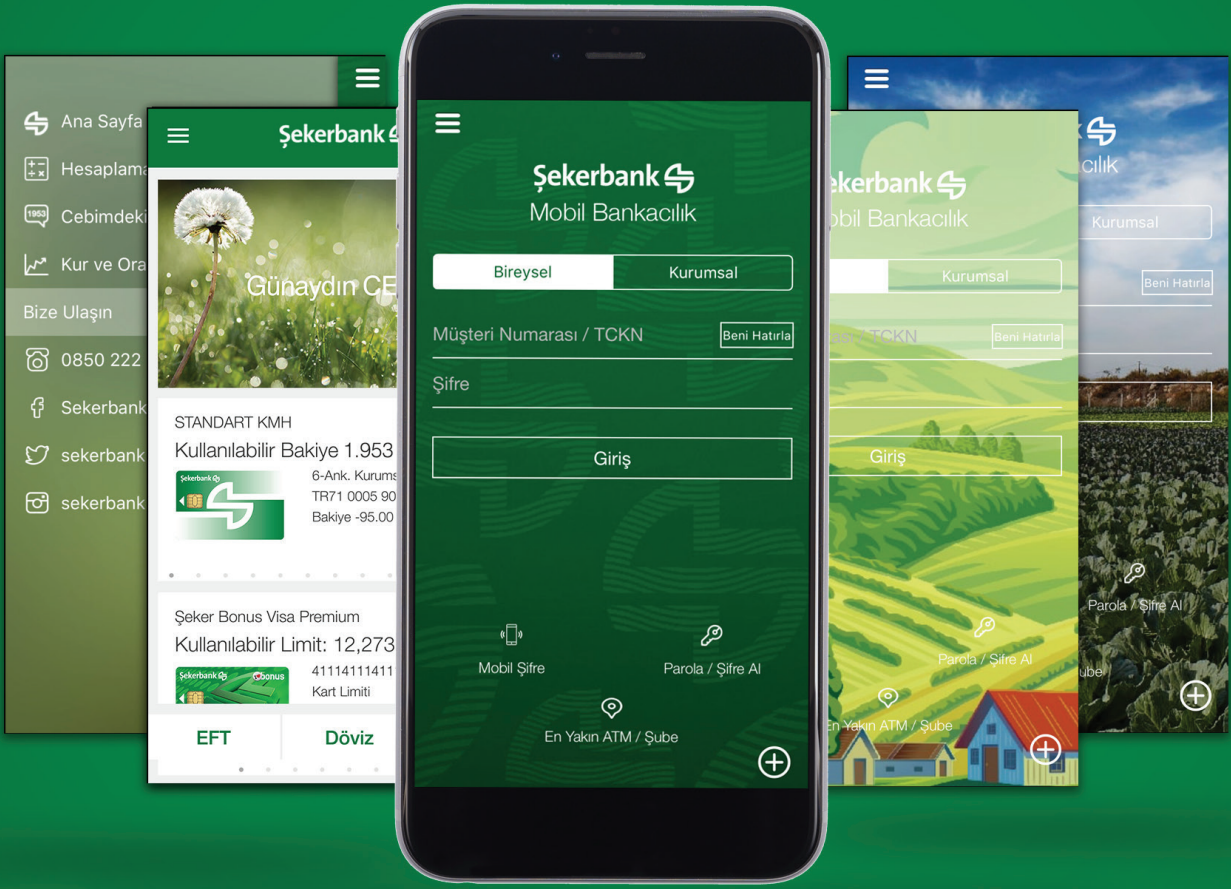

Startup ve **FinTek**'ler için
6 ayda 24 satın alma ve
yatırım işlemi yapıldı

Facebook, kripto para
dünyasını domine
etmeye hazırlanıyor

Şeker Mobil Şube ile
ihtiyaç duyduğunuz
tüm bankacılık işlemlerini
şubeye gitmeden, 7 gün 24 saat
kolaylıkla yapabilirsiniz!

Şekerbank

Abdullah Çetin
acetin@psmmag.com

Kripto paralara balans ayarı!

Facebook'un dijital parası Libra üzerine çok şey yazılıp çizildi. Özellikle "dijital para" dedim çünkü, bazı uzmanlar Libra'yı Bitcoin örneğinde olduğu gibi bir kripto para olarak tanımlamıyor...

Latincedeki karşılığı "terazi burcu" olan libra; balans, denge gibi kavramlara da karşılık geliyor. Nitekim Facebook kaynaklı açıklamalara bakılırsa Libra, fiyat istikrarı sağlayarak bir nevi denge unsuru olmayı amaçlıyor. Ayrıntılarını haberimizde bulabilirsiniz ama ben buradan Türkiye'de kripto para otoritesi olarak tanınan girişimcilerin görüşlerinden birkaç alıntı yapmak istiyorum...

BTCTrader Kurucu Ortağı Kerem Tibuk, Facebook'un Libra'yı bir kripto para değil yeni bir para birimi olarak duyurduğunu hatırlatıyor ve "Libra, banka hesabı olmayan ya da farklı nedenlerle bankacılık hizmetlerinden yeteri kadar faydalanamayan kullanıcıların, finansal işlemleri mobil cihazlarıyla kolayca yapabilmesine imkân sağlayacak. Facebook'un farklı uygulamaları aracılığıyla sahip olduğu kullanıcı verisini ve kullanıcı sayılarını dikkate alınca Libra'nın dijital paraya geçişi hızlandıracağını söyleyebiliriz" diyor. Tibuk'a göre Libra, arkasındaki çokuluslu şirketlerin de desteğiyle

uzun vadede kağıt paraların yerini dijital paralara bırakmasına neden olacak sürecin başlamasını sağlayabilir.

Bitexen Kurucu Ortağı Ahmet Kürşat Duygulu'ya göre ise Libra, Bitcoin ve blokzincir altyapısından esinlenerek oluşturulduğu için kripto para olarak değerlendirilebilir. Ancak hemen ekliyor Duygulu: "Değerini rezerv para karşılığına sabitlemeyi hedeflediği için Bitcoin gibi değer biriktirme değil sadece takas aracı olarak kullanılacaktır. Bu yüzden de Libra'yı, blokzincir teknolojisini kullanan yeni nesil bir ödeme aracı olarak tanımlamak daha doğru olacaktır." Duygulu da Libra'nın kripto varlık ekosistemini büyüteceği görüşünde. Coiny CEO'su Ayberk Kuday, Libra'nın adının bile dijital para piyasalarında hızlı bir yükselişe yol açtığına dikkat çekerek şu değerlendirmeyi yapıyor: "Dijital paralar halen gelişim aşamasında. Ancak teknolojinin bu hızlı gelişimi çok yakın bir dönemde belki de şu ana kadar adını duymadığımız başka bir dijital parayı önümüze getirebilir ve kıvrak teknolojisiyle para problemini çözebilir. Gelecekte kullanılacak teknolojiler hep blockchain üzerine olacak, dijital paralar da bunların birini oluşturuyor. Blockchain teknolojisinde yaşanan gelişmelerin çok sıkı takip edilmesi gerekiyor." Keyifli okumalar.

Erişim Medya Radyo Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş. adına
İMTİAZ SAHİBİ VE SORUMLU MÜDÜR

Kayhan Öztürk

GENEL KOORDİNATÖR

Barış Bekar

HABER MÜDÜRÜ

Orhan Pala

EDİTÖRLER

**Esin Gedik, Berrin Uyanık Bekar,
Seda Uygun Pala**

YAYIN DANIŞMANI

**Abdullah Çetin
acetin@psmmag.com**

DÜZELTMEN
Celalettin Kafesoğlu

FOTOĞRAF
Çelik Çelikyaman

GÖRSEL TASARIM
**Erişim Medya Radyo
Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş.**

HABER MERKEZİ
**Serap Sürmeli
Yağızhan Coşkun**

YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLER
**Sinem Büber Singh (New York),
Özlem Aydın (Londra),
Zeynep Turan (Roma)**

REKLAM & REZERVASYON
suygun@psmmag.com

DANIŞMAN, Marka ve Etkinlik Yönetimi
tulin.cakmak@gundemmedyagrubu.com

YÖNETİM YERİ

Şirket Ünvanı

Erişim Medya Radyo Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş.
Cumhuriyet Cad. No: 147 / 6 Harbiye / Şişli - İstanbul
Tel: 0212 255 32 92-93-94 / Faks: 0212 238 72 07

BASKI

Karakış Basım Matbaa Ambalaj ve Reklam San. Tic. Ltd.
Maltepe Mah. Litros Yolu Sok. 2-4 1BF1 - Zeytinburnu -
İstanbul Tel: 0212 544 58 10 www.karakısbasım.com

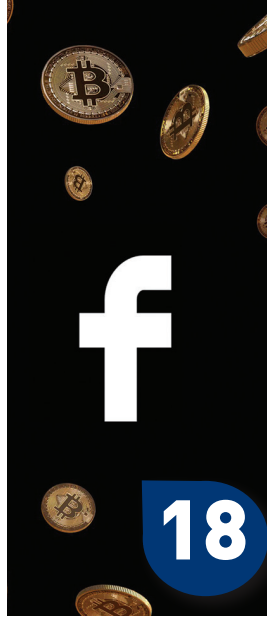
YAYIN TÜRÜ

AYLIK - YAYGIN - TÜRKÇE
(EKONOMİ - HABER DERGİSİ)

PSM, T.C. Yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır.
Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Köşe yazıları yazarlarının sorumluluğundadır.

iÇİNDEKİLER

PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE • TEMMUZ 2019

44

ZİRVE YOLUNDA

Kısıtlı imkanlara sahip kız çocuklarının hayallerini gerçekleştirmesi için çabalıyor!

6

VİTRİN

3 milyon ininal kullanıcısı, Visa logolu kartlarıyla nakit çekebilecek

18

KRİPTO PARA

Facebook, kripto para dünyasını domine etmeye hazırlanıyor

22

YEMEK KARTLARI

Sodexo, yeni yemek sipariş platformuyla oyunun kuralını değiştiriyor

24

GİRİŞİM

Workup mezunu girişimcilerin yüzde 90'ı yola devam ediyor

26

YAZARKASA / POS

Ingenico iCiro ile ciro takibi artık çok daha kolay

28

BÜTÜNCÜL HİZMET

Dört dörtlük ödeme kuruluşu

30

YENİLİK

Sektörde bir devrim: MultiPOS

32

KVKK

Kişisel veriler için güvenlik gizlilik ve bütünlük tek platformda

34

FİNTEK DÜNYASINDAN GELİŞMELER

Finansal hizmetlerde nesnelere interneti

36

TEKNOLOJİ

Türkiye'nin ilk yerli Bitcoin ATM'si Atşehir'de görüğe çıktı

38

STARTUP

6 ayda 24 satın alma ve yatırım işlemi yapıldı

46

KEC

6 soruda kart erişim cihazları ve elektronik kimlik doğrulama

50

MEVZUAT

Facebook Libra, kripto para mevzuatı için dönüm noktası olabilir

52

EXTRE

Arife günü kartlı ödeme trafiği rekor kırdı

56

DÜNYADAN

2019'da FinTek sektörüne yön verecek 3 trend

► 3 milyon ininal kullanıcısı, Visa logolu kartlarıyla nakit çekebilecek

ininal, Visa ile uzun vadeli bir iş ortaklığına imza attı. Buna göre 3 milyonun üzerindeki ininal ön ödemeli kartlarla dünyanın her yerinde Visa logolu alışveriş sitelerinde, POS ve ATM'lerde işlem yapılabilecek. Eşzamanlı olarak ininal kartların nakit çekim özelliği de geliştirildi. Artık 15 binden fazla noktadan (D&R, KİM Market, Migros, Pratik İşlem, PTT işyerleri, Şok Market, Teknosa ve Vatan Bilgisayar) temin edilebilen ininal kartla ATM'lerden 7/24 nakit çekilebilecek.

ininal CEO'su Ömer Suner, Visa işbirliği ve nakit çekim yeniliğiyle ilgili şu bilgileri veriyor: "7 yıl önce ön ödemeli kartlarla başladığımız yolculuğumuzda, bugün Visa ile hayata geçirdiğimiz işbirliği kapsamında kullanıcılarımıza sunduğumuz ürünün yeteneklerini geliştirirken, temel finansal servisleri herkes için daha erişilebilir kılan bir platform haline geldik. İşbirliğimizle eşzamanlı olarak, kurulduğumuz günden bu yana kullanıcılarımızın beklediği nakit çekim özelliğimizi hayata geçirdik ve Türkiye'nin en rahat erişilebilir ve kolay kullanılabilir finansal aracını kendi BIN'imiz (üyeliğimiz) üzerinden Visa güvencesiyle sunmaya başladık. Bu yılın ilk çeyreğinde ininal Cüzdan üzerinden fatura ödeme hizmetini

hayata geçirmiştik, önümüzdeki dönemde ise sunduğumuz temel bankacılık servislerini çeşitlendirip 7/24 para transferini de ürün yeteneklerimize ekleyeceğiz. Bu işbirliğiyle birlikte 2019 sonuna kadar 5 milyon kart ve 2 milyon aktif kullanıcıya ulaşmayı hedefliyoruz." Visa Türkiye Genel Müdürü Merve Tezel ise "Alışverişin ve ödemelerin gittikçe dijitalleştiği bir dönemde finansal sistemle tanışmamış kitlelerin elektronik dünyaya erişimini sağlamak ticaretin gelişimi için

son derece önemli. Dolayısıyla 3 milyon kartıyla ininal, ulaştığı ölçek sayesinde pek çok gencin ilk finansal ürünü konumunda. Dolayısıyla Visa logolu ininal kartlar dijitalleşen ekonomiye erişim bakımından bizim için de çok değerli. Uzun soluklu bu işbirliğimiz süresince ininal kartların Visa API'leriyle yeni özelliklerle donatılacağına ve birlikte imza atacağımız projelerin ortak vizyonumuz olan finansal okuryazarlık ve erişim konusunda fark yaratacağına inanıyorum" diyor.

Apsiyon'lu sitelerden ihtiyaç sahiplerine destek

Türkiye Sakatlar Derneği öncülüğünde başlayan ve ihtiyaç sahiplerine ücretsiz kıyafet sağlamayı amaçlayan "Giysi Toplama Kumbaraları" projesine bir destek de Apsiyon'dan geldi. Apsiyon kullanan site yöneticileri, sistem üzerinden form doldurarak siteleri için kolaylıkla giysi kumbarası talep edebiliyor. Başvurunun ardından harekete geçen Apsiyon ekibi, Türkiye Sakatlar Derneği ile birlikte sitedeki uygun bir bölgeye giysi kumbarası yerleştiriyor. Böylece site sakinlerine kullanmadıkları giysileri ihtiyaç sahipleriyle paylaşabilmeleri için fırsat

sunuluyor.

Toplu yaşam alanı yöneticilerinin işlerini daha hızlı ve kolay yapmasını sağlayan bulut tabanlı dijital asistan Apsiyon'un CEO'su Kudret Türk, "Apsiyon ekibi olarak iyi teknolojinin toplumsal sorunlara da çözüm sunabilmesi gerektiğine inanıyoruz. Dijital dönüşümle tüm süreçleri insanlar için çok daha hızlı ve kolay hale getiriyoruz. Türkiye Sakatlar Derneği gibi değerli bir sivil toplum kuruluşunun toplu yaşam alanlarına doğrudan temas etmesini sağlamaktan büyük mutluluk duyuyoruz" diyor.

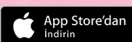
maximum

**KARTINIZ HANGİ BANKADAN
OLURSA OLSUN**

**MAXIMUM MOBİL'i İNDİRİN,
UÇAK BİLETİNİZİ KOLAYCA ALIN.**

**NE
DİLERSEN
DİLE
MAXIMUM
MOBİL'DE**

maximum.com.tr

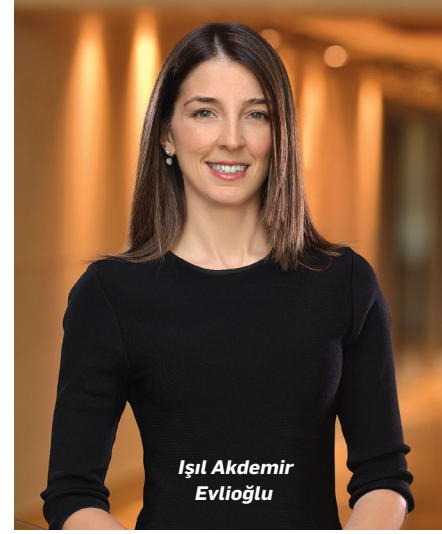

Maximum Mobil uygulaması üzerinden sağlanan her türlü uçak bileti satış işlemleri Entaş Nakliyat ve Turizm A.Ş. tarafından yürütülmektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. tarafından yalnızca ödeme işlemine aracılık edilmektedir.

► Garanti BBVA CepPOS uygulamasıyla işyerleri için bir yenilik daha

BonusFlaş ile kredi kartlarını cep telefonu uygulamasına çeviren Garanti BBVA, şimdi de CepPOS ile işyeri sahiplerinin Android telefonlarını temassız özellikli POS cihazına dönüştürüyor. CepPOS sayesinde KOBİ ve mikro ölçekteki işyerleri bundan böyle akıllı cep telefonlarından ödemeleri hızlı ve güvenli bir şekilde tahsil edebilecek. NFC (temassız mobil ödeme) özelliğine sahip Android cep telefonlarını POS cihazına dönüştüren bu uygulamayla temassız işlem limiti dahilinde, temassız kredi kartı/banka kartından veya mobil ödeme özellikli Android cep telefonlarından uygulamaya sahip işyerlerinde kolayca ödeme yapılabilecek. Temmuz ayı itibarıyla kullanılabilecek CepPOS'un işyerleri tarafından cep telefonlarına

indirilmesi ve Garanti BBVA üye işyeri olunması yeterli olacak. Garanti BBVA Ödeme Sistemleri Genel Müdürü Işıl Akdemir Evlioğlu, CepPOS'un bu yeni özelliğiyle ilgili şu değerlendirmeyi yapıyor: "Ödeme sistemleri dünyasında müşterilerin üzerinde durduğu en önemli noktalar güvenlik, hız ve kolaylık. Biz de müşterilerimize sunduğumuz her yenilikte bu üç unsuru temel alıyor ve ürünlerimizi buna göre tasarlıyoruz. CepPOS da bu yaklaşımın en güncel yansıması. Giderek mobile evrilen dünyamızda müşterilerimize hızlı ve güvenilir bir alışveriş deneyimi yaşatırken, alışverişin diğer tarafı olan işyerlerimize de benzer kolaylıkları sunmayı hedefledik. Bundan böyle temassız mobil ödeme özelliği bulunan bir Android cep telefonuna

Işıl Akdemir
Evlioğlu

sahip işyerleri, CepPOS uygulamasını telefonlarına indirip, hızlı üye işyeri başvuru süreci sonrası, cep telefonlarını temassız POS cihazı olarak kullanıp, sadece saniyeler içinde kolay ve güvenli bir şekilde ödeme alabilecek."

Yükselen trend: Çocuk dostu siteler

Çocukların e-ticaret sitelerine ilgisi hızla artıyor. Okulların tatil olmasıyla beraber çocukların internette ürün arama istatistiklerinde ani bir yükseliş olduğuna işaret eden Ticimax E-ticaret Sistemleri Kurucusu Cenk Çiğdemli, "İstedikleri karne hediyelerini internette aratıyorlar. Fiyat kıyaslaması yaparak ailelerini hangi siteden alabilecekleri konusunda yönlendiriyorlar. Yaz tatili boyunca çocuklarda internet kullanımının doğal olarak artması e-ticaret sitelerine de yansıyor" diyor. Sadece yetişkinlerin değil günümüz çocuklarının da e-ticaret siteleri için potansiyel müşteri olduğunu ifade eden Çiğdemli, "çocuk dostu site" anlayışının geliştirilmesi gerektiğini düşünüyor. Alışverişi yapan yetişkinler olsa da ne alınacağı konusunda çoğu zaman çocukların karar mercii olduğunu

Cenk
Çiğdemli

dile getiren Çiğdemli, çocukların en çok spor giysi, elektronik ve oyun kategorisinde internet araması yaptığını belirtiyor. Çocuk dostu online mağaza konseptinin dünyada yükselen trend haline gelmeye başladığını ifade eden Çiğdemli, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Çocuklar daha karmaşık desenleri ve hareketleri yetişkinlere

kıyasla kolaylıkla fark edebilir. Detayları algılama kapasiteleri daha yüksektir. Ayrıca videolu içerik tüketmeyi daha çok tercih ederler. Site tasarımlarının ve ürün tanıtımlarının bu doğrultuda hazırlanması geri dönüşleri artıracaktır. Sitelerin çocuklara yönelik hazırlanmış versiyonları da tasarlanabilir."

2005 yılından bu yana dünyanın birçok ülkesinde bulunan bankalara, finteklere, e-para kuruluşlarına ve toplu taşıma operatörlerine uçtan uca yazılım çözümleri sağlıyoruz. Sektörde 15. yılımıza girerken, ödeme sistemlerinin dijitalleşmesi konusunda Türkiye’de birçok ilke imza atarak, uluslararası projelerde adımızdan söz ettirmeye devam ediyoruz.

www.provisionpay.com

    /provisionpay

► Darüşşafaka'ya temassız kartla bağış dönemi başladı

1863 yılından bu yana "Eğitimde Fırsat Eşitliği" misyonuyla annesi ya da babası hayatta olmayan, maddi durumu yetersiz binlerce çocuğun hayatını değiştiren Darüşşafaka'ya 1 saniyede bağış yapmak mümkün hale geldi. Türkiye İş Bankası ve Bankalararası Kart Merkezi (BKM) işbirliğiyle hayata geçirilen projeye hayırseverler, artık kartlarının temassız özelliğini kullanarak Darüşşafaka'ya kolayca bağış yapabilecek. "Temassız kartınızla yapacağınız 1 TL bağış, bir çocuğun yarını olabilir" sloganıyla hazırlanan ve İstanbul'da şu 10 noktaya

yerleştirilen Darüşşafaka'ya özel POS'lar, hayırseverlere tüm bankaların temassız kartlarıyla bağış olanağı sunuyor:

- Paşabahçe Teşvikiye Cad. No:47/A/ Şişli
- Paşabahçe Zorlu Center AVM
- MACKanyon AVM
- İş Sanat İş Kuleleri İş Sanat Kültür Mer.
- Cinemaximum Zorlu Center AVM
- Cinemaximum Ortaköy
- Damat Tween İstinye Park AVM
- Cinemaximum Cevahir AVM
- Cinemaximum Marmara Forum AVM
- Cinemaximum Palladium AVM
- DasDas Metropol İstanbul / Ataşehir

Kuveyt Türk müşterileri PttMatik'lerde işlem ücreti ödemiyor

Mehmet Oral

Kuveyt Türk müşterileri, PttMatik'ler aracılığıyla ücretsiz para çekip yatırabiliyor, bakiyelerini sorgulayabiliyor.

PttMatik'ler aracılığıyla hiçbir banka ATM'sinin bulunmadığı yerlerde dahi müşterilerine hizmet verdiklerini vurgulayan Kuveyt Türk Bireysel Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Oral, "PTT ile başlattığımız işbirliği sayesinde müşterilerimize, şubelerimizin olmadığı yerlerde dahi 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet verebiliyoruz. Müşterilerimiz PttMatik'leri tıpkı Kuveyt Türk ATM'lerini kullanır gibi rahatça kullanıyor ve hiçbir işlem ücreti ödemiyor. 2019 yıl sonuna kadar tüm müşterilerimiz

bu hizmetten ücretsiz olarak faydalanabilecek" diyor. Kuveyt Türk müşterileri PttMatik'lerden günlük 1.000 TL'ye kadar para çekip yatırabilirken ihtiyaç duydukları her an bakiyelerini öğrenebiliyor.

► Vergisiz alışverişte Çin arayı açıyor

Turizm Yazarları Derneği'nin (TUYED) aylık olarak hazırladığı TE Bülten'in (Turizm Endüstrisi Bülteni) ilk sayısında yayınlanan araştırma, Çinli turistlerin Türkiye'de yapılan vergisiz alışverişte açık ara önde olduğunu ortaya koyuyor. Vergisiz alışveriş (tax free) için veri ve hizmet sağlayan Global

Blue'nun bültenine özel hazırladığı araştırma göre, bu yılın ocak-nisan döneminde Çinli turistlerin yabancı turistlere yönelik toplam satışlardaki payı yüzde 14'ten 20'ye çıktı. Geçen yılın aynı döneminde 3 bin 379 dolar olan Çinli turist başına ortalama harcama tutarı ise bu yıl yüzde 162 artışla 5 bin 81 dolara ulaştı.

POS-MODERN TEKNOLOJİ

Yeni nesil ödeme yöntemlerinin mucidi
PAYSTEIN P90 Android POS, güvenli ödeme altyapısı,
yüksek performansı ve ergonomik yapısıyla
sizi bir adım öne çıkarıyor.

First Data
CERTIFIED

pci PA-DSS
VALIDATED

Güvenli

- PCI PA-DSS v3.2, PCI PTS 5.1, EMV L1/L2, EMV CONTACTLESS PayPas, PayWave, ExpressPay, D-PAS, INTERAC, UnionPay, TROY
- Temasız, temassız kartlar, QR kod, mobil ve e-cüzdan ödemelerini destekler

Hızlı

- Yüksek performansı, tam dokunmatik ekranı, uzun ömürlü bataryası ile kesintisiz hizmet

Uyumlu

- Açık sistem ANDROID altyapısı
- Web Servis API entegrasyon
- ISO 8583 / SPDH / APACS

Kartlı Ödeme Çözümleri

Dijital Ödeme Çözümleri

POS Yazılım ve Entegrasyonu

Sahtekârlık Önleme ve İzleme Sistemi

Sadakat Kart Uygulamaları

Kart Basım ve Kişiselleştirme Çözümleri

Ödeme Donanım Çözümleri

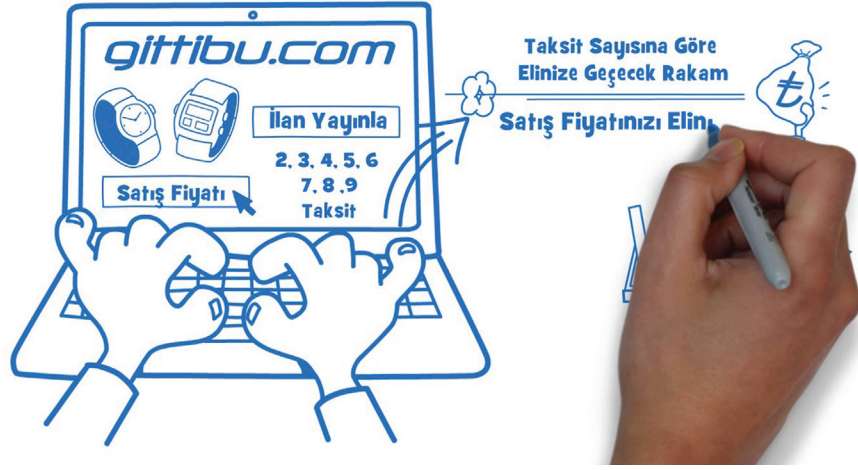
verisoft

sales@verisoft.com | 0212 483 72 72

verisoft.com

► İkinci el eşyada taksit dönemi başladı

Her gün alınan ve kullanılmayan, uzun süre depolarda ya da evlerde biriktirilen eşyalar artık değerlendiriliyor. İkinci el eşya alım ve satım platformu Gittibu.com, online pazarda satıcı ve alıcıyı şeffaf bir yapıda buluşturmaya başladı. Gittibu.com üzerinden aklınıza gelebilecek her türlü eşyayı kredi kartıyla, üstelik taksitle satmak mümkün. İster garajdaki araba, ister ofisteki sandalye, ister uzun zamandır kullanılmayan tekne ya da on bin parçalık puzzle... Ürünler yüklendikten sonra kullanıcının sosyal medya üzerinden kendi reklamını ve satışını yapmasını sağlayan Gittibu.com, siteye konulan ürünlerin daha hızlı satışı için gerekli altyapıyı da sunuyor. İkinci el eşya alım satımında "güven" ve "şeffaflık" ilkesini benimseyen Gittibu.com, ödeme ve tedarik konusunda hem satıcıyı hem de alıcıyı koruyor. Ödeme yapılmadan gönderilen ürünler ya da ödemesi

yapıldığı halde gönderilmeyen ürünler gibi ikinci el eşya alım satımında en çok korkulan konular geride kalıyor. Ürün satın alındıktan sonra ödenen tutar, Gittibu.com'un ortak ödeme havuzunda bekletiliyor. Ürün alıcıya ulaştıktan ve doğru ürünün gittiğine dair onay iletildikten sonra ise satıcıya ödeme gerçekleşiyor. Hem

yurtiçi hem de yurtdışına kargoyla gönderi imkânı sunan site, kargo takibini de kendi yürütüyor. Gittibu.com; müzik, matematik gibi farklı alanlarda ders vermek isteyenlere ya da seramik kursu düzenleyenlere de sunduğu hizmetin duyurusunu ya da satışını yapma imkanı sağlıyor.

E-atıklar kod yazıyor

2025 yılına kadar dünya çapındaki operasyonlarından kaynaklı çevresel etkiyi yarıya indirmeyi hedefleyen Vodafone, Türkiye'de de elektronik atıkların geri dönüşümünü teşvik eden özel bir projeye imza attı. Vodafone Türkiye çalışanlarının topladığı 360 kiloyu aşkın e-atık, lisanslı geri dönüşüm firması Akademi Çevre tarafından dönüştürüldü. Elde edilen gelirle de Mardin Sakarya Aycan Çaltekin İlkokulu'nda 10 bilgisayarlı bir kodlama sınıfı kuruldu. Türkiye Vodafone Vakfı ve Habitat işbirliğiyle yürütülen "Yarını Kodlayanlar" projesi kapsamında hayata geçirilen kodlama sınıfında, Mardin ve çevresindeki tüm çocuklar kodlama eğitimi alabilecek. Proje kapsamında ayrıca, sürdürülebilirlik, çevre ve geri dönüşümle ilgili çocuklara farkındalık ve bilinç kazandırmak amacıyla okul kütüphanesine kitap da bağışlandı. Mardin Sakarya Aycan Çaltekin İlkokulu'nda düzenlenen açılış törenine Mardin İl Millî Eğitim Müdürü Yakup Sarı ve Mardin

Artuklu İlçe Millî Eğitim Müdürü Şehmus Sümer de katıldı. Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Süel, tören sırasında şu değerlendirmeyi yaptı: "Elektronik atıklar çoğu zehirli olan zararlı maddeler içeriyor ve doğru şekilde yok edilmediğinde insan ve çevre sağlığına ciddi zararlar veriyor. Dünyadaki atıkların sadece yüzde 1'ini elektronik atıklar oluşturuyor ama topraktaki tehlikeli

madde kirliliğinin yüzde 70'ine de elektronik atıklar sebep oluyor. Bir teknoloji şirketi olarak çevreye karşı sorumluluk taşıdığımızı inanıyor ve çevresel etkimizi en aza indirmek için çalışıyoruz. Çalışanlarımızı da dahil ederek elektronik atıkların geri dönüşümünü teşvik ediyoruz. Bu konuda farkındalık yaratmayı hedeflediğimiz bir projeyi Mardin'de hayata geçirmenin mutluluğunu yaşıyoruz."

*Seyahatinizi güvence altına alın,
tatilin tadını çıkarın.*

Seyahat Sağlık Sigortası, yurt içi ve yurt dışı seyahatlerinizde karŐılaŐabileceđiniz beklenmedik sağlık masraflarınızı ve kaza sonucu tedavi giderlerinizi karŐılayarak sizi korur.

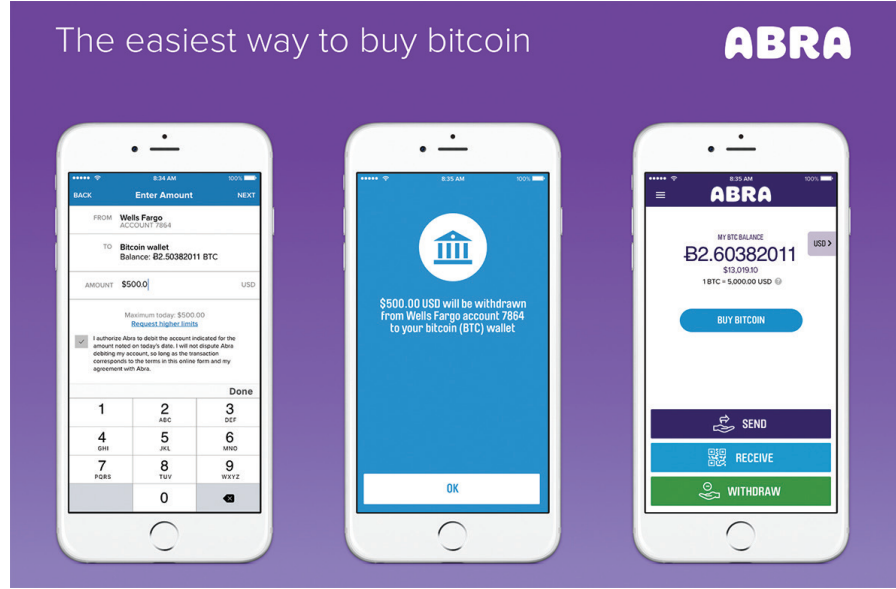
**Türkiye
Sigorta Birliği**

► 5 dolara Apple, Google hissesi alabilirsiniz!

Küresel yatırım uygulaması Abra, uluslararası yatırımcıların tasarruflarını geleneksel hisse senetleri ve yatırım fonlarında değerlendirebileceği özelliği tüm dünyada kullanıma açtı. Bitcoin temelli uygulama, kripto paralarla birlikte tanıştığımız "blok zincir" teknolojisinin imkanlarını kullanıyor. Parsiyel alım-satım özelliği sayesinde yatırımcı, fiyatı bin doları aşan hisselerle bile 5'er dolarlık dilimler halinde yatırım yapabiliyor.

Kullanıcılar, tek bir birim fiyatının 50 bin liranın üzerinde işlem gördüğü Bitcoin'i de bütçelerinin el verdiği imkanda satın alabilirken, şimdi Abra'yı kullanarak hisse fiyatı 1.000 doların üzerine çıkan şirketlere ve yatırım fonlarına da diledikleri miktarda sahip olabilecek. Abra, lansmana özel olarak 2019 sonuna kadar kullanıcılarından, hisse senedi ve yatırım fonlarına yaptıkları yatırımlar için komisyon ve masraf da almayacak. Abra üzerinde şu anda yatırım yapılabilecek bazı araçlar şunlar:

- Tesla, Uber, Apple, Amazon, Google, Netflix ve Berkshire Hathaway gibi hisse senetleri
- SPDR Gold Trust ve petrol gibi

emtia fonları

- Vanguard Growth, S&P 500, Real Estate, ve Russell 2000 gibi endeksler
  - Asya, Avustralya, Meksika ve gelişmekte olan ülke endeks fonları
- Kaydolmak ve uluslararası piyasalarda komisyonsuz hisse senedi ve yatırım fonlarına yatırım yapabilmek için Google Play veya Apple Store'dan Abra

uygulamamasının indirilmesi ve Abra hesabının kurulması gerekiyor. Kullanıcılar, banka hesapları (AB ülkeleri ve Filipinler), havale ve EFT olanakları, kredi kartları veya sahip oldukları kripto para birimleriyle Abra uygulaması hesaplarına para aktarabiliyor. Ardından da Abra'nın desteklediği herhangi bir varlığa yatırım yapmaya başlayabiliyorlar.

Coiny, 80 liradan başlayan tutarlarla Tesla, Netflix, İş Bankası hissesi alıracak

Dijital varlıkların alım-satımı, depolanması, yönetilmesi ve ödeme aracı olarak kullanılabilmesini sağlayan Coiny de tıpkı Abra gibi Türkiye ve dünya çapında düşük tutarlarla yatırım imkanını başlatıyor. Coiny CEO'su Ayberk Kuday, sistemin işleyişini şöyle anlatıyor: "Coiny olarak her varlığın dijitalleştirilebileceğine (tokenize edilebileceğine) inanıyoruz. Coiny platformumuzu da sadece dijital paraları değil dijitalize edilebilen her türlü varlığın sunulacağı esneklikte tasarladık. Yeni uygulamamızla birlikte dünyaca ünlü şirketlerin hisselerini token'lar halinde yatırımcılara ulaştıracağız. Böylece her düzeyden yatırımcı,

giriş eşiği yüksek olan hisseye bile 80 liradan 8 bin liraya kadar çok farklı tutarlarda yatırım yapabilecek. Halihazırda Tesla, Netflix, Apple, Amazon, Google, Facebook, İş Bankası gibi şirketlere yatırım yaptırmaya olanak tanıyan kuruluşların en önemli kıstası, binlerce doları bulan minimum yatırım tutarıdır. Platformumuz üzerinden hemen herkes geleceğine inandığı şirketlerin hisselerinden kendi bütçesine göre alım yapabilecek. Üniversite öğrencisinden düşük gelir grubuna kadar çok geniş bir kitleye; dünyada ve ülkemizde inandığı, gelecekte daha da büyüyeceğini düşündüğü şirketlere yatırım yapma

Ayberk Kuday

fırsatı sunacağız. Bu özelliğimizle yatırımcılara dijitalleştirilmiş varlıkları sunan ilk 3 şirket arasında yer alıyoruz. Bölgemizde ise bunu ilk yapan şirketiz. Tüm dünyadan ve Türkiye'den talep toplamaya başladık."

Bankkart

Seni düşünür o

Sizin için bir karttan daha fazlasını düşündük!
Bankkart'la kredi kartı ve banka kartını birleştirip içine sizi düşünen birçok özellik ekledik. Teknolojisiyle ve avantajlarıyla Bankkart'ın hayatınızı kolaylaştıracak dünyasına sizi de bekleriz.

Kredi kartı ve banka kartı tek kartta!

 Ziraat Bankası

Seni düşünür o
bankkart

 /bankkart

 Müşteri İletişim
Merkezi
www.bankkart.com.tr

► Mastercard ve Coca-Cola İçecek'ten B2B ödemelerde bir ilk

Mastercard, ilk Masterpass B2B ticari çözümünü Türkiye'de Coca-Cola İçecek ile birlikte hayata geçirdi. Türkiye genelinde 450 bine yakın satış noktası bulunan Coca-Cola İçecek'le İzmir'de başlayan uygulama sayesinde Coca-Cola İçecek satış temsilcileri yanlarında taşıdıkları cihazlar aracılığıyla siparişlerini alırken, satıcı bakkallar, marketler ödemelerini Masterpass hızıyla kolay bir şekilde tamamlayabiliyor. Coca-Cola İçecek satış temsilcileri müşteri ziyareti sırasında halihazırdaki siparişi almak için kullandıkları mobil uygulamaları üzerinden ziyaret ettikleri noktaların siparişlerini alabiliyor. Sipariş alındığı sırada, müşterinin Masterpass'e kayıtlı kredi/banka kartının bankasından gelen şifreyle doğrulanarak ödeme işlemi tamamlanıyor. Ürün tesliminde tahsilat sürecinin ortadan kalkması da satış temsilcilerinin yetkili birini

bulamama durumunda aynı noktaya birden fazla uğrama zorunluluğu gibi üreticiler için ek maliyet yaratan süreçlere son verirken, kazanılan zaman sayesinde daha fazla satış yapılabilmesine ve kârlılıkların artmasına katkıda bulunuyor. Masterpass B2B uygulaması nakdin maliyetini ve kayıp riskini azaltırken, ödemelerdeki mutabakat sürecinde de otomasyonu sağlıyor. Çünkü nakitle iş yapıldığında, kayıt altında olmadığı için her zaman bir güvenlik riski oluşuyor ve bu işlemlerin takibi

her iki taraf için de zorlaşıyor. Kartlı sistemler üzerinden yapılan ödemeler ise her zaman güvence altında kalıyor. Masterpass B2B uygulamasıyla teslimat ve ödeme süreci beraber tamamlandığından, temsilciler mutabakat veya tahsilat için işletmelere (bakkal, market vb) tekrar tekrar uğramak zorunda kalmıyor. Satış temsilcisinin yanında POS cihazı bulundurması gerekmediği ve tüm işlemler bağlanabilir cihazlar üzerinden yapılabildiği için POS cihazı bulundurma maliyeti de azalıyor. Tüm bu avantajlar sayesinde saha operasyonlarının verimliliği artıyor.

Ramazan'da en çok para transferi Almanya'dan yapıldı

Ramazan dönemini kapsayan Mayıs ayında yapılan para transferi sayısı bir önceki aya göre yüzde 105 arttı. Ücretsiz uluslararası para transferi seçeneğiyle dikkat çeken TransferGo da aynı dönemde müşteri sayısını yüzde 115 artırdı.

TransferGo ile para transferi yapılırken müşteri nezdinde en anlamlı bulunan özelliklerinden biri de işlem yapılan andaki kurun sabitleniyor olması. Yani para karşı hesaba ulaştığı anda yaşanacak olan olası bir kur dalgalanmasıyla ilgili endişe etmeye gerek olmuyor, müşterilerin işlem yaparken gördükleri kur o işlem için sabitleniyor. Transferlerin hem masrafsız hem de bu şekilde bir kur kesintisine uğramaması, Ramazan döneminde TransferGo üzerinden yapılan para transferlerini hızlandırdı. TransferGo'nun web site trafiği görülen yoğun ilgiyle birlikte çok aktif hale geldi ve Ramazan döneminde tam 3 kat arttı.

Bu dönemde en çok para transferi ise Almanya'dan yapıldı. Almanya'yı izleyen iki ülke ise yine Türklerin

yoğun olarak yaşadığı Fransa ve Hollanda oldu. Mayıs ayında TransferGo üstünden yapılan para transferinde bağış

kurumları başı çekti. Yapılan transfer ortalaması ise bağış transferleri de dahil tüm transferlerde 300 pound (sterlin) civarında oluştu.

FINTECH DÜNYASININ KALBİNE GİDEN YOL FINTECH10 TÜM HIZIYLA DEVAM EDİYOR

10 liderle 5 günde alanında bir ilk!

Türkiye'nin ilk ve tek ödeme ve elektronik para derneği ÖDED tarafından desteklenen 15 saatlik bu özel program ile Türkiye'nin önde gelen FinTech şirketlerinde üst düzey yöneticilerle görüşecek ve FinTech ruhunu FinTech ofislerinde deneyimleyeceksiniz.

Detaylar için; fintech10.net

Burhan Eliaçık
ÖDED Başkanı

Asuman Bayrak
Marjinal Porter Novelli
Ajans Başkanı

Fevzi Güngör
Ödeal Kurucu ve CEO

Ömer Suner
ininal CEO

Serkan Akkaya
Payguru Genel Müdürü

Selim Gûsar
Moka Genel Müdürü

Tahsin İsin
İyzico Kurucu Ortak ve
Genel Müdürü

Hasan Aslanoba
Aslanoba Group YK Bşk.

Dr. Av. Çiğdem Ayözger Öngün
SRP-LEGAL Kurucu ve
Yönetici Avukat

Hakan Özat
UPT Genel Müdürü

FINTECH10

POWERED BY
ÖDED

Facebook, KRIPTO PARA DÜNYASINI DOMİNE ETMEYE HAZIRLANIYOR

Devletlerin, merkez bankalarının, doların hakimiyetini sürdürmesini isteyenlerin tüm engelleme çabalarına karşın kripto paraların çıkışı sürüyor. Henüz güvenlik konusundaki soru işaretleri tam olarak giderilmese de dijital dünyanın devleri bu pastadan pay almak için çalışıyor. Sosyal medya devi Facebook da Libra ile bu kervana katıldı...

Sektörün uzun zamandır beklediği haberi, Facebook'un kurucusu Mark Zuckerberg bir Facebook iletişimiyle paylaştı. Bu haber, Facebook'un kripto para birimi Libra hakkındaydı. Şirket, Libra'nın kullanımını artırmak için de bir kripto para cüzdanı olan Calibra'yı tanıttı. Libra, her şey planlandığı gibi gelişirse 2020 yılından itibaren kullanıma girecek.

Zuckerberg'in duyurusunun ardından hem teknoloji hem de finans dünyasından destek mesajları yağmaya başladı. Finans dünyasının baş aktörleri yani bankacılar suskun. Ancak kendilerine çok büyük bir rakip geldiğinin farkındalar. Peki Libra nedir ve nasıl çalışacak, kullanıcılarına ne gibi fırsatlar sunacak? Henüz tam olarak ayrıntılar açıklanmış değil ama hem Facebook'un verdiği bilgiler hem de kulislere sızanlar ışığında aşağıdaki kılavuz ortaya çık-

tı. Kripto paralar konusunda Türkiye'nin önde gelen uzmanlarına da Libra'nın yaratacağı olası etkileri sorduk...

Libra nedir?

Facebook'un küresel bir para birimi olan lanse ettiği Libra, aynı zamanda Facebook tarafından üretilen bir blokzincir (blockchain) altyapısı olarak da tanımlanıyor.

Calibra nedir?

Kripto para birimi kullanıma açılacağı zaman kullanıcılar dijital bir cüzdan olan Calibra'yı indirerek kripto parayı akıllı telefonları üzerinden dilediği kişiye gönderebilecek. Calibra'yı tek başına bir uygulama olarak ya da Messenger ve WhatsApp üzerinden de kullanabileceksiniz. Henüz Calibra'nın hangi ülkelerde kullanılacağı kesinleşmiş değil. Ancak Facebook bir akıllı telefona sahip tüm kişilerin uygulamayı indirebileceğini belirtiyor.

Libra ve Calibra ile neler yapılabilecek?

Facebook, Libra'nın dijital cüzdanı olan Calibra'yı kullanıcıların birbirine para gönderimi yapabilmesi için geliştiriyor. Para transferinin yanı sıra Libra'nın farklı satıcılara yapılan ödemeler için de kullanılması planlanıyor. Hatta bu konuda ilk adımlar atıldı bile; Uber ve Lyft'in uygulamalarında Libra ile ödeme alacağı konuşuluyor.

Neden kripto para?

Aslında yanıtı çok da zor değil. Son yıllarda birçok teknoloji şirketinin çeşitli ödeme yöntemlerini geliştirdiğini ve finansal işlemlere aracılık etmeye başladığını görüyoruz. Bu alana yatırımın başlıca iki nedeni var. İlki bankalardan daha kolay bir menüyle kullanım kolaylığı sağlayarak müşteri kazanmak, ikincisi de bankacılık sistemi dışında olan geniş bir kesime ulaşmak. Facebook, burada önemli bir avantaja sahip. Zira dünyanın en ücra yerinde yaşayanların bile bir hesabı var. Dolayısıyla şirket, küresel ola-

rak banka hesabı bulunmayan 1.7 milyar kişiye bu yolla ulaşabilecek.

Libra projesinin altyapısı nasıl oluştu?

Facebook tarafından verilen bilgiye göre Libra, "Libra Association" isimli bir şirketler kolektifi tarafından yönetilecek. Facebook, kripto para birimi için tıpkı dolar ve Euro gibi stabil bir fiyat politikası hedefliyor. Bu sayede Libra, takas ya da ödeme sürecinde fiyat dalgalanmalarından etkilenmeyecek.

Libra Association, merkezi İsviçre'de bulunan bağımsız ve kâr amacı gütmeyen bir organizasyon olarak tanımlanıyor. Organizasyonun en önemli işlemlerinden biri, yapılan işlemleri blockchain üzerinde doğrulamak ve Libra'nın bağlı olduğu rezervi yöneterek sosyal sorumluluk projelerine fon ayırmak.

Facebook ile ilgili güvenlik kaygıları nasıl giderilebilecek?

Bilindiği gibi Facebook, son dönemlerde güvenlik açıklarıyla, kullanıcılarının bilgisini farklı amaçlarla kullanırma gibi iddialarla karşı karşıya. İşte bu yüzden Facebook, bu projesinde para aklamayı ve dolandırıcılığı engelleyecek teknolojiler kullanacağını açıkladı.

Kredi kartlarının ve bankaların kullandığı dolandırıcılık karşıtı süreçlerden faydalanacağını açıklayan Facebook, hesap hareketlerini gözlemleyen ve dolandırıcılık odaklı eylemleri proaktif olarak önleyen otomasyon sistemleri kullanılacak. Ayrıca hesaplarına erişimi kaybeden kullanıcılara canlı destek sunulacak ve dolandırıcılık nedeniyle para kaybı yaşanması durumunda zararı Facebook telafi edecek.

"LIBRA FİYAT İSTİKRARI SAĞLAYABİLİR"

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Facebook'un kripto para birimi Libra'nın fiyat istikrarı sağlayabileceğini ve yararlı bir değiş tokuş aracı olabileceğini açıkladı. "Libra'nın diğer kripto para birimleri karşısındaki olası avantajı, fiyatının bir para kurulu gibi yedek fonda saklanan birden fazla para birimine bağlı

olması" diyen Fitch raporu, söz konusu fonun boyutunun, belirsiz tedarik veya kripto para birimleri uygulamalarındaki diğer algoritmalar yerine işlem taleplerine bağlı olarak değişeceğini düşünüyor. Libra'nın bir noktada yasal para birimleri gibi hizmet verebileceğini öngören Fitch raporunda şu ifadeler

yer alıyor: "Libra Association, 1 milyarı cep telefonu kullanan ve 500 milyonu internete erişebilen 1.7 milyar yetişkinin bankalardan aldığı hizmetin yetersiz olduğunu düşünüyor. Birlik, bankaların hizmet veremediği bu nüfusa kendi kripto para birimiyle neredeyse hiç masraf çıkarmadan hizmet verebileceğini öngörüyor." ◀

Kullanıcı hesapları reklam için kullanılacak mı?

Şu günlerde pek çok kullanıcının şikayetçi olduğu konulardan biri de Facebook tarafından reklam bombardımanına tutulmak. Bir diğer sorun da kişisel bilgilerin farklı amaçlar için kullanılması. Bu sorunlar nedeniyle imajı sarsılan Facebook, hesap hareketlerine dair finansal verileri, kullanıcı reklam profillerinden ayrı tutacak. Şirket, Calibra kullanıcılarının hesap bilgilerinin ve finansal verilerinin Facebook'ta reklam hedeflemelerini geliştirmek için kullanılmayacağını açıkladı.

“Libra, dijital paraya geçişi hızlandıracak”

Kerem Tibuk BTCTrader Kurucu Ortağı

Öncelikle Facebook Libra'yı bir kripto para değil yeni bir para birimi olarak duyurdu. Bu yüzden Libra'nın doğrudan kripto paralarla rekabet ettiğini söylemek yanlış olur. Her ne kadar blokzincir teknolojisi üzerine kurulu olsa da Libra, bir dijital para olarak konumlanmış görünüyor. Libra, banka hesabı olmayan ya da farklı nedenlerle bankacılık hizmetlerinden yeteri kadar faydalanamayan kullanıcıların, finansal işlemleri mobil cihazlarıyla kolayca yapabilmesine imkân sağlayacak. Facebook'un farklı uygulamaları aracılığıyla sahip olduğu kullanıcı verisini ve kullanıcı sayılarını dikkate alınca, Libra'nın dijital paraya geçişi hızlandıracağını söyleyebiliriz. Bununla birlikte paranın dijital hale gelmesi, taşınmasının kolaylaşması kripto paralarla zaten mümkündü. Libra, kripto paraların bilinirliğine katkı sağlayacaktır. Zaman zaman bazı uluslararası yatırım kuruluşlarının ya da tanınmış uygulamaların kendi dijital paralarını çıkaracağına dair haberlerle karşılaşırız. Kripto paralar, sınırlardan bağımsız olarak dünyanın herhangi iki noktası arasında, hızla ve güvenle para transfer edilebilmesine imkân veriyor. Kullanıcı sayısı bakımından Facebook önemli bir avantaja sahip olsa da küresel devlerin de bu pastadan pay alabilmek için benzer girişimlerde bulunacaklarını düşünüyorum. Libra, arkasındaki çokuluslu şirketlerin de desteğiyle, uzun vade-

Ödeme şirketleri Libra'yı destekleyecek

Projeye minimum 10 milyon dolar katkıda bulunan şirketler Libra Association'ın kurucu üyesi olarak konumlanıyor. Bunlar arasında PayPal, Ebay, Spotify, Uber ve Lyft gibi teknoloji şirketleri ile Andreessen Horowitz, Thrive Capital, Visa ve Mastercard gibi yatırım ve finans şirketleri yer alıyor.

Wall Street Journal'ın haberine göre, sosyal medya devi Facebook'un henüz piyasaya sürmediği kripto para birimi üç büyük ödeme şirketinin dikkatini çekti. Visa, Mastercard ve PayPal, aralarında Uber'in de bulunduğu birçok şirket gibi Facebook'un kripto para biriminin destekçisi olmak istiyor. WSJ'ye göre, Libra Association adı verilen yönetim organı da Facebook da parayı doğrudan kontrol edemeyecek.

de kağıt paraların yerini dijital paralara bırakmasına neden olacak sürecin başlamasını sağlayabilir.

Enflasyon ve kurların yüksek olduğu ülkeler yoğun ilgi gösteriyor

Kripto paralar henüz itibari paraların tahtını sallayacak kadar yaygın değil. Ancak özellikle enflasyonun çok yüksek olduğu ülkelerde kripto para birimlerine ilgi her geçen gün daha da artıyor. Hatta bazı ülkelerde kripto paralar ülkelerin kendi para birimlerinden daha değerli olmaya başladı. Kur hassasiyetinin yüksek olduğu, para birimlerinin rezerv paralar karşısında değer kaybettiği ülkelerde kripto paralar paranın değerini korumak için bir fırsat sunuyor. Bitcoin'in son bir yıldaki değer artışına ve kur artışı nedeniyle paraların değer kaybını kıyasladığımızda, Bitcoin'in değer koruma konusunda rezerv para birimlerine göre avantajlı olduğunu görebiliriz.

Facebook kanallarını kullananlar Libra'yı yakından izlemeli

Facebook, WhatsApp, Instagram ve Messenger uygulamaları üzerinden ödeme yapmaya ve para transferine imkân verecek Libra'nın dijital para kullanımını yaygınlaştıracağına inanıyorum. Facebook'un sosyal medya uygulamalarını, reklam ağını ve satış kanallarını kullananlar Libra'yı yakından takip etmeli. Facebook'un uygulamalarıyla hedef kitesine ulaşanlar için yakın zamanda Libra ile ödeme kabul etmek ya da ödeme yapmak önemli bir avantaj haline gelecek. İşletmelerin gerek e-ticaret siteleri gerekse mağazalarda kripto parayla ödeme almaya başlamaları avantaj sağlayacaktır.

“Blokzincir teknolojisini kullanan yeni nesil bir ödeme aracı”

Ahmet Kürşat Duygulu Bitexen Kurucu Ortağı

Libra, Bitcoin ve blokzincir altyapısından esinlenerek oluşturulduğu için kripto para olarak değerlendirilebilir. Ancak değerini rezerv para karşılığına sabitlemeyi hedeflediği için Bitcoin gibi değer biriktirme aracı (store of value) değil sadece takas aracı (medium of exchange) olarak kullanılacaktır. Bu yüzden de Libra'yı, blokzincir teknolojisini kullanan yeni nesil bir ödeme aracı olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. Libra'nın bu bağlamda Bitcoin gibi değer saklama özelliği taşıyan kripto paralara negatif bir etkisi olmayacağını düşünüyoruz. Aksine, Libra'nın kişiler ve kurumlar arasındaki para transferini kolaylaştırma hedefini gerçekleştirmesi durumunda Bitcoin ve diğer kripto varlıklara erişim de kolaylaşacağı için, kripto varlık piyasasının olumlu etkileyeceğini söylemek gayet mümkün. Sadece Facebook değil Google, Microsoft ve Amazon gibi global teknoloji liderlerinin de yakın zamanda benzer kripto para projeleri üzerinde adımlar atmasını bekleyebiliriz.

Libra, rezerv paraları tehdit etmiyor

Libra, bir değer biriktirme aracı (store of value) olmadığı için rezerv paralar karşısında bir tehdit unsuru değil. Bitcoin ise hem değer biriktirme hem de takas aracı olarak kullanılabilirliği için dolar ve Euro karşısında altın kadar

-ve hatta daha fazla- tehdit edici bir noktaya gelebilir. Ancak bu durum rezerv paraların tahtının sarsılmasından daha çok onları değişime zorlayacaktır. Zaman içinde başta FED ve ECB olmak üzere, birçok ülkenin kendi paralarını kripto para olarak da arz edeceğini ve beraberinde teknolojik ve finansal birçok fırsatın ortaya çıkacağını düşünüyoruz. Örneğin, şimdiden ülkeler arası ticaretlerin ülkelerin lokal paraları üzerinden ve kripto para altyapısıyla yapılması üzerine çalışmaların yapıldığını biliyoruz.

Libra, kripto varlık ekosistemini büyütür

Libra'nın ortaya çıkışıyla birlikte devletlerin kripto paralarla ilgili regülasyon çalışmalarının hızlanacağını düşünüyoruz. Ayrıca Libra gibi kullanıcıların kripto varlıklara erişimini kolaylaştıran yeni ödeme araçlarının ortaya çıkması bütün ekosistemi büyütecektir. Bu iki gelişmenin Türkiye'deki ve dünyadaki kripto varlık piyasalarına etkisi olumlu olacaktır.

“Twitter da dijital para sektörüne giriş sinyali verdi”

Ayberk Kuday Coiny CEO'su

Sosyal paylaşım platformu Facebook, 2020 yılında Libra adım verdiği kripto para birimini piyasaya süreceğini açıkladı. Libra ile birlikte Calibra adı verilen bir dijital cüzdan da hayata geçirilecek. Platformun kullanıcıları, kendi aralarında mesajlaşır gibi Libra transferi yapabilecek. Bu yeni kripto paranın Mastercard ve Visa gibi ödeme sistemleri tarafından da desteklenmesi bekleniyor.

Dijital paraların yayılmasını artıracak her adımın olumlu etki yapacağını söyleyebiliriz. Bu gelişmelerin halihazırda dijital para piyasalarında büyük bir yükselişe sebep olduğunu da görüyoruz. Libra'nın etkisiyle yeniden yükselişe geçen Bitcoin 11 bin 400 dolara çıkarken, diğer kripto para birimleri de hızla artmaya devam ediyor.

Twitter CEO'su Jack Dorsey de geçtiğimiz günlerde dijital para sektörüne giriş sinyali verdi. Dijital paralar başta

olmak üzere dijital varlıklara yönelik ilginin artmasıyla birlikte diğer küresel devlerin de bu alana yöneleceğini düşünüyoruz.

Her türlü varlık dijitalleştirilebilir

Dijital paralar halen gelişim aşamasında. Ancak teknolojinin bu hızlı gelişimi çok yakın bir dönemde belki de şu ana kadar adını duymadığımız başka bir dijital parayı önümüze getirebilir ve kıvrak teknolojiyle para problemini çözebilir.

Bu noktada ülkemizin yaşanan teknolojik ilerlemeyi takip etmesi gerektiğini düşünüyoruz. Gelecekte kullanılacak teknolojiler hep blockchain üzerine olacak, dijital paralar da bunların birini oluşturuyor. Blockchain teknolojisinde yaşanan gelişmelerin çok sıkı takip edilmesi gerekiyor.

Facebook gibi küresel güçlerin bu alana eğilmesi hem bizler gibi şirketleri hem de yatırımcıları heyecanlandırıyor. Coiny olarak her varlığın dijitalleştirilebileceğine (tokenize) edilebileceğine inanıyoruz. Bu konuda New York Borsası eski Başkanı Jeff Sprecher'ın güzel sözü var: “New York Borsası'nda sunulan her türlü varlık dijitalleştirilebilir. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde bu varlıkların dijitalleşmesinin önünde hiçbir engel yok.”

sodexo yeni yemek sipariş platformuyla oyunun kuralını değiştiriyor

Eda Uluca Özcan

Önce çekler vardı. Sonra kartlar. Şimdi de yemek kartlarıyla dijital ödeme dönemi başladı. Sektörün öncüsü Sodexo Avantaj ve Ödüllendirme Hizmetleri, bir yandan dijital ödemeye geçerken bir yandan da Sodexo Plus platformuyla kart sahiplerine üye işyerlerinden internet üzerinden siparişin yolunu açtı...

Ödüllendirme Hizmetleri de bir yandan dijital ödemeye geçerken bir yandan da Sodexo Plus platformuyla kart sahiplerine üye işyerlerinden internet üzerinden siparişin yolunu açtı.

Sodexo CEO'su Eda Uluca Özcan, geçen yıl yapılan düzenlemelerle birlikte şirketlerin artık fiyat ya da indirimler üzerinden rekabet etmesinin anlamsız hale geldiğini düşünüyor. Onun için de sektöre ivme kazandıracak yeni uygulamalar için hazırlıkları tamamladıklarını belirtiyor. Eda Uluca Özcan ile Sodexo'nun yeni uygulamalarını; bunun şirketler, kart kullanıcıları ve üye işyerlerine yansımaları konuştuk...

BARIŞ BEKAR

Türkiye'nin 1990'lı yıllarda tanıştığı yemek kartları sektörü büyümeye devam ediyor. 100 binin üzerinde iş-

yeri sahibinin çalışanlarına dağıttığı kartların yıllık cirosu 7 milyar lirayı geçti.

Sektör büyüdükçe şirketler de kart kullanıcılarının hayatını kolaylaştıracak yeni uygulamaları devreye sokuyor. Sektörün öncü ve lider kuruluşlarından Sodexo da fark yaratacak yeni uygulamalarıyla dikkat çekiyor.

Malum önce yemek çekleri vardı. Sonra bu çekler yerini kartlara bıraktı. Şimdi de yemek kartlarıyla cep telefonu üzerinden dijital ödeme gündemde. Sodexo Avantaj ve

Sektör eski ama sanırım siz biraz yenisiniz değil mi?

Evet, yeni sayılırım. Eylül ayında göreve başladım. İşin teknoloji ve yazılım tarafına yabancı değildim ama kart dünyasını burada öğrendim. Sektör için de yeni bir dönemdi. Çünkü göreve başladığımda regülasyon yeni yürürlüğe girmişti. Sektördeki şirketlerin üye işyerlerinden komisyon kesinti

si yüzde 6 ile sınırlandı. Üye işyerlerine ödemelerin de 30 gün içerisinde yapılması kararlaştırıldı. Daha önce komisyonlar sektörde yüzde 10'lara ulaşabiliyordu. Bu düzenleme restoranları rahatlatmıştı.

Sodexo'nun faaliyet alanlarından kısaca bahsedebilir misiniz?

Ana faaliyet konumuz yemek kartları tabii ki. Öncelikli işimiz de şirketlere gidip çalışanlarına yemek kartı ver-

melerini önermek. Çalışanlar için yemek kartları üzerinden verilen yemek faydasının vergi avantajı sağladığını anlatıyoruz. Şu anda 20 binden fazla şirketin 1 milyon civarında çalışanı Sodexo yemek kartlarını kullanıyor. Sodexo üye işyerlerinden o kartlarla genel olarak öğle yemekleri yeniyor. Üye işyeri sayımız da 45 bin civarında. Bu paydaşlara bakıldığında hem işveren firmalara, hem çalışanlara hem de üye işyerlerine yani restoranlara dokunuyoruz.

Sektörün büyüklüğü ne kadar? Bu yıl için büyüme beklentiniz nedir?

Yıllık hacim yaklaşık 7 milyar TL. 4 milyona yakın yemek kartı kullanılıyor. Çalışanlarına yemek kartı dağıtan şirket sayısı da 100 binin üzerinde. Sektör her geçen yıl büyüyor ama daha gidecek çok yol var. Şu anda mevcut potansiyelin ancak yüzde 10'unun kullanılabildiğini düşünüyorum. Sektör her yıl çift haneli büyümesine rağmen hala bilgi ve bilinç eksikliği var. Küçük şirketler yemek kartlarının vergi avantajını, çalışanlara sağladığı faydayı yeterince bilmiyor. Yemek kartları sektörü son yıllarda enflasyona paralel ya da biraz üzerinde büyüme kaydediyor. Bu yıl da yüzde 20 civarında bir büyüme bekliyoruz.

Sodexo'nun faaliyet alanlarına dönecek olursak...

Sodexo, 1993 yılından bu yana Türkiye'de faaliyet gösteriyor ve bu sektörün lider kuruluşlarından. 70'in üzerinde ülkede faaliyet gösteren küresel bir şirkettiz. Üç ana faaliyet alanımız var. İlki malum, yemek kartları. İşyerlerine yemekhane kurulumu ve yönetimi hizmeti de veriyoruz. Yani profesyonel tesis yönetimi sağlıyoruz. Bu işi diğer grup şirketimiz yapıyor. Bir de yurtdışında olup da henüz Türkiye'ye getirmediğimiz kişisel hizmetler var. Yaşlı bakımı gibi. Yaşlıların sağlık kontrolleri yaptırılıyor örneğin... Bu iş modeli henüz Türkiye'de yok. Sodexo, 460 bin çalışanıyla dünyanın 19'uncu işvereni konumunda. Çalışanlarımızın yüzde 55'inin kadın olduğunu da bu noktada vurgulamak isterim.

Peki Sodexo'nun Türkiye'deki hedef kitlesi kimler?

Elbette, en önemli hedef kitlemiz çalışanlar. Ancak, çalışanların sisteme dahil olması için öncelikle işveren firmaların ikna olması gerekiyor. Bazı şirketler çalışanlarına yemek ücreti vermezken bazıları bunu maaşlara yansıtıyor. Maaşa direkt eklemek yerine yemek kartı yoluyla verildiğinde vergiden düşülebiliyor ama bunu bilmeyen çok işletme var. Eskiden kağıt yemek çekleri vardı. Sonra karta dönüştü. Şimdi de kartların yavaş yavaş ortadan kalktığı mobil ödemelerin yaygınlaştığı bir döneme giriyoruz. Şu anda da bu hizmeti veriyoruz ama kullanım oranı şimdilik düşük. Bu sistem hızla yaygınlaşacak. Amacımız, önümüzdeki 3 yıl içerisinde tüm işlemleri bir dijital platform üzerine taşımak. En iyi platformu kurmak istiyoruz.

Nasıl bir platform bu?

Uçtan uca hizmet sunulmasını sağlayacak bir uygulamadan söz ediyoruz. Kullanıcının, tüketicinin en iyi deneyimi yaşamasını amaçlıyoruz. Şu anda da tüketiciler yanlarında kart olmadan cep telefonları ile üye işyerlerimizde mo-

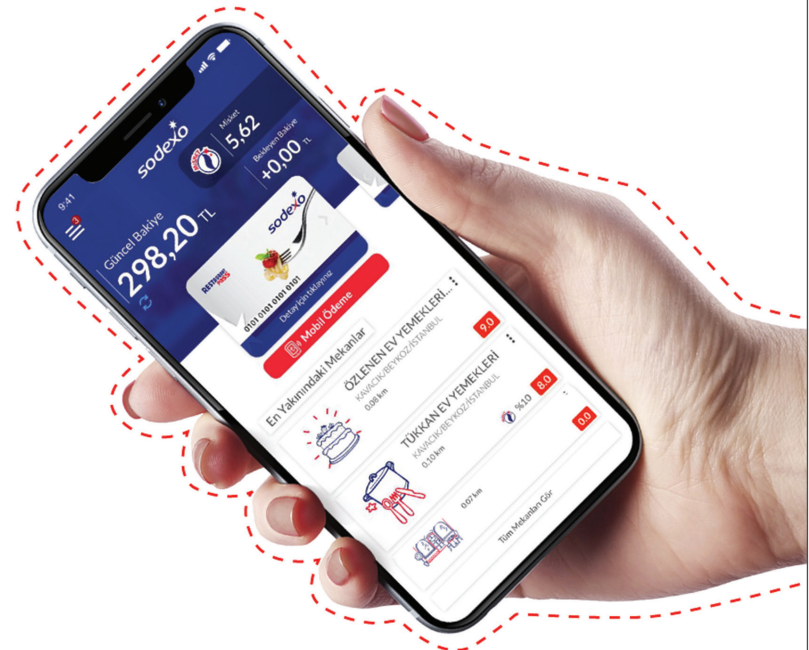
**SODEXO'LULAR
MİSKET İLE TANIŞIYOR,
HARCADIKÇA
KAZANIYOR!**

MİSKET ÜYESİ RESTORANLARDA YAPACAĞINIZ HARCAMALARIN EN AZ %10'U DEĞERİNDE MİSKET KAZANIR!

bil ödeme yapabiliyor. Tüketiciler, cep telefonlarındaki Sodexo mobil uygulaması üzerinden aldıkları mobil ödeme kodunu üye işyerine gösteriyor ve üye işyeri, gösterilen kodu POS cihazına giriyor. Böylece, ödeme kolaylıkla gerçekleşmiş oluyor. Yine temassız ödeme imkanı da sunuyoruz. Çok yakında mobil uygulamaya sanal kart da tanımlatabiliyor olacağız.

Sodexo Plus online yemek sipariş platformumuz üzerinden kart sahipleri, paket servisi veren 4 binden fazla üye işyerimize yemek kartlarını tanımlayarak sipariş verebilecek. Şu anda İstanbul'da belirli bölgelerde operasyona başladık ve Türkiye geneline de yaymayı planlıyoruz. Bu sistemde yemek kartını bir kez tanımlatanlar, sonrasında herhangi bir kart bilgisi vermeden online ödeme yapabiliyor. Yani kartı cepten çıkarmalarına gerek yok. Önümüzdeki dönemde bu deneyimi daha da geliştirip iyileştireceğiz. Böylece Sodexo, artık tüketicilere yüz yüze, doğrudan hizmet vermeye başladı. Şimdilik internet sitemiz üzerinden çalışan bu sistemi ekim ayından sonra mobilde de devreye alacağız.

Tüketicilere harcamalarının yüzde 10'una kadar para puan kazandıran "Misket" uygulamamızdan yararlanan kart sahiplerinin sayısı da her geçen gün artıyor. Sodexo olarak, çalışanlara sunduğumuz fayda ve müşteri deneyimiyle fark yaratıyoruz. Şirketler, çalışanlar ve üye işyerlerimiz için "kazan kazan" anlayışıyla hareket ediyoruz. ☺

WORKUP MEZUNU GİRİŞİMCİLERİN YÜZDE 90'I YOLA DEVAM EDİYOR

Workup Girişimcilik Programı, dördüncü dönem mezunlarını verdi. Mezunlar arasında Givin, Grabono, Pcichecklist gibi ödeme sistemlerine dokunan girişimler de var. Bu arada, İş Bankası'nın 100 milyon TL'ye kadar kaynak aktarmayı taahhüt ettiği Yenilikçi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu da 500 bin dolarlık ilk yatırımını mayıs ayında Kolay İK'ya yaptı...

Adnan Bali

Türkiye İş Bankası'nın ana destekçisi olduğu Workup Girişimcilik Programı'nın dördüncü dönem girişimleri mezun oldu. İstanbul'daki İş Sanat Konser Salonu'nda düzenlenen ve girişimcilik ekosisteminin önemli paydaşlarını bir araya getiren Demo Day etkinliğine melek yatırımcılar, girişim sermayesi şirketleri, hızlandırma ve kuluçka programlarının yöneticileri, finans dünyasından temsilciler ile İş Bankası ve iştiraklerinin üst düzey yöneticileri katıldı.

Etkinlikte Workup'tan yeni mezun olan 11 girişim (Alivex, Devfolio, Givin, Gmply, Grabono, Juphy, OtoParlat, Pcichecklist, Securezi, Sertifier, Tolkido), yatırım ve işbirliği anlamında destek alabilecekleri izleyici grubuna kendilerini tanıtarak, neler yaptıklarını ve nasıl bir yol haritası izlediklerini aktardı.

2017 yılında başlayan Workup Girişimcilik Programı'na bugüne kadar 8 binden fazla başvuru yapıldı, yüzlerce girişimle bir araya gelindi. Dördüncü dönemle birlikte toplamda 40 girişimin mezun olduğu programdan daha önce mezun olan 29 girişimden 26'sı faaliyetine devam ediyor.

"Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren birçok girişime destek olduk"

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, Demo Day etkinliğinde yaptığı konuşmada, bankanın girdiği işlerin en temel karakteristiğinin uzun solukluluk olduğunu vurgulayarak, "Programın dördüncü dönem mezunlarını vermesi, bizim bu yöndeki yaklaşımımızın güzel bir yansıması" dedi.

Kolektif House'ta 2016'dan bu yana yer aldıklarını ve buradaki tek banka olduklarını hatırlatan Bali, 2017'de başlattıkları Workup Girişimcilik Programı ile günümüz üretim ağının önemli oyuncularına haline gelen girişimcilere destek olduklarını ve iş fikirlerinin geliştirilmesine katkı sağladıklarını vurguladı. Workup ile girişimlerin müşteri dünyasına erişimlerine ve kendilerini tanıtmalarına da yardımcı olduklarının altını çizen Bali, program kapsamında ilk etapta girişimcileri İş Bankası'nın ve iştiraklerinin müşteri ağıyla buluşturduklarını, girişimcilik dünyasında kendilerine yer açmalarına destek olduklarını ifade etti.

Kavramlar ve kullanış yerleri değişse bile İş Bankası'nın

genetiğinde daima girişimciliğin var olduğuna işaret eden Bali, sözlerini şöyle sürdürdü: “1924’te Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından, cumhuriyetin ilanından bir yıl sonra sadece bir banka olarak değil, hem finansal hem finans dışı alanlarda girişimcilik yapmak üzere kurulan İş Bankası, 1930’lardan itibaren filmcilikten kömür, şeker, tekstil ve dokumaya kadar çeşitli sektörlerde pek çok girişimin hayata geçirilmesine katkı sağlayan bir kurum oldu. Türkiye hızlı büyüme ihtiyacı içinde olan bir ülke. Çünkü genç, dinamik bir nüfusu var. Son 10 yılda 7 milyonun üzerinde iş yaratmasına rağmen, ondan daha fazla işgücüne katılım olduğu için işsizliği aşağıya çekemedi. Hızlı büyüme ihtiyacımız var ama kaynağımız yoksa ne yapıyorsunuz? Kaynağı dışardan alıp bulduğunuz müddetçe bisikleti hızlı götürmeye çalışıyorsunuz. Kaynak ne zaman şu veya bu nedenle daralmaya başlarsa yavaşlıyor ve bisiklette dengede durmak giderek güçleşiyor. Bu durumda ne yapmamız gerekir? Bir taraftan tasarrufları artıracağız ama en önemlisi, kullandığımız kaynağın maliyetinden daha yüksek getiri elde ettiğimiz alanlarda fikir geliştirip, iş geliştirip büyümeliyiz. Bu da katma değerli üretim demektir. Bunun kaynağı da girişimciliği destekleyen bu tür inisiyatiflerdir.”

Maxis Girişim Sermayesi Fonu’ndan ilk yatırım Kolay İK’ya

Adnan Bali, İş Bankası Grubu bünyesinde kurdukları Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi çatısı altında oluşturulan Yenilikçi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu’na banka olarak 100 milyon TL’ye kadar kaynak aktarmayı taahhüt ettiklerini hatırlatarak, bu fonla Mayıs ayında 500 bin dolarlık ilk yatırımını, Türkiye’nin bulut tabanlı öncü insan kaynakları yönetimi platformu Kolay İK’ya yaptıklarını ifade etti.

Bali, “Böylece girişimciliğe sağladığımız sürekli desteği yepyeni bir halka daha eklemiş olduk. Bundan sonra da sürdürülebilir ve ölçeklenebilir iş modeline sahip, teknoloji odaklı yeni nesil girişimlere ihtiyaç duydukları finansal desteği sağlayacak ve ölçeklenmelerinde pay sahibi olmaya devam edeceğiz” dedi.

WORKUP GİRİŞİMCİLİK PROGRAMI'NA NASIL KATILABİLİRSİNİZ?

Mayıs 2017’de İş Bankası’nın ana sponsorluğunda, Kolektif House bünyesinde başlatılan program, girişimcilik ekosisteminin önemli isimlerinden Ömer Erkmen’in lider mentorluğunda, girişim fikrini doğrulamış ve müşterisine ulaşma noktasında olan girişimlerin hızlanmalarına yardımcı oluyor. Workup internet sitesinde yer alan chatbot aracılığıyla yapılan başvurular Workup ekibi tarafından değerlendiriliyor, sonrasında yapılan birebir görüşmelerin ardından Pitching Day organizasyonuna davet ediliyor, sunumlarını gerçekleştiren girişimler ise mezunlar, mentorlar ve Workup takımının oyları sonucunda programa dahil oluyor.

6 ay süren program boyunca alanında uzman ve tecrübeli mentorlardan destek alan girişimler, düzenlenen eğitim ve ilham etkinlikleri iş modellerine değer katıyor. Ayrıca İş Bankası desteğiyle yurtiçi ve yurtdışında önemli konferans ve etkinliklere katılan, yerli ve yabancı yatırımcılara ulaşma fırsatı bulan girişimciler, yine İş Bankası ve grup şirketleriyle iş geliştirme, müşteri bulma ve network imkanlarına da sahip oluyor.

WORKUP 4. DÖNEM MEZUNLARI

Alivex

Dış mekân spor aktiviteleri düzenleyen organizatörler ile katılımcıları bir araya getiren bir platform. alivex.com

Devfolio

Yazılım geliştiricilerinin kendi portföy web sitelerini oluşturmalarını sağlayan bir SaaS girişimi. devfolio.me

Givin

Şirketlerin ve bireylerin ürün ve hizmetlerini mobil uygulama üzerinden seçtikleri sivil toplum kuruluşu için başışa dönüştürmelerini sağlayan bir mobil uygulama. givin.co

Gmply

Eğitim şirketleri ve bağımsız eğitimlerin interaktif eğitim videolarını hazırlayabilmelerini sağlayan video platformu. gmply.com

Grabono

İşletmeler ve müşterileri arasındaki bağlantıyı uçtan uca sağlayan mobil uygulama. grabono.com

Juphy

Şirketlerin, tüm dijital iletişim kanallarına gelen müşteri mesajlarını tek platformda yönetmelerini sağlayan SaaS girişimi. juphy.com

Otoparlat

Uygulama üzerinden sipariş olarak araçları bulunduğu yerde su kullanmadan temizleyen girişim. otoparlat.com

Securezi

Geliştirdiği yeni nesil IoT cihazlarıyla geleneksel güvenlik sistemi konseptini “tak-çalıştır” hale getiren, bu sayede kameralı alarm ve akıllı izleme hizmeti sunan girişim. securezi.com

Pcichecklist

Kredi kartı verisi işleyen, depolayan ve taşıyan işletmeler için zorunlu bir sertifikasyon olan PCI-DSS yetkilendirmesinin gerçek zamanlı süreç denetimini çevrimiçi gerçekleştiren platform. pcichecklist.com

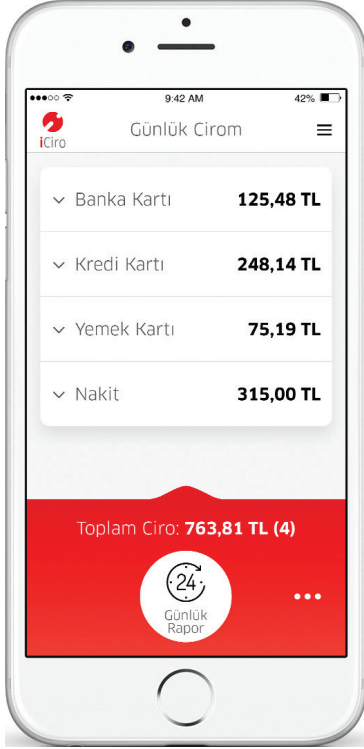
Sertifier

Eğitimlerden sonra dağıtılan basılı sertifikaları akıllı sertifika adıyla dijital ortamda üreten, doğrulayan ve depolayan, entegre edilebilir web uygulaması. sertifier.com

Tolkido

Otizmlı çocukların yaşam alanlarında bulunan nesnelere ebeveynlerinin sesiyle seslendiren, kişiselleştirilebilir eğitim materyali. tolkido.com

Ingenico iCiro ile ciro takibi artık çok daha kolay

Yazarkasa POS ürünlerinde teknolojik altyapıya ve uygulama zenginliğine önem veren Ingenico, işyerlerinin yükünü hafifleten uygulaması iCiro'ya yeni özellikler ekledi...

Ingenico yazarkasa POS kullanan işyerlerinin ciro takibini kolaylaştırmak amacıyla geliştirilen iCiro uygulamasına yeni özellikler eklendi. iCiro Mobil, iCiro Basic ve iCiro Plus paketlerinden oluşan iCiro ile Ingenico yazarkasa POS'lardan geçen ciro miktarı günlük, haftalık, aylık ve seçilen tarih aralığında detaylı olarak raporlanabilirken, uygulama sayesinde işyerleri ciro detaylarını kolayca takip edebilir. Mobil uygulamanın yanı sıra www.iciro.com.tr ve ikasa.com.tr web sitelerinden de tüm işlemleri yapabilen işyeri sahipleri, iCiro'nun tüm paketlerine 1 aylık ücretsiz deneme

imkanıyla sahip olabiliyor.

Ingenico Türkiye Genel Müdürü Alpay Sidal, "Ingenico olarak yeni bir ürün geliştirirken müşterilerimizden gelen bildirimleri dikkate alıyoruz. Geliştirdiğimiz ve yeni özellikler eklediğimiz iCiro uygulamasının temelinde işyeri sahiplerine daha fazla zaman kazandırmak ve merkezden ciro takibi yapabilmelerini sağlamak yatıyor" diyor.

iCiro Mobil ile ciro detaylarına hakimiyet...

Ingenico yazarkasası olan işyerlerinin anlık ciro takibi ve Z raporu detaylarını akıllı cep telefonları aracılığıyla kolayca takip etmesini sağlayan iCiro Mobil, cironun nakit ve kredi kartı ödemelerine göre dağılımını, toplam ciro tutarını ve yazarkasaların üzerinde yer alan banka uygulamalarının her birinden ne kadarlık işlem yapıldığını raporlıyor. Tüm bu hizmetlerle kullanıcılara iş takibi açısından büyük kolaylık sağlarken zaman kazandırıyor.

iCiro Basic ile tek tuşla birçok işlem...

Kullanıcılardan alınan geri bildirimler sonrası yeni özelliklerin eklendiği ve yeni bir arayüzü olan iCiro Basic ile nakit, kredi kartı, yemek çekiyle yapılan ödeme tutarları grafiklerle raporlanıyor. Ingenico yazarkasa POS üzerinde yer alan banka uygulamalarının dışında kalan banka kartlarının yönlendirileceği ana banka seçimi merkezden yapılabilir. iCiro Basic ile işyerleri, yine Z raporu bilgileri, gün ve saatlere göre satış bilgileri gibi raporlara da erişebilir. Banka uygulamalarından geçen adet ve ciro bilgisi, GİB'e gönderilen aylık raporların durum bilgisi yeni eklenen özellikler sayesinde alınabilirken, iCiro Basic hizmetini alan işyerleri iCiro Mobil uygulamasından ücretsiz yararlanabiliyor.

iCiro Plus ile A kalite hizmet...

iCiro Plus ile işyerleri, sahadaki yazarkasalarına farklı isimler vererek, gruplandırarak ciro takibi yapabilirken, KDV beyannamelerinde kolaylık sağlayan Z raporlarına da ulaşılabilir. Fiş detaylarını gösteren belge raporu, ödeme özetleri raporu, banka işlemleri raporu, satılan ürünler raporu, uygulama gün sonları gibi raporları da kullanıcıya ileten iCiro Plus, aynı zamanda EKÜ doluluk bilgisini de tek merkezden takip imkânı sunuyor. Günlük, aylık, yıllık ve belirlenen tarih aralığında ciro takibi yapılmasına olanak sağlayan uygulamanın yeni özellikler arasında banka uygulamalarından geçen adet ve ciro bilgisi, ana banka seçiminde kolaylık sağlayan ve banka komisyon oranlarının kontrolünü sağlayan ciro ve adet bazında detaylı OnUS ve NotOnUs grafiklerinin takibi, GİB'e gönderilen aylık raporların sicil bazlı durum bilgisi ve GİB'e gönderilen detaylı rapor formatının görüntülenmesi yer alıyor. ☺

Ziraat Bankası'nda bir gecede 11 genel müdür yardımcısı değişti

Kim nereye transfer oldu?

ING Bank'ın yeni genel müdürünü sektör finansgündem'den öğrendi

Sektörle ilgili son gelişmeler

TRT Genel Müdürlüğü'ne talip olan bankacı kim?

Hepsi ve daha fazlası için
www.finansgundem.com

17 Aralık 2013 Salı 14:39

Finans Gündem

ARAAMA YAP

KISAYOLLAR: Günde Tüm Haberleri | İlgili Bankacı Hikayeleri | Para Komedi | Araştırma | Basın Toplantıları / Ajanda | Dünden Bugüne Bankacılar

Öne Çıkan Haberler

İngiltere'de enflasyon hedefler dahilinde

İngiltere'de enflasyon Kasım ayında beklenmedik şekilde yavaşlayarak son dört yılın en düşük seviyesine indi

MOBİL

Uç yönlü görüşme yapabilen akıllı telefon

Uç yönlü görüşme yapabilen dünyanın ilk akıllı telefonu: GSmart SIMBA SX1

ASKERİ HELİKOPTER DÜŞTÜ, 4 ÖLÜ

Ankara'da askeri helikopter düştü

Ankara'da Çiğbasi yakınlarında askeri helikopter düştü, helikopterde bulunan diğer 4 asker şehit oldu...

Her 50TL'lik alışverişinize 15 otomobilden bir hediye

MERKEZ 'AYNEN DEVAM' DEDİ FAİZ DEĞİŞTİRİLMEDİ

Haberleri sitenize ekleyin

Finans Hattı

Sırbistan faiz indirdi

Almanya'nın sürece güveni yükseliyor

2013 altından çıkış yılı oldu

Can'ın Geleceğine MALAGELSİN

canageceginemalagelsin.com

TEB

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 > Tümünü

**FİNANS SEKTÖRÜNÜN
İNTERNETTEKİ BULUŞMA ADRESİ**

DÖRT DÖRTLÜK ELEKTRONİK PARA KURULUŞU

Ön ödemeli kartlar, elektronik para ihracı, ödeme servis sağlayıcılığı, elektronik tahsilat sistemi... TURK Elektronik Para, mevzuatın izin verdiği tüm alanlarda faaliyet gösteren ender elektronik para kuruluşlarından biri olarak dikkat çekiyor...

Ebru Gündüz

TURK Elektronik Para, para transferleri, elektronik para ve ödeme hizmetleri alanında faaliyet göstermek üzere 2014 yılında kuruldu. 6493 sayılı kanun kapsamında BDDK'dan faaliyet izni alan şirket, işletmeler ve bireysel kullanıcılar için güvenli ve tüm mevzuatlara uygun olarak elektronik paranın ihraç edilmesini, sunduğu ödeme çözümleri aracılığıyla ön ödemeli akıllı kimlik kartlarının, finansal bir altyapıyla birlikte kullanılmasını sağlıyor.

TURK Elektronik Para Finans Direktörü Ebru Gündüz, "Mevzuatın izin verdiği faaliyetlerin tümünü yürütebilen ender kuruluşlardan biriyiz. Mevzuat kapsamında ön ödemeli kartlar ile elektronik para faaliyetlerimizi yürütürken, ParamPOS hizmetiyle de başta e-ticaret siteleri olmak üzere müşterilerimizin online ödeme almasını sağlıyoruz" diyor.

ParamPOS, anlaşmalı olduğu 17 banka ve 8 kart programı sayesinde banka kartları, kredi kartları ve ön ödemeli kartlarla tek çekim veya taksitli olarak tahsilat alma imkanı sunuyor. Gündüz, ParamPOS kullanıcılarının bankalarla tek tek anlaşma imzalamaya gerek olmadan, prosedürlerle uğraşmadan, inaktif POS ücretleri ve POS masrafları ödemediği takdirde işlem yapabildiğini vurguluyor.

TURK Elektronik Para'nın Elektronik Tahsilat Sistemi (ETS) ise avukatların ve mali müşavirlerin tahsilatları için altyapı sağlıyor, tahsil edilen tutarların banka hesaplarına transferini mümkün kılıyor.

2019 sonu hedefi: 5 milyon karta ulaşmak

Ebru Gündüz, TURK Elektronik Para'nın TROY, Mastercard ve Visa lisanslarının tümüne sahip ön ödemeli kartları olan ilk ve tek elektronik para kuruluşu olduğunu da altını çiziyor. Gündüz, "Ön ödemeli kartlarımız tüm banka ATM'lerinden nakit çekebilme, işlem yapabilme ve tüm POS'lardan alışveriş imkanı sağlıyor. Üstelik kart kullanıcılarımız, hesaplarında bulunan bakiyeyi 15 binin üzerindeki anlaşmalı üye işyeri noktamızda avantajlı olarak harcayabiliyor, fatura ödemelerini sistemimiz üzerinden yapabiliyor" diyor. Türkiye'de banka dışında BKM üyesi olan ilk elektronik para kuruluşu olan TURK Elektronik Para'nın şu anda 2.5 milyon üzerinde bireysel kart kullanıcısı, 25 binin üzerinde POS müşterisi bulunuyor. Gündüz, 2019 sonunda AVM kart

projelerinin de hızlanmasıyla 5 milyon kart sayısına ulaşacaklarını söylüyor.

“Bankalarla uyum ve işbirliği içinde çalışıyoruz”

TURK Elektronik Para, altyapı ve teknoloji desteğini, BKM'den Hizmet Sağlayıcı Kuruluş lisansına sahip olan grup şirketi TURK Finansal Teknoloji A.Ş.'den alıyor. Ebru Gündüz, bu sayede finansal piyasalar, teknolojik gelişmeler, kart projeleri gibi konulara çok daha rahat ve kısa sürelerde uyum sağlayabildiklerini vurguluyor. “Amacımız kart kullanıcılarımızın ve müşterilerimizin hayatını kolaylaştırmak ve onlara pratik, kolay uygulanabilir çözümler sunmak” diyor Gündüz, sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Faaliyetlerimizi mevzuatın öngördüğü şekilde, bankalar aracılığıyla yürütüyoruz. Kart programları ve POS proje süreçlerinde rekabet etmeksizin, bankalarla her zaman işbirliği ve uyum içerisinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Şirketimizin kurulduğu dönemde bankalara kendimizi anlatabilmek, kullanıcı güvenini sağlayabilmek, ilgi ve tercihlerini FinTech yönüne çevirebilmek için oldukça emek harcadık. Şirketimizin kurulduğu dönemde mevzuatın tam yorumlanamaması ve bu alanda faaliyet gösteren emsal şirketlerin olmayışından kaynaklanan birtakım zorlukları tabii ki yaşadık. Finans sektöründe geçen 5 yılın sonucunda elde ettiğimiz deneyim ve sektörde kazanmış olduğumuz güvenle yeni projelere hızlı ve başarılı bir şekilde imza atmaya devam ediyoruz.”

17 yıllık bankacılık deneyimi ve azimli bir ekip...

TURK Elektronik Para Finans Direktörü Ebru Gündüz, bankacılık kökenli bir yönetici. Bankacılık sektöründeki 17 yıllık deneyiminin, finansal piyasaların son dönemdeki dalgalanmalarını analiz etmede ve gerekli aksiyonları zamanında almada kendisine avantaj sağladığını düşünüyor.

Tabii Finans Birimi'ndeki azimli çalışma arkadaşlarının katkısını vurgulamadan geçemiyor. Ardından da ekibinin TURK Elektronik Para bünyesinde üstlendiği rol ve hedeflerle ilgili şu bilgileri paylaşıyor:

“Finans Birimi olarak en temel hedefimiz, maliyetleri mümkün olduğu kadar düşürerek kullanıcılarımıza uygun komisyon oranlarıyla hizmet verebilmek ve iş ortağımız olan bankalarla her zaman olduğu gibi sıcak ilişkiler içerisinde maliyet belirleme süreçlerini tamamlamak, ortak POS ve kart çözümleri üretebilmek. 2018 yılını 5 milyar TL'nin üzerinde işlem hacmine ulaşarak kapatmıştık. Bu yüksek işlem hacmi göz önünde bulundurulduğunda finans departmanımızın işlem yoğunluğu daha iyi anlaşılacaktır. Ekibimiz bir yandan müşterilerimizin ödeme hizmetlerinin sorunsuz ve zamanında gerçekleştirilmesini sağlarken diğer yandan kuruluşumuzun likidite ve fon yönetimini değişen ekonomik koşullara göre başarıyla yürütüyor. Sahip olduğumuz yenilikçi yapıyla sektörde değişen koşullara hızlı bir şekilde ayak uydurarak alanında başarılı çalışmalara imza atmaya devam edeceğiz.”

Sektörde bir devrim: MultiPOS

Multinet Up'ın tamamen dijital ve temassız ödeme sistemi uygulaması MultiPOS, üye işyerlerine fiziki POS cihazına gerek kalmadan, cep telefonu ile ödeme alma imkanı sunuyor...

Zafer Seçmez

Kendini yeni nesil finansal teknoloji ve hizmet şirketi olarak konumlandıran Multinet Up, birçok alt markası ve işiyle oluşturduğu dijital ekosisteme yeni ürünler kazandırmaya devam ediyor. Bu yeniliklerin son örneği ise MultiPOS oldu... Multinet Up Üye İşyeri ve Dijital Satış Genel Müdür Yardımcısı Zafer Seçmez, MultiPOS ile ilgili şu bilgileri veriyor: "MultiPOS ile üye işyerlerinin hayatlarından POS cihazını çıkararak, fiziki POS'da yapılan fatura kesimi, gün sonu alımı, slip gönderimi, iptal gibi tüm işlemleri daha hızlı ve kolay yapmalarını sağlıyoruz. MultiPOS sisteminde üye işyerlerimiz ödemeleri cep telefonu ile alabiliyor. Ödemeler Multinet kart kullanıcısının telefonu ile üye işyerinin telefonu arasında karekod kullanılarak gerçekleşiyor. Multinet kart kullanıcıları ise yine telefonlarındaki MultiPay uygulamasının karekod ödeme imkânı sayesinde ödemelerini aynı şekilde hızla tamamlayabiliyor. Ödemeler ayrıca NFC teknolojisini kullanarak Multinet kartla temassız olarak da yapılabilir. MultiPOS ile yemek kartı sektörünü POS cihazı olmayan tamamen dijital ve temassız bir ödeme sistemiyle buluşturuyoruz. Böylece insanlar yoğun

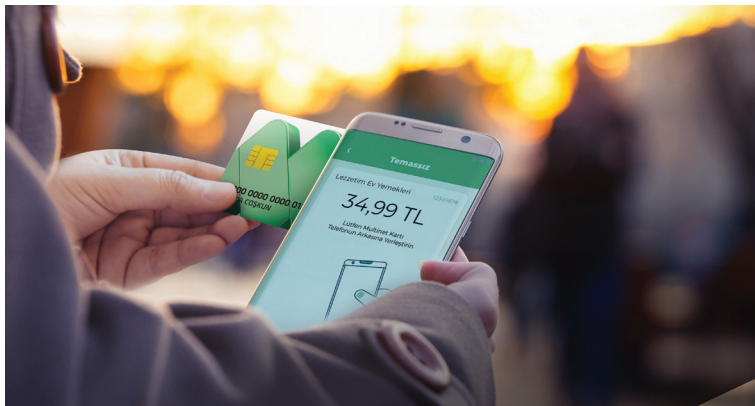
saatlerde zamandan tasarruf edebiliyorlar. Aynı zamanda üye işyerleri tüm işlemlerini dijital ortamda saklayabiliyor ve ihtiyaç duyduklarında uygulama üzerinden kolayca takip edebiliyorlar. Mevcut bir POS cihazı veya ÖKC'de yaşanan arıza, kırılma veya rulo kâğıtlarının bitmesinden kaynaklı hizmet kesintilerini yaşamıyor ve müşterilere aralıksız hizmet sunabiliyorlar."

Seçmez, "Multinet Up olarak sürdürülebilirlik alanında küresel ölçekte çalışmalar yürüten uluslararası tedarikçi platformu Ecovadis'te çevre, sürdürülebilirlik, adil işletmecilik, işgücü uygulamaları ve İnsan hakları konularında "gold" seviyeye ulaşmış bir markayız. Sürdürülebilir değer yaratma stratejimiz kapsamında çevre dostu çözümlerle plastik kartsız bir sektör oluşturarak, gelecek nesillere daha yeşil bir dünya bırakmayı hedefliyoruz. Kartsız ve POS'suz işlem kapsamında şirketleri ve üye işyerlerimize teşvik etmek için çeşitli avantajlar da sağlayacağız" diyor.

MultiPay ve TatlıPara'nın ardından MultiPOS...

MultiPOS'un yazılım ve altyapısını Multinet Up'ın teknoloji şirketi inventiv geliştirdi. Inventiv, GOSB Teknokent'te kartlı ve kartsız ödeme çözümleri, mobil cüzdan ve mobil ödeme, sanal POS çözümlerinin yanı sıra sadakat uygulamaları konusunda çözümler üretip yurtiçi ve yurtdışına sunuyor.

Multinet Up'ın sektöründe dijital dönüşüme öncülük yaptığını vurgulayan Zafer Seçmez, bu konuda şu örnekleri paylaşıyor: "Mobil uygulamamız MultiPay ile kart olmadan karekod (QR) ile ödeme imkânı sunarak sektörde büyük fark yarattık. Sektörün ilk sadakat programı TatlıPara'yı biz geliştirdik. Sırada üye işyerlerimiz için geliştirdiğimiz uygulamamız MultiPOS var. POS'un olmadığı bir dünyada kullanıcılarımıza ve üye işyerlerimize dijital deneyim yaşatarak dijital dönüşüm süreçlerine katkı sağlamayı hedefliyoruz." ☺

Borsa = Gündem

Kazanmak için

önce siz öğrenin

- ✓ Hisse senetlerindeki hareketlerin perde arkası
- ✓ Uluslararası piyasalardaki son gelişmeler
- ✓ Altın, döviz, faiz için yatırım stratejileri

Raporlar, analizler,
uzmanlardan
öneriler

Borsada
flaş gelişmeler,
son dakika
haberleri

Hepsi ve daha fazlası için

[http:// www.borsagundem.com](http://www.borsagundem.com)

Kişisel veriler için güvenlik gizlilik ve bütünlük tek platformda

Verisoft, kişisel verilerinizin güvenliğini, gizliliğini ve bütünlüğünü tek bir platformda yönetebileceğiniz bir KVKK çözümü için Lagom ile işbirliğine gitti...

6 698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) uyumluluk için söz konusu kanunun yayın tarihinden önce işlenmiş kişisel veriler için verilen süre 7 Nisan 2018'de bitti. Bununla birlikte KVKK'nın yayın tarihinden sonra elde edilen kişisel veriler her durumda KVKK'nın yürürlükte olan hükümlerine uygun şekilde işlenmeliydi. KVKK ile uyumlu olmayan veri işleme

LAGOM

süreçleri için 1 milyon TL'yi bulan idari para cezalarının yanı sıra veri ihlalleri bakımından da Türk Ceza Kanunu'nda ciddi yaptırımlar öngörülüyor.

Verisoft, sektöre bu konuda çözüm üretmek üzere Lagom ile anlaştı. Lagom Data Governance, sürekli uyumlulukla daha güvenli bir ortam sağlamanın yanı sıra riskleri minimuma indirmeyi sağlayan bir platform. Data Governance ile KVKK çerçevesinde, kurumların sahip olduğu yapısal ve yapısal olmayan veri üzerinde ihtiyaç duyacakları veri envanterinin çıkarılması, oluşturulan veri politikalarına göre hassas veri için anonimleştirme, silme, maskeleye, şifreleme veya uyarı oluşturma gibi aksiyonlar alınabiliyor. Taranan veri üzerinde gelişmiş filtreleme seçenekleriyle arama yapmak, sistem üzerinden açık rıza talebi göndermek, izleme, yetki yönetimi, sistem loglarının takibi, veri

atlası ve VERBIS için rapor üretilmesi de hızlı ve güvenli bir şekilde sağlanabiliyor.

Patentli algoritmalarıyla fark yaratıyor

Lagom Data Governance, patentli algoritmaları sayesinde farklı dillere göre farklı çözümler üretilen yenilikçi mimarisine sahip gelişmiş bir yapı sunuyor. Geniş tarama ve keşif kapasitesi; kişiselleştirilebilir, büyük veriye ölçeklenebilir, hızlı çalışan, harici sistemlerle de kolayca entegre edilebilir yapıyla rakiplerinden ayrılıyor. Bu platformla müşteriler, sahip oldukları verinin anlık ve otomatik olarak KVKK'ya uygun şekilde kategorize edilmesi, hassas veri üzerinde aksiyon alınması, oluşturulan rapor ve veri atlasları ile VERBIS bildirimini yapma ihtiyaçlarını tek bir platformda çözüyor. Verisoft'un satış yönetiminden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Dilek Çelikbaş, platform ve işbirliğiyle ilgili şu değerlendirmeyi yapıyor: "Ödeme sistemlerinde müşterilerimizin ihtiyaçlarını uçtan uca karşılamak üzere ürün ailemizi genişletiyoruz. Müşterilerimizin KVKK çerçevesindeki uyumluluk için bir çözüme ihtiyaçları olduğunu gözlemledik ve Lagom ile işbirliğine gittik. Benzer ürünlerden farklı olarak Lagom Data Governance, patentli algoritmalarıyla hem dil bazında hem mimari olarak güçlü bir altyapıyı tek bir platformda uçtan uca sunuyor. Verinin yaşayan bir organizma olduğunu göz önüne alarak esnek ve kişiselleştirilebilir bir platformda hızlı ve otomatik şekilde keşif, veri envanteri çıkarılması, hassas veri için aksiyon alınabilmesi ve raporlama yetenekleriyle kurum içi verimliliği artırıyor, fiyatlama

Dilek Çelikbaş

sistemimizle de maliyetleri azaltıyoruz. Müşterilerimize aynı zamanda şimdi ya da gelecekte ihtiyaç duyacakları analitik ve makine öğrenmesi sorunlarını da çözebilecekleri bir platform sunuyoruz."

Maliyeti azaltıyor, aksiyon süresini kısaltıyor

"Yasal yükümlülükleri yerine getirebilmek için sahip olduğunuz hassas veriden herhangi birini dahi bulamıyorsanız çözülmesi gereken büyük bir problemle karşı karşıyasınız demektir" diyen Lagom kurucularından Furkan Kamacı ise Data Governance platformunun hedef müşteri kitlesiyle ilgili şu bilgileri veriyor:

"KVKK konusunda şirketler bazı yasal noktaların netleşmesini bekliyor ya da süreci yaşayarak tecrübe etmek istiyor. KVKK konusunda birden fazla ürünle çözüm üretilmesi ise hem şirketlerin maliyetlerini artırıyor hem de iletişime geçmeleri gereken farklı yapılar nedeniyle aksiyon süresini uzatıyor. Lagom olarak tek bir platformda bu ihtiyaca çözüm sunmanın ayrıcalığını müşterilerimizden aldığımız geri bildirimlerde görüyoruz. KVKK çözümü talep eden müşteri grubunun yanı sıra genel olarak veriyi anlamlandırma ve ilişkilendirme ihtiyacına sahip yapılar da hedef kitemiz arasında." ☺

Furkan Kamacı

mobey day

FİNANSAL HİZMETLERDE NESNELERİN İNTERNETİ

Haziran 2019, FinTek girişimcileri adına oldukça hareketli geçti. Öncelikle Türkiye’de faaliyet gösteren üç FinTek “exit”i yaşandı, peş peşe gelen bu haberler tüm sektörü heyecanlandırdı. Diğer yandan T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans İstanbul Finans Merkezi (İFM) iki günlük Master Eylem Planı Çalıştayı düzenleyerek beklenti, ihtiyaç ve problemleri hem özel sektörden hem de kamudan dinledi. Bu çalıştay çıktılarının ülkemizin büyüme ve küresel bir merkez olma hedeflerine katkı sağlayacağını umuyoruz.

Son olarak İş Bankası ve QNB Finansbank’ın “startup-demo” günleri vardı. Her ikisinde de çok başarılı fintek girişimlerini dinledik.

Özge Çelik

Bankalararası Kart Merkezi
İş Geliştirme Direktörü

Önümüzdeki aylarda da bu gibi haberlerin artarak çoğalması dileğiyle diyerek bu ayki yazıma başlamak istedim...

Cihazlarımız hayatımızı daha da kolaylaştıracak

Tüm bu gelişmeler yaşanırken haziran ayında Mobey Forum tarafından “Finansal Hizmetlerde Nesnelerin İnterneti” (Internet of Things in Financial Services) başlıklı kapsamlı bir rapor yayınlandı. Mobey Forum, finans sektöründe aktif şirketlerin mobil ödemeler konusundaki çalışmalarını iletirmek için kurduğu bir topluluk. Çalışma gruplarında her yıl farklı konuları ele alıp dünyanın farklı yerlerinden kurumlarla içerikler üretiyorlar.

Yayınladıkları son raporda da finansal kurumların nesnelere internetiyle ilgili fırsat ve zorlukları görmeleri için kaleme alınmış. Raporun tamamına internet sitelerinden erişilebilir ama benim ilgimi çeken kısımlar özetle şöyle:

■ Rapor, Mobey Forum’un üyeleriyle yaptığı bir anketle başlıyor. Ankette nesnelere internetinin en büyük etkisinin kullanıcı arayüzlerinde yaşanacağı öngörülmüş. Nesnelere interneti hayatımıza gerçekten var olmaya başladığında cihazlar kontrollerini artıracak ve aksiyonlar almaya başlayacak. Bu da otomasyon seviyesinin artması, dolayısıyla müşteri deneyiminin değişmesi, daha az temas

noktası anlamına gelecek. Böylece örneğin insanlar, ödeme yapma ekranları yerine evde kullandıkları cihazlarının veya otomobillerinin iletişim kanalları, tercihleri gibi yönetim ekranlarını kullanmaya başlayacak.

■ Finansal kurumlar ise bu süreçte kullanıcıların kimlik bilgileri ve verileri için koruyucu (gatekeeper) olabilir. Hatta bir adım ileriye giderek müşterilerinin sahip olduğu veya kullandığı cihazlara bağlanıp araç, sağlık, harcama, ulaşım gibi verilerini analiz edebilir; ihtiyaç duyan taraflara bu verileri, müşterisinin kimlik ve benzeri mahrem bilgilerini gizleyerek sunabilir. Bu süreçte müşteriler de gelir veya indirim elde edebilir. İlk duyduğumuzda "böyle bir şeye asla izin vermem" şeklinde düşünsek de aslında bugüne kadar sosyal medyada yapılanın daha kontrollü ve son

kullanıcıya faydalı hali gibi düşünmek mümkün.

Bir diğer önemli değişiklik de finansal kurumların müşterileri değişebilir. Yani artık kullanıcılara değil de cihazlara finansal destek sağlayabilirler. Bu ne demek? Nesnelerin internetiyle birlikte cihazlar, insanlar adına (onaylarıyla birlikte) karar alıp çeşitli satın alma işlemleri yapabilecek. Böylece finansal kurumlar kişinin gelirin, borçlarına bakarak insanlara değil de nesnelere kredi kullandırmaya başlayabilir. Çok uzak gibi gözükse de cihazlarımızın hayatımızı daha da kolaylaştıracağı günler yaklaşıyor. Bu süreçte kendimizi hazırlamak için diğer teknolojilerde de olduğu gibi bolca okumalı, öğrenmeli, denemeli, bu konularda çalışan forumlarda yer almalı, gerekiyorsa kurum içindeki politikaları gözden geçirmeye başlamalı ve elbette denemeler yapmalıyız.

FİNTEK BİRLEŞME VE SATIN ALMALARI DAHA İLK 5 AYDA REKOR KIRDI

Buisness Insider'in haberine göre, FinTek satın alma ve birleşmeleri adına tarihin en verimli dönemini yaşıyor olabiliriz. Dealogic firması tarafından yapılan araştırma, 2019 yılının geride bıraktığımız 5 aylık döneminde satın alma ve birleşme hacminin 87 işlemde 116.6 milyar dolar büyüklüğe ulaştığını ortaya koyuyor. Geride kalan 2018 yılında ise 89 anlaşmayla ulaşılan büyüklük sadece 31.8 milyar dolar olmuştur.

Bank of America CEO'su: Nakitsiz bir toplum istiyoruz

ABD'nin ikinci büyük bankası Bank of America'nın (BoFA) CEO'su Brian Moynihan, Fortune's Brainstorm Finance Konferansı'nda nakit kullanımının geleceğiyle ilgili önemli değerlendirmelerde bulundu. Yahoo Finance'ın haberine göre Moynihan, dijital para hareketini benimsediklerini ve BoFA'nın bu nakitsiz toplum eğilimi sonucu herkesten daha fazla kazanabileceğini iddia etti. Moynihan, kripto para birimlerinin yanı sıra PayPal, Zelle gibi dijital cüzdanlar sayesinde tüm para işlemlerinin yarından fazlasının elektronik olarak gerçekleştirildiğini de hatırlatmadan geçmedi.

San Francisco Fed'in 2018 yılı raporuna göre nakit hala en sık kullanılan ödeme aracı olarak dikkat çekiyor. Tüm işlemlerinin yüzde 30'unu temsil eden nakit kullanımı, söz konusu 10 doların altında ödemeler olunca yüzde 55'e kadar çikabiliyor.

Alipay, Avrupalı mobil cüzdan sağlayıcılarıyla işbirliğine gitti

Çinli Alipay, Avrupa'da faaliyet gösteren 6 önemli mobil cüzdan sağlayıcısıyla işbirliği başlattığını duyurdu. Böylelikle Çinli ve Avrupalı ziyaretçilere ödeme kolaylığı sunulmak isteniyor. Bluecode, ePassi, momo pocket, Pagaqui, Pivo ve Vipps, Alipay ile birlikte çalışarak birleşik QR (karekod) ödemelerinin daha hızlı bir şekilde benimsenmesini sağlayacak. Anlaşmaya katılan 6 Avrupa merkezli dijital cüzdanın geçtiği her yerde Çinli turistler, Alipay aracılığıyla ödemelerini rahat bir şekilde yapabilecek. Aynı şekilde Avrupalı turistler de Alipay ile yapılan anlaşma gereği kullandıkları mobil cüzdanla rahat bir şekilde ödeme yapabilecek. Söz konusu dijital cüzdanlarla yapılan ödemeler 10 Avrupa ülkesinde geçerli olacak. ☺

TÜRKİYE'NİN İLK YERLİ BITCOİN ATM'si Ataşehir'de görücüye çıktı

Yerli ATM teknolojileri üzerine çalışan DgiWorks (OVIA™), dünya kripto para piyasasına sunduğu yerli çözümü Bitcoin ATM'si ile Bitcoin ve diğer altcoin paraların ATM üzerinden alım satımını gerçekleştirecek yeni bir ürün oluşturdu. İlk demosu İstanbul Ataşehir'de bulunan Allianz Tower Workinton'da kullanıma sunulan Bitcoin ATM hakkında bilgi almak için DgiWorks IT Direktörü Erkan Kaykılmaz ile görüştük...

Erkan Bey öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

1972 İstanbul doğumluyum. İstanbul Üniversitesi Bilgisayar Programcılığı bölümünden mezun olduktan sonra meslek hayatıma ağırlıkta bankacılık ve finansal teknolojiler sektöründe sürdürdüm. Borsa, banka ve ATM & POS yazılımları yapan firmalarda çeşitli görevlerde çalıştım. Yaklaşık bir buçuk yıldır da DgiWorks bünyesinde IT departmanını yönetiyorum.

Takip ettiğimiz üzere Yerli ATM teknolojileri üzerine çalışıyorsunuz. Peki Bitcoin ATM yapma fikri/ ihtiyacı nasıl ortaya çıktı? Sizi bu yola yönlendiren ne oldu?

Kripto para sistemi dünyada birçok sektörde ve uygulama alanında tüm hızıyla yaygınlaşmaya devam ederken bu paraların ATM gibi bir cihazdan nakdin kripto paraya ya da kripto paranın nakde dönüştürülmesi işlemleri için ATM'lerin kullanılması gün geçtikçe yaygınlaşıyor. Halihazırda dünya genelinde 4900'ü aşkın ATM ve kiosklar üzerinden bu işlemler gerçekleştirilebiliyorken ülkemizde yurtdışından getirilen bir iki kiosk ile hizmet vermeye çalışan firmalar da görüyoruz. Birçok ülkede sayısı yüzlerle ifade edilen Bitcoin ATM'lerinin ülkemizde bulunamaması, kripto para sektörü açısından bu kadar canlı bir ülke olmamıza rağmen gerçek bir eksiklik olarak göze çarpıyor. İkinci olarak da dünya genelindeki Bitcoin ATM'lerine

Erkan
Kaykılmaz

baktığımız zaman genelde kiosk standartlarına sahip ve düşük işlem kapasiteli, çoklu para birimlerine hizmet veremeyen cihazlar mevcut. Yüksek işlem kapasiteli ve güvenilirliği yüksek ATM standartlarında bir cihaz sektörde bulunmuyordu. Biz bu açığı kapatacak nitelikli bir ürünle sektöre girmek istedik. Hedef pazarımız ağırlıklı yurtdışı olmakla birlikte yurtiçinde de Coin Exchange işlemi hizmeti veren firmalara yeni bir kanal oluşturmak istiyoruz.

Peki Kullanıcı neden Bitcoin'i bir ATM'den satın almak istesin? Ne gibi avantajı oluyor?

Bitcoin ve altcoin'ler dünyada genelde ödeme aracı olarak kullanılırken, ülkemizde biraz da yatırım aracı olarak görülüyor. Kullanıcı, elindeki kıymeti kripto paraya çevirmek isterse öncelikle sisteme kayıt olması gerekiyor. Bu kayıt işlemi çeşitli borsalar üzerinden oldukça faz-

la (bazen birkaç gün) alabiliyor. Sisteme girdikten sonra müşteri için kripto para alım/satım ya da transferi için herhangi bir zaman sınırlaması bulunmuyor. Online cüzdanlar aracılığıyla interneti olduğu müddetçe istediği an işlem gerçekleştirebilir. Fakat bu online cüzdanlara yapacağı ödeme yöntemlerinde kredi kartı kullanımı yüksek komisyon bedeli içermesi ve bazı bankaların bu işlemleri limitlendirmesi ya da klasik EFT işleminin mesai saatleri dışında yapılamaması gibi sebeplerle kullanıcı işlemi limit ve zamansal sınırlamalara takılabiliyor.

Zaman sınırı olan kullanıcılar için ATM'ler bulunmaz nimet. Yapılan bu para transferleri (nakit yatırma ve çekme işlemleri) için kripto para ATM'leri 7/24 hizmet veriyor. Özellikle henüz regülasyonu sağlanmamış ülkelerdeki Bitcoin ATM'lerinden kesilen komisyon oranları diğer kripto para satın alma yöntemlerine göre biraz yüksek kalıyor. Ancak tabii ki kripto para alım satım platformlarıyla kimlik bilgilerini paylaşmak istemeyen müşteriler olabiliyor, ya da o platformlardan işlem yapmak için yeterince teknik bilgiye sahip olmayabilirler ve zaman sorunu olan kullanıcılar için ATM'ler ideal bir çözüm olarak ortaya çıkıyor. Kripto para ATM'leri işlemleri saniyeler içinde yaparak kullanıcılara Bitcoin gibi kripto paralara kolayca ulaşma fırsatı veriyor.

Dünyadaki Bitcoin ATM sektöründen biraz bahsedebilir misiniz? Sizin yaptığınız ürünün ne gibi farkları var?

Dünya çapında 5000'i bulan "Bitcoin ATM'si var ve her gün ortalama altı yeni cihazın kurulduğu görülüyor. Bu cihazların yüzde 60'tan fazlasında sadece alım (Buy) yapılabiliyorken yüzde 40'tan daha azında hem alış (Buy) hem de satış (Sell) yapılabiliyor. Satış fonksiyonu olan cihazlarda çift modül kullanılıyor ve yatırılan parayı bir başka müşterinin çekme şansı bulunmuyor.

Genelde bu cihazlarda tek tek banknotlarla işlem yapılabiliyor, çoklu banknot kullanımı mümkün değil.

■ Bizim Bitcoin ATM'miz aynı anda 3 farklı para çeşidi (TL/USD/EURO) ile işlem yapmaya imkân veriyor.

■ Çok hızlı (saniyede 10 banknot hızında okuma) ve güvenilir işlem yeteneğine sahip.

■ Recycle (dönüşümlü) donanım özelliği sayesinde müşterinin yatırdığı parayı, diğer müşteriye verebiliyor. Böylelikle operasyonel verimlilik sağlıyor.

■ Yüksek hacimli para operasyonunu destekliyor. Tek seferde 200 banknot yatırılıp çekilebiliyor.

■ Para kasetlerinin bulunduğu kasa ATM güvenlik sertifikasyonlarını destekleyecek şekilde tasarlandı.

■ Bizim ATM'mizde kullanıcı deneyimini artırmak adına geniş ve dikey bir ekran mevcut, HTML5 arayüzü ile yüksek müşteri memnuniyeti sunuyor.

■ Sunmuş olduğumuz altyapı sayesinde ATM üzerinde başka uygulamalar da entegre edilip çalıştırılabilir. Örneğin, döviz exchange işlemi gibi...

■ ATM'lerimiz tek seferde 200 banknot alıp/verme yeteneğine sahip. Bu özelliklere sahip fazla Bitcoin ATM'si yok. Diğer kiosk tarzı Bitcoin ATM'lerde müşterinin birden fazla banknotla işlem yapabilmesi için cihaza tek tek vermesi gerekiyor. Bu da zaman sorununun yanı sıra arıza çıkma oranını artırdığı gibi müşteri memnuniyetini

de azaltıyor.

■ ATM'lerin uzaktan yönetilmesi için müşterilerimize monitoring uygulamasını da sağlıyoruz.

Bitcoin ATM'nizden nasıl işlem yapıyor, biraz anlatabilir misiniz?

ATM'lerimiz aracılığıyla Bitcoin ve diğer kripto para alım işlemlerinizi şu kolay adımları izleyerek yapabilirsiniz:

■ Coin seçimi: İşlem yapmak istediğiniz coin'i ekrandan seçin.

■ Müşteri tanıma: Telefon (SMS) doğrulama ve gerekli durumlarda (limit üstü işlemler için) kimlik bilgilerinizi girin.

■ QR kod tarama: Bitcoin'lerinizi yatırmak istediğiniz cüzdanınızın QR kodunu ATM'de okutun.

■ Nakit para yatırma: Karşılığında kripto para almak istediğiniz nakit tutarı ATM hazinesine yatırın.

■ Kripto paranın cüzdana transferi: ATM'de yer alan "Gönder" butonuna basın. Blokzincir (blockchain) işlemi onaylandığında kripto paralarınız anında cüzdanınıza gelsin.

Ülkemizde şu an bu işlemi bir ATM üzerinden yapmak yasal mı? Sınırlandırmalar var mı?

Türkiye'de ve birçok ülkede henüz kabul görmeyen kripto paralar menkul kıymet olarak değerlendirilmiyor. Bu yüzden en yakın "emtia" olarak tanımlayabiliriz. Türk mevzuatını incelediğimizde kripto para (şanal para veya elektronik para olarak tanımlanmaz) alım ve satımının yasal olduğuna dair bir düzenleme yok. Nitekim ülkemizde bu sektörde hizmet veren onlarca firma bulunuyor. Bu konuda asıl mesele blockchain üzerinde alım ve satımın anonim olması ve takibinin zor olması nedeniyle yasal olmayan birtakım aktivitelerde kullanılması. Bu yüzden müşteri tanıma işlemleri ve bazı kısıtlamalar ATM üzerinde de yapılıyor. Ayrıca alınan komisyonlar TC yasalarıyla vergilendiriliyor.

Son olarak kripto paraların geleceğini ülkemizde ve dünyada nasıl görüyorsunuz?

Dünyanın gündemindeki blockchain teknolojisi ve Bitcoin gibi kripto paralar, Türkiye'de de büyük merak uyandırıyor. Temkinli olandan istahlı olana kadar yelpaze geniş; destekçisini de karşı olanı da bulmak zor değil... Bizim asıl odaklandığımız konu ise blockchain teknolojisi ve bu teknolojinin avantajları ve dezavantajları neler?

Finans endüstrisine ek olarak kimlik kayıtları, doğum kayıtlarından tapulara kadar birçok şey dönüşecek. Bu da hükümetleri vatandaşlarına nasıl hizmetler sunabileceği üzerine düşünmeye itecek. Bir mülteci ülkesini terk etmek zorunda kaldığında kimlik bilgileri blockchain üzerinde varsa, kimliği reddedilemeyecek mesela.

Devletlerin parasal sistemler ya da vatandaşlarının hakları konusunda rolleri var. Ancak devlet güvencesi olmadan da bu hakların tanımlandığını düşünürseniz devletlerin rolü de yeniden düşünülür hale geliyor. Bu noktadan pratik olarak tabii ki çok uzağız ama blockchain böyle değişiklikler de getirebilir.

Blockchain teknolojileri üzerine birçok proje dünyanın gündeminde yer etmekle birlikte bizim de üzerinde çalıştığımız projelere ilham kaynağı oluyor. ☺

dgf-works™
Bitcoin Teller Machine

6 ayda **24 SATIN ALMA** ve **YATIRIM İŞLEMİ** yapıldı

Henüz kişi başına startup yatırımı 25 sent olsa da Türkiye potansiyelini nihayet göstermeye başladı. iyzico'nun PayU tarafından piyasalarca beğenilen bir rakama satın alınması gözleri bu alana çevirdi. İşte FinTek ve startup dünyasında en çok dikkat çeken yatırım, satın alma ve birleşme işlemleri...

ESİN GEDİK

Küresel ekonomi için tehlike çanları çalmaya devam ederken teknoloji dünyası tamamen kendi dünyasında takılıyor... "Takılmak" biraz argo bir ifade oldu ama mevcut durumu da en iyi anlatan sözcük şu sıralar. Çünkü başta finansal teknoloji olmak üzere yeni teknoloji şirketleri yani startup'lar hızlı bir büyüme içinde. Bu büyümeyi el değiştirme, yeni yatırım, ortaklık ve satın alma işlemlerinde de görmek mümkün. 2019 yılının ilk aylarındaki gelişme bu trendin sürdüğünü gösteriyor. Her ne kadar Türkiye küresel FinTek ve startup yatırımla-

rında yüz güldüren bir bölgede yer almasa da 2019'un ilk aylarında yapılan işlemler potansiyelin nihayet belirginleştiğini gösteriyor. Son olarak iyzico'nun PayU'ya satışı bu alanda gelecekte çok daha ciddi işlemler olacağını işaretliyor...

Dünya çapında startup'lara verdiği hizmetlerin yanı sıra yaptığı araştırmalarla da tanınan YoStartups, 2018 yılında küresel çaptan startup'lar için 23 bin anlaşma imzaladığını ve 407 milyar dolar toplandığını açıklamıştı. Ayrıca yatırım tutarının açıklanmadığı 6 bin 572 anlaşma daha yapıldı. Yine aynı yıl 134 ülkeden 21 bin firma startup ser-

mayesi aldı ve yatırım topladı.

2018'de bir önceki yıla göre yatırım tutarı yüzde 23.3 artış gösterdi. 2018 yılı verilerinden devam ederse, ABD'nin toplanan 157.03 milyar dolarla lider olduğu görülüyor. 110 milyar dolarla Çin, 38.5 milyar dolarla da Hindistan ilk sıralarda yer alıyor.

Benzer trendi FinTek sektöründe de görmek mümkün. 2018'de erken aşama yatırımları (1455 adet) yüzde 79 büyümeyle 24.4 milyar dolara, geç aşama yatırımları (74 adet) yüzde 278 büyümeyle 20.1 milyar dolara ulaştı. ABD, Çin ve İngiltere'nin liderliği paylaştığı FinTek işlemlerinde Türkiye 34'üncü sırada bulunuyordu. Geçen yıl Türkiye'den 12 FinTek girişimi, toplamda 12 milyon dolar yatırım aldı. E-dönüşüm girişimi Foriba 5 milyon, ödeme servis (sanal POS) sağlayıcısı izzico 4 milyon, tarım sektörü için finansal yönetim platformu Tarfin de 1.3 milyon dolar yatırım almıştı.

2019'un ilk 6 ayda 24 işlem yapıldı

Türkiye gerek işlem gerekse kişi başına yatırım açısından potansiyelinin gerisinde olsa da 2019 yılının ilk 6 ayında yapılan işlemler yüzleri güldürdü. Zira Startups.watch tarafından açıklanan verilere göre 2019'un ilk çeyreğinde 13 girişime 19.6 milyon dolar yatırım yapıldı. Ancak kişi başına düşen 25 sentlik startup yatırımı Türkiye'yi 39 ülke içinden 31'inci yaptı. Haziran ayına geldiğimizde ise işlem sayısı 24'e çıktı ve işlem hacimlerinde de gözle görülür bir artış yaşandı.

Aslında dünyada da benzer bir durum var. Zira teknoloji veri izleyicisi Tracxn'e göre 2019, 2018'in ilk yarısı için yedi anlaşmadan daha yüksek olan ve 2017 yılının ilk yarısı için beş anlaşmadan daha yüksek olan 100 milyon dolar veya daha fazla 10 anlaşmaya tanıklık etti.

Yılın ilk 6 ayında Türkiye'de gerçekleşen ve dikkat çeken yatırım, satın alma örneklerini inceledik...

Muhafazakar giyimin simge ismi uluslararası yatırım aldı

2011 yılında yola çıkan Modanisa, 8 yıl içinde 150 milyondan fazla kadını sitesine çekmeyi başardı. Çoğu Türkiye'den olmak üzere 650'den fazla tasarımcı, üretici ve markayı 130 ülkeden tüketicilere ulaştıran Modanisa, ilk yatırımını 2013 yılında Aslanoba Capital'den almıştı. 2018 sonu itibarıyla 150 milyondan fazla kişi tarafından ziyaret edilen, çoğu Türkiye'den 650'den fazla tasarımcı,

üretici ve markayı 130 ülkeden tüketicilere ulaştıran şirkete ilk yatırımı 2013 yılında Aslanoba Capital yapmıştı. İkinci faz yatırım da Suudi fon şirketi STC Ventures ve Dubai merkezli Wamda Capital'den geldi. Konsorsiyum üyesi, Wamda Capital yönetici ortaklarından Khaled Talhouni, Goldman Sachs ile birlikte bu yatırım kararını verdikleri için çok mutlu olduklarını da ifade etmiş ve "Biz Modanisa'nın işine ilk yatırımı yapan ortaklardan biriyiz. Bu yatırım Modanisa'nın işini büyütmeyle devam ederek modest giyim konusunda dünyanın bir numaralı ismi olma hedefi için bir destektir" demişti.

Her ne kadar o dönemde rakam açıklanmasa da Rekabet Kurumu'na yapılan başvurudan satın alınan hisselerinin toplam sermayenin yüzde 33.2'sine denk olduğu ortaya çıktı. Modanisa, yeni ortaklarının kattığı sermayeyle bir yandan e-ticaret ve lojistik altyapısını güçlendirirken diğer yandan Türkiye'den daha fazla üretici ve markayı dünyayla buluşturmaya çalışacak. Şirketin yöneticileri, Avrupa ve Ortadoğu'da kurulacak lojistik merkeziyle Türkiye'den gönderilen ürünleri maksimum 3 günde tüm dünyaya ulaştırmayı hedeflediklerini açıkladı.

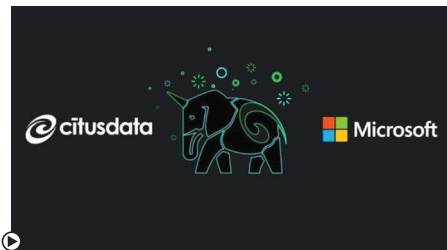
Kredi riskini ölçen Kredico'yu Maher Holding satın aldı

Ocak ayının 22'sinde duyurulan anlaşmaya göre kredi risk yönetim platformu Kredico'nun çoğunluk hisseleri Maher Holding tarafından devralındı. Sigorta, enerji, inşaat ve eğitim alanlarında yatırımları bulunan Maher Holding, son dönemde startup ve FinTek yatırımlarına ilgisiyle dikkatleri çekiyor. 3 yıl önce Quick Sigorta'yı kuran ve ardından Turkland Sigorta'yı bünyesine katan Maher Holding'in CEO'su Levent Uluçeçen, özellikle teknoloji ve finans alanında yatırım yapacaklarını duyurmuştu. Kredico'nun da bu kapsamda satın alındığını belirten Uluçeçen, "Bu yatırım teknoloji ve finans alanında planladığımız büyüme çalışmalarının bir parçası. Kredico ile sigorta ve finans sektörüne yönelik birçok yeniliği hayata geçireceğiz" dedi.

Nisan 2015'te kurulan ve çeşitli testlerin ardından Mart 2016'da bireysel kullanıcıların kredi notlarını öğrenebildiği ve kredi talep edebildiği platformu yayına alan Kredico, 2017 yılının başında kredi risk ölçümleme platformunu başlattı. İzmir şubelerini açarak yazılım geliştirme ve Ar-Ge faaliyetlerini İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde Teknopark'a taşıdı.

Microsoft, Citus Data'yı bünyesine kattı

Ocak ayında bir başka satın alma haberi de yazılım devi Microsoft'un Türkiye merkezinden geldi. Şirket, Türkiye'de kurulan açık kaynak yazılım şirketi Citus Data'yı satın aldığını açıkladı. Gelişmeyi sosyal medya hesabından paylaşan Microsoft Türkiye Ülke Müdürü Murat Kansu, "Türkiye'nin yazılım pazarında bir dünya oyuncusu olması için attığımız adımlara bugün bir yenisini ekledik. Türkiye'ye duyduğumuz inancın bir göstergesi olarak, Türk girişimcilerin kurduğu yazılım

şirketi Citus Data'yı bünyemize katmanın mutluluğunu ve gururunu yaşıyoruz” dedi.

Umur Çubukçu, Özgün Ali Erdogan ve Sumedh Pathak tarafından kurulan Citus Data, bugüne kadar yaklaşık 13.2 milyon dolarlık yatırım alma başarısını gösterdi. Citus Data, PostgreSQL kullanan Fortune 100 şirketlerine iş yüklerini azaltan, ölçeklenebilir ve yüksek performanslı bir yol gösterici olarak hizmet veriyor. Satın alma tutarıyla ilgili bir açıklama yapılmadı ama Citus Data'nın Cisco, Bloomberg ve Migros gibi büyük şirketlere hizmet verdiği dikkate alınırca ciddi bir rakam olduğu anlaşılıyor.

Kafa Topu'nun sahibi artık Miniclip

60 milyon kişi tarafından indirilen Kafa Topu adlı popüler oyunun yaratıcısı Masomo, Tencent'in sahip olduğu Miniclip tarafından ocak ayının son günlerinde satın alındı. Aslında Miniclip de bağımsız bir girişim olarak kurulup sonra el değiştiren bir şirket. 2001 yılında Robert Small tarafından kurulan Miniclip'in çoğunluk hisseleri, 2015 yılında dünyanın sekizinci büyük şirketi olan Tencent bünyesine geçti. Oyunları 1 milyardan fazla indirilen Miniclip, aylık 200 milyondan fazla aktif kullanıcıya sahip. Bunların çoğunun spor oyunları olması Masomo ile stratejik olarak da ortak hedeflere yönelmesini sağlıyor. Miniclip, Masomo'yu satın alarak spor kategorisindeki liderliğini pekiştirmeyi planlıyor.

Masomo'nun kurucusu ve CEO'su İbrahim Akman, satın almayla ilgili "Miniclip gibi güçlü ve deneyimli bir ekip ile ortaklık kurduğumuz için çok mutluyuz. Kafa Topu serisiyle yakaladığımız başarıyı devam ettireceğimize, yeni yapacağımız oyunlarda Miniclip'in bu deneyimi ile birlikte daha başarılı işler ortaya koyacağımıza inanıyoruz" yorumunu yaptı ve yeni bir ofise geçeceklerini, 45 kişilik ekibi 70 kişiye çıkaracaklarını da sözlerine ekledi.

Online karşılaştırma şirketleri birleşti

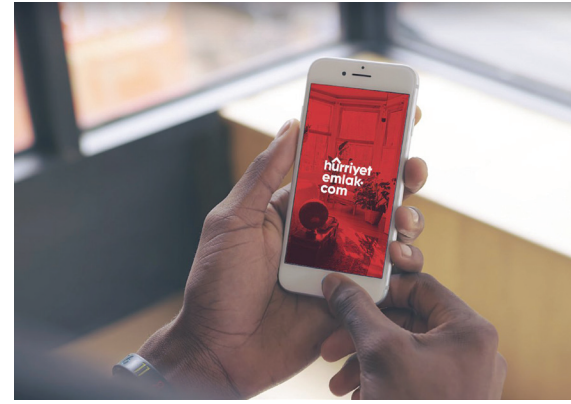

Online karşılaştırma platformları Koalay.com ve Hesapkurdu.com, şubat ayında aynı çatı altında birleştiklerini duyurdu. Açıklamaya göre, online sigorta satış platformu Koalay.com ile finansal karşılaştırma platformu Hesapkurdu.com'un birleşmesi-

le 40 banka ve sigorta şirketiyle her ay yaklaşık 4 milyon kullanıcıya hizmet verecek.

Birleşmenin ardından yeni şirketin yönetim kurulu başkanı olarak görev yapacak Koalay.com CEO'su Bradley du Chenne, "Hesapkurdu.com ve Koalay.com, yıllar içerisinde kurdukları güçlü sigorta şirketi anlaşmalarından yararlanarak kapasitesini genişletecek" diye konuştu.

2010 yılında kurulan Hesapkurdu.com, bireylerin kredi ve sigorta ararken araştırma, karşılaştırma ve başvuru için kullanabileceği bir web sitesi ve mobil uygulama olarak hizmet veriyor. Güney Afrika, Birleşik Krallık, Fransa, Singapur, Tayland ve Çin'de faaliyetlerini sürdüren BHL'nin (Budget Holdings Limited) Türkiye operasyonlarını yürüten Koalay.com ise sigorta ürünlerinin fiyat karşılaştırma alanında çalışmalar yürütüyor.

Hürriyet Emlak, nesnelere internetine yatırım yaptı

Hürriyet Emlak, web, mobil uygulamalar ve "nesnelere interneti" gibi kategorilerde sonuç odaklı çözümler sunan veri analiz şirketi Innobil'i satın alarak teknoloji ekibini genişletti. Mart ayındaki bu satın almanın ardından 14 kişilik Innobil kadrosu Hürriyet Emlak ekibine katıldı. Innobil'in kurucusu olan Yıldırım Adıgüzel de Hürriyet Emlak'ta CTO (Teknoloji Direktörü) görevine atandı.

2016 yılında İstanbul'da faaliyete başlayan Innobil (Xenn.io), kullanıcıların davranışsal hareketleri sonucunda oluşan verilerle mevcut sistemlerdeki tüm verileri bir araya toplayıp sorgulamak, algoritmalar oluşturmak ve kişiselleştirilmiş çıktılar üreten bir platform. Web, mobil uygulamalar ve "nesnelere interneti" kategorisinde, kolay entegrasyon hedefiyle çözüm odaklı hizmetler sunan platform, mimari yapısından dolayı ekstra regülasyon kurallarına tabi finans ve telekomünikasyon firmalarına da hizmet verecek niteliklere sahip.

ODC İş Çözümleri, üç gruptan yatırım aldı

Ak Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci ve İkinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu, yazılım teknolojileri alanında 2005'ten bu yana faaliyet gösteren ve özellikle omnichannel (çoklu kanal) alanında dünya çapında 2 bini aşkın kuruma hizmet sunan ODC İş Çözümleri'ne yüzde 20 oranında yatırım yaptı. Yatırıma Türkiye'nin önemli teknoloji fonlarından 212 Venture

Capital ve global girişimcilik ekosisteminin önemli oyuncularından Endeavor Catalyst Fonu da katıldı.

2005 yılında İstanbul'da Oğuz Küçükbarak ve Emin Altın tarafından kurulan ODC İş Çözümleri, SmartMessage markasıyla kurumların kitleleriyle iletişimlerini güçlendiren ve dijital kampanyalarından maksimum fayda almalarını sağlayan ürün ve çözümlere imza atıyor. SmartMessage, omnichannel kampanya yönetimi dışında pazarlama otomasyonu, bot üretimi ve dijital izin yönetimi gibi yetenekleriyle müşterilerin kitlelerine bütünlük bir marka deneyimi yaşatmalarına olanak tanıyor.

SmartMessage, Türkiye'de ve küresel arenadaki 4 ofiste 100 kişilik uzman bir ekiple çalışıyor. Son 3 yıldır Ortadoğu ve Doğu Avrupa'daki atılımlarıyla dikkat çeken ODC, özellikle finans ve sigorta sektörlerinde ciddi bir penetrasyona sahip. Deloitte tarafından üst üste dört kez Türkiye'de en hızlı büyüyen teknoloji firmaları arasında gösterilen ODC, 2015'te Microsoft Türkiye tarafından "Yılın Ülke İş Ortağı" da seçildi.

Liselilerin başvuru sitesini Kunduz satın aldı

Eray Erdoğan, Tekin Öztekin ve Furkan Taşel tarafından 2015 yılında kurulan, lise öğrencilerine sınava hazırlık sürecinde performans takibi ve konu anlatımı alanlarında hizmet sağlayan Lala Eğitim, eğitim teknolojileri şirketi Y Combinator'un girişimlerinden Kunduz tarafından satın alındı.

Kunduz kurucu ortaklarından Başar Başaran, hem kendilerinin hem de Lala'nın aynı hedefe odaklandığını, ancak farklı yapılar da olduklarını, bu yüzden de aynı çatı altında faaliyet göstermelerinin verimli olacağına karar verdiklerini için bu yatırımı yaptıklarını açıkladı. Lala Eğitim kurucu ortaklarından Eray Erdoğan ise "Ürünlerimizle bu zamana kadar 500 binin üzerinde lise öğrencisine dokunduk. Benzer gelecek hayalini kurduğumuza inandığımız Kunduz ekibinin ürünlerimizle daha nice öğrencilere ulaşacağımızı düşünüyoruz" dedi.

Birleşmenin ardından iki şirket, Hindistan'daki ofislerine ABD'yi de ekleyecek ve öğrencilerin sınava hazırlık ihtiyaçlarında daha kapsayıcı ve akıllı hizmetler sunmak için çalışmalarını hızlandıracak.

faaliyet göstermelerinin verimli olacağına karar verdiklerini için bu yatırımı yaptıklarını açıkladı. Lala Eğitim kurucu ortaklarından Eray Erdoğan ise "Ürünlerimizle bu zamana kadar 500 binin üzerinde lise öğrencisine dokunduk. Benzer gelecek hayalini kurduğumuza inandığımız Kunduz ekibinin ürünlerimizle daha nice öğrencilere ulaşacağımızı düşünüyoruz" dedi.

Birleşmenin ardından iki şirket, Hindistan'daki ofislerine ABD'yi de ekleyecek ve öğrencilerin sınava hazırlık ihtiyaçlarında daha kapsayıcı ve akıllı hizmetler sunmak için çalışmalarını hızlandıracak.

Birleşmenin ardından iki şirket, Hindistan'daki ofislerine ABD'yi de ekleyecek ve öğrencilerin sınava hazırlık ihtiyaçlarında daha kapsayıcı ve akıllı hizmetler sunmak için çalışmalarını hızlandıracak.

Verifone, bu kez Panaroma'nın tamamını aldı

Uzun yıllar Orman ve Su İşleri Bakanlığı yapan Veysel Eroğlu'nun oğlu Mehmed Eroğlu'nun büyük hissedar olduğu Panaroma Bilişim'i, ABD'li dünya devi Verifone satın aldı. 2013 yılında kurulan Panaroma Bilişim, yeni nesil yazarkasa satışı yapıyor.

Ödeme kaydedici sistemler alanında faaliyet gösteren Panaroma Bilişim, Maliye Bakanlığı'nın onayıyla Olivetti marka yeni nesil yazarkasa satışı yapıyor. Türkiye genelinde 2 milyon kadar yazarkasanın değiştirilmesi planlanan, sektöre yabancı firmaların da ilgisi söz konusu. Pazarın büyüklüğü ise 4.5 milyar lira olarak hesaplanıyor. 2106 yılından şirketin çoğunluk hissesini bünyesine katan ABD'li Verifone, bu kez Panaroma Bilişim'in tamamını satın aldı. Panaroma'nın çoğunluk hisselerini ödeme sistemlerinde yapılan regülasyonların ardından almaya karar verdiklerini belirten Verifone Güney Doğu Avrupa, Türkiye ve Türk Cumhuriyetleri'nden Sorumlu Başkan Yardımcısı ve Genel Müdürü Onur Altınbaş, "Bu satın almayla birlikte her segmentteki esnafın ihtiyaçlarını karşılama hedefimize bir adım daha yaklaştık. Verifone, özellikle geçen yıl döviz ekseninde yaşanan ekonomik dalgalanmalara rağmen Türkiye pazarna yatırım yapmaktan hiçbir zaman vazgeçmedi, aksine burada büyümeyi hedefledi" dedi.

TÜRKİYE'DE KİŞİ BAŞINA STARTUP YATIRIMI 25 SENT

Türkiye'yi bölge ülkeleriyle karşılaştırdığımızda Güney Doğu Avrupa'nın en büyük girişim merkezi olduğunu söylemek mümkün. Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesinde ise İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden sonra üçüncü sırada yer alıyoruz. Buraya kadar paylaştığımız tüm veriler her şeyin yolunda olduğunu gösteriyor. Ancak Türkiye'deki

girişimcilik ekosistemini daha ileriye taşıyacak bir şeye daha ihtiyacımız var. O da kişi başında düşen startup yatırımı. Paylaşılan bilgilere göre Türkiye'de bu tutar 25 sent. Yani 1 doların bile çok altındayız. Diğer ülkelere baktığımızda listenin maalesef son sıralarında yer aldığımızı görüyoruz. Örneğin, İsrail'de bu tutar 79, İzlanda'da 74, İsviçre'de ise 43 dolar. 39

ülkenin yer aldığı Avrupa ve Orta Doğu bölgesinde 31'inci sıradayız. Kısacası bu konuda gidecek çok yolumuz var. Önümüzdeki dönemlerde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın hayata geçireceği Tech-InvesTR Programı (Girişim Sermayesi Destekleme Programı) kapsamında girişim sermayesi fonlarına kaynak aktarımı yapılacak. Bu da gelişimi hızlandıracak. ▶

E-dönüşüm şirketi Foriba, İngiliz Sovos'a satıldı

Şirketlerin muhasebe ve finans tabanlı iş süreçlerini dijital platforma aktarmaları için e-dönüşüm çözümleri sunan yerli girişim Foriba, İngiltere merkezli Sovos'a satıldı. Sovos CEO'su Andy Hovancik, "2025 yılı itibarıyla sana-

yileşmiş ve gelişmekte olan ekonomilerdeki şirketlere ait faturaların yüzde 7'inden fazlasının e-faturaya geçmesi bekleniyor. Sovos'un Foriba'yı satın alması, B2B ve B2C geçişindeki müşterilerimizi korumamıza yardımcı olacak" dedi. Yapılan açıklamaya göre Sovos, Foriba'nın çözümlerini kendi platformuna dahil ederek, uluslararası şirketlere, global dolaylı vergi yükümlülüklerini tek bir merkezden yönetme olanağı sunacak.

Foriba CEO'su ve Kurucu Ortağı Koray Gültekin Bahar da "Hem Foriba hem de Sovos bünyesinde ürün kalitesi, müşteri deneyimi ve rekabetçi farklılaşmaya odaklanmış ekipler var. Birlikteğimiz dünya çapında uçtan uca çözüm sunan tek bir şirket haline gelmemizi sağlayacak" yorumunu yaptı.

1999 yılında kurulan ve regülatif teknolojiler alanında faaliyet gösteren Foriba, şirketlerin muhasebe ve finans tabanlı iş süreçlerini dijital platforma aktarmaları için e-dönüşüm çözümleri sunuyor. 25 farklı ürün ve servisle

"GİRİŞİMCİLİK DOĞUYA KAYDIKÇA TÜRKİYE'NİN ŞANSI ARTACAK"

Yostartups Türkiye, Orta Asya ve Finlandiya CEO'su Abdullah Bozgeyik, her ne kadar inişli çıkışlı bir seyir izlese de Türkiye'de startup'lara ilginin giderek arttığını belirtiyor. Son dönemde yaşanan gelişmelerin geleceğe dair önemli işaretler taşıdığına dikkat çeken Bozgeyik, "Artık girişimcilik batıdan doğuya kayıyor. Bu da bizim için fırsat. Çünkü Türkiye tarihsel ve coğrafik açıdan Asya ülkeleriyle büyük bağlara sahip. Dolayısıyla hem bu pazarlara hitap edebilir hem de finansal işlemleri artırabilir. Öte yandan ülke içinde de yatırımcı sayısının arttığını bireysel yatırımların yanı sıra büyük kurumların da startup'ları desteklediğini görüyoruz. Önümüzdeki yıllar daha da iyi sonuçlara ulaşacağız" diyor.

10'dan fazla ülkede regülasyon teknolojileri geliştiren şirket, 450'den fazla uluslararası şirkete hizmet veriyor.

Yılın en büyük satın alması PayU'dan geldi

Son yıllarda hızla büyüyen ve sık sık PSM'de haberlerine yer verdiğimiz iyzico, Payu tarafından satın alındı. Daha önce IFC, Vostok Emerging Finance, Amadeus Capital Partners, 212, Pachicle Invest, Speedinvest ve Beenos Partners'tan dört turda toplam 28 milyon dolarlık yatırım alan iyzico, 6 yıllık serüvenin ardından rakibi sayılabilecek PayU tarafından 165 milyon dolara satın alındı. Paylaşılan bilgilere göre PayU, iyzico'nun çoğunluk hisselerini satın alarak stratejik bir ortaklığa imza attı.

Söz konusu satın almayla birlikte Türkiye'nin PayU'nun Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (EMEA) bölgesi içerisinde Polonya'dan sonraki en büyük ikinci pazarı haline gelmiş oldu.

PayU olarak yerel piyasalardaki konumunu sağlamlaştırma ve faaliyet gösterdikleri hızlı büyüyen tüm pazarlarda bir numaralı ödeme sağlayıcısı olma hedefi kapsamında iyzico'yu bünyelerine katıldıklarını dile getiren PayU GPO (Global Payment Organization) CEO'su Mario Shiliashki, iyzico kurucuları Barbaros Özbuğutu ve Tahsin İsmi'le beraber tüm iyzico takımının PayU ekibine katılmasından dolayı mutlu olduklarını da paylaştı.

Satın almanın tamamlanmasıyla beraber kurucu ortaklar Barbaros Özbuğutu ve Tahsin İsmi şirket yönetimindeki görevlerine devam ederken iyzico ekibi, PayU'nun Türkiye operasyonlarını da devralacak.

3 kişi olarak başladıkları bu hayalin 150 kişilik bir ekibe, milyarlarca liralık işlem hacmine sahip, ülkemizin e-ihracat menziline 1.5 katına çıkaran Türkiye'nin en başarılı teknoloji şirketlerinden birine dönüştüğünün de altını çizen Özbuğutu, iyzico olarak hedeflerinin Türkiye'de ve buldukları bölgede finansal hizmetleri herkes için daha ulaşılabilir kılmak ve bu sayede Türkiye'nin en büyük 5 finans şirketi arasına girmek olduğunu da paylaştı.

STARTUP YATIRIM, SATIŞ ORTAKLIK İŞLEMLERİ (2019)

NO	YATIRIM ALAN	YATIRIMCI
1	Modanisa	Goldman Sachs, Wamda Capital
2	Kredico	Maher Yatırım Holding
3	Citus Data	Microsoft
4	Masomo	Miniclip
5	Hesapkurdu	Koalay
6	İnnobil	Hürriyet Emlak
7	ODC	AK PE, 212, Endeavor Catalyst
8	Lala Eğitim	Kunduz
9	Panaroma Bilişim	Verifone
10	Fariba	Sovos
11	Paraşüt	DST Teknoloji
12	iyzico	PayU
13	Batron Ar-Ge	Erben TR Angels
14	Inoostar	Albaraka Fintech Found
15	Kartoon3D	Albaraka Fintech Found
16	Mentol UP	IT Venture, Idacapital, Özge Özpırınççı
17	Metamorfoz	Bosphorist
18	Octoven	Vinci Venture Capital
19	Ommo Sign	212
20	Payfull	Türkpara
21	Shopi	Farklı 8 yatırımcı
22	Tarentum	Esas Venture, Varol Civil, Emre Kurttepelı
23	Tutumluanne	EGİAD Melekleri, Galata Business Angel
24	Vira Vira	4 farklı melek yatırımcı

KISITLI İMKANLARA SAHİP KIZ ÇOCUKLARININ hayallerini gerçekleştirmesi için çabalyor!

Müjde Esin, Londra-Diyarbakır seyahatinin İstanbul durağında, ayağının tozuyla geldi “Zirve Sohbetleri”

buluşmamıza. Bir an önce Diyarbakır’a gidip oradaki kızlarla buluşmak için hazırlanıyordu...

KızCode’un kurucusu Müjde Esin ile sohbet etmek benim için ayın en heyecan verici olayı oldu. Onun gibilerin hikayesi kim bilir kaç kadına ilham oldu? Karşımda hayallerin ete kemiğe bürünmüş hali oturuyordu. Çocukluğu, başardıkları, adanmışlıkları... Dinledikçe hayranlığım arttı. Şimdi hikayesini buradan sizlerle paylaşıyor; sektörde bu genç kadınla tanışmaktan, projesine destek olmaktan mutluluk duyacak kadınlarla onu sonbaharda bir araya getirmek için sabırsızlanıyorum...

*Zirve
Sohbetleri*

Tülin Çakmak

tulin.cakmak@gundemmedyagrubu.com

Müjde Esin kimdir, önce bize kendini anlatır mısınız?

Ağrı’nın Patnos ilçesinde, ikiz erkek kardeşimle doğdum. Altı kardeşiz. İkizimin erkek, benim kız olmamın çok şeyi değiştirdiği bir coğrafyada hayata başladım. Eğitim hayatım kolay olmadı. Liseyi bitirdikten sonra çok istememe rağmen üniversiteye, özellikle ailemin yaşadığı yere uzak olması sebebiyle gönderilmedim. O coğrafyada doğup büyüyen pek çok kız çocuğuyla aynı kaderi paylaştım. 5 yıl mücadele ettikten sonra okuma hakkını kazanabildim. O

Müjde Esin
KızCode kurucusu

dönemde ünlü iletişim profesörü Ünsal Oskay’ın “Yıkanmak İstemeyen Çocuklar Olalım” kitabıyla tanışmıştım. O kadar etkilendim ki büyük bir cesaretle Ünsal Hoca’yla tanışmak istedim. Bir şekilde tanıştık ve beni üniversitenin yetenek sınavına davet etti. Böylece hayatımda pek çok şey değişmeye başladı. Sınavı kazandım. Ailemin tüm baskı ve engellemelerine rağmen üniversiteye başladım. Okurken bir yandan da çalıştım. Son olarak TRT Haber kanalında görev yaptım. Harika çalışma arkadaşlarım vardı. Onların verdiği manevi destekle, radikal bir karar alarak dil ve yük-

sek lisans eğitimi için İngiltere'ye gittim. Londra'daki dil eğitiminin ardından Westminster Üniversitesi'nde başarı bursuyla yüksek lisansımı tamamladım.

KızCode fikri nasıl doğru, girişimci olmaya nasıl karar verdin?

Okumak için verdiğim yoğun mücadele yüksek lisans programımı başarıyla bitirmemi sağlamıştı. Peki ya başka kız çocukları hayallerini gerçekleştirebiliyor muydu? Biliyordum ki benim kadar şanslı olmayan yüz binlercesi vardı. Doğru insanların yönlendirmesiyle hayallerime ulaşma kapısını araladığım farkına vardığımda şunu düşündüm: Ben başkaları için ne yapabilirim, onların hayatında nasıl bir fark yaratabilirim? Böylece KızCode doğdu.

KızCode, akademik kariyerimi tamamladıktan sonra, Londra'da yaşayan göçmen kız çocukları ve genç kadınların İngiltere'ye entegrasyonunu kolaylaştırmak ve onlara iş imkânı yaratmak için hayata geçirdiğim bir sosyal girişim platformu. KızCode platformu, İngiltere İçişleri Bakanlığı ve Üniversiteler Birliği tarafından 2015 yılının en iyi sosyal sorumluluk girişimi ödülüne layık bulundu. Girişimcilik serüvenim de bu şekilde başladı.

Finansman ve network açısından pek çok sorunla karşılaştım. Özellikle kültürel farklılıklardan dolayı, motivasyonumu yükseltenlerin yanı sıra düşürmeye çalışan pek çok kişiyle karşılaştım. KızCode'u başlatmaya karar verdiğimde İngiltere teknoloji sektöründeki kadınlarla bir araya gelip fikrimi paylaşma fırsatı yakaladım. Çok değerli geri dönüşler aldım. Alice Bonasio ile tanışmam projenin hızlı ilerlemesini sağladı. İlk buluşmamızda, henüz beni hiç tanımamasına rağmen girişim fikrimi hayata geçirmemi söyledi ve mentörüm oldu. Sanırım girişimimi öğrenciyken çalıştığım bir üniversitede başlatmam çok sağlıklı bir karardı. Alanında uzman kişilerden büyük destek aldım. Bu tarz destekler hem cesaretimi hem de motivasyonumu artırdı. Yaptığım işin daha fazla kız çocuğu ve genç kadına ulaşacak olması, karşılaştığım sorun ne olursa olsun mücadele etmemdeki en büyük etken oldu.

Senden ilham alacağını düşündüğün kadın girişimcilere ilk tavsiyen ne olur?

Pek çok kadın girişimcinin motivasyonu maalesef toplum tarafından olumsuz etkilenebiliyor. Böyle bir durumda kendilerine, girişimlerine güvenmeleri çok önemli. Tanıştıkları kişiler ilerlemelerine olanak sağlamıyorsa yeni kişilerle iletişime geçsinler. Zaman kaybetmeden farklı yolları deneyerek kendilerine ve girişimlerine katkı sağlayabilirler.

FinTek ekosisteminde yazılım geliştiren kadının yerini bize değerlendirebilir misin?

FinTek sadece bankacılık için bir güç değil aynı zamanda "eşitleyici" bir ortam olarak kabul ediliyor. Tahmini olarak 2.5 milyar insana finansal hizmet sunma potansiyeli sağlıyor. İstatistiksel olarak kadınların sayısı diğer teknoloji sektörlerinde olduğu gibi FinTek'te de eşit değil. Maalesef çok hızlı gelişen bu alanda da cinsiyet çeşitliliğinin yıkıcı etkisi sınırlı görünüyor. Kadınlar FinTek sektöründeki toplam personelin neredeyse üçte birini temsil ediyor. Cinsiyetler arası eşitsizlik; ekonomik ve siyasi hayata katılım-

dan eğitime erişime kadar birçok alanda etkisini gösteriyor. Cinsiyetlere dair kalıp yargıları ortadan kaldırmak fark etmekle başlıyor. Erkek ve kadınların hayatın tüm alanlarına eşit seviyede katılımı için toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik politikaların sağlanması, kadının iş hayatında güçlenmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Bankalar, kart otoriteleri, FinTek'ler, kamu, telekom operatörleri, teknoloji ve yazılım şirketleri... Bizi çok geniş bir kitle takip ediyor. Onlara KızCode için nasıl bir çağrıda bulunmak istersin?

KızCode olarak kodlamayı öğretmenin ötesinde, kız çocukları ve genç kadınlara sağladığımız pedagojik destekler ve mentörlük eğitimleriyle mesleki beceriler kazandırıyoruz. Pek çok katılımcı kız kardeşimiz ulusal ve uluslararası başarılar elde etti. Onlara mentörlük yapmaya devam ediyoruz. Müfredatımızı sektörlerdeki ihtiyaçlara göre hazırlıyoruz. Bu anlamda şirketlerle işbirlikleri yapmamız, çalışanlarla beraber ilerlememiz platform için önemli bir kazanım olacaktır.

KızCode'u bir dijital enstitü olarak devam ettirmeyi, belirli bölgelerde KızCode Hub'ları açmayı hedefliyoruz. Verdiğimiz eğitim ve destekle pek çok kız çocuğunun hayatının değişebileceğini görüyor, yaşadıkları dönüşüme bizzat şahit oluyoruz. Eğitimlerin finansal sürdürülebilirliğini sağlamak ve mentörlük açısından destek vermek isteyen tüm PSM okurlarına kapımız açık. Çok daha fazla kız çocuğuna hep birlikte ulaşabilmek umuduyla... ☺

6

SORUDA KART ERİŞİM CİHAZLARI VE ELEKTRONİK KİMLİK DOĞRULAMA

Cıplı kimlik kartları ne kadar güvenli? Vatandaşlar yeni kimliklerini kullanırken nelere dikkat etmeli? Vatandaş kimlik doğrulama yapılan cihazların güvenilir olduğunu nasıl anlayacak? biOnay ile diğer standart kart okuyucuları ve temassız okuyucular arasında ne gibi farklar var? Kart erişim cihazlarının kullanıma alınmasıyla birlikte hayatımızda neler değişecek? Kart erişim cihazları ekonomiye hangi alanlarda katkı sağlayacak? Potansiyel pazar büyüklüğü nedir? Yeni kimlikler kredi kartlarının yerini alabilir mi? biOnay Kurucu Ortağı Ümit Yaşar Usta yanıtladı...

1 Çıplı kimlik kartları ne kadar güvenli? Vatandaşlar yeni kimliklerini kullanırken nelere dikkat etmeli?

Uluslararası standartlar, uyumluluk esasları ve güvenlik kriterlerine uygun şekilde TÜBİTAK tarafından geliştirilen milli işletim sisteminin kullanıldığı yeni kimlik kartları, milli bir güvenliği de beraberinde getiriyor. Çıplı kimlik kartları sayesinde kişisel bilgilere art niyetli ulaşılmasının önüne geçildi. Kartların taklit edilmesinin ve kopyalanmasının imkânsız hale geldiğini söyleyebiliriz.

Ümit Yaşar Usta

Birçok güvenlik unsurunu barındıran yeni kimlik kartları sayesinde, kimlik sorgulama bundan böyle kimlik üzerinde yer alan bilgilerden değil, kimlik kartı üzerinde yer alan çip üzerinden sağlanacak. Beklenen yönetmeliğin çıkmasıyla birlikte bu çipleri okuyabilen ve doğrulayabilen güvenli cihazlar tüm kurumlarda kullanılacak. Elektronik kimlik doğrulama uygulaması yeni bir deneyim olacağı için bu konuda vatandaşın bilgisi de eksik. Bu noktada vatandaşların cihazların güvenliği konusunda bilgilendirilmesi gerekiyor.

2 Vatandaş kimlik doğrulama yapılan cihazların güvenilir olduğunu nasıl anlayacak?

Elektronik kimlik doğrulama işlemi, yeni kimliklerimizin üzerinde bulunan temaslı çipleri okuyabilen POS benzeri onaylı kart erişim cihazları (KEC) ile yapılıyor. Bu işlem esnasında vatandaşın PIN numarasını girmesi ya da parmak iziyle kimliğin ona ait olduğunu ispatlaması gerekir.

Kimlik doğrulama işlemlerinde sadece kimlik sahibinin bildiği bir kişisel mesaj temaslı çip üzerinden okunarak cihazın ekranında görünüyor. Bu mesaj, cihazın onaylı olduğunu kanıtıyor ve vatandaş sahte cihazlara karşı koruyor. İlgili mesaj ancak kart sahibi tarafından onaylandıktan sonra işleme devam edilebiliyor. Daha sonra parmak iziyle kart sahibinin orada olduğu doğrulanabiliyor. Böylece hem kurumlar müşterilerinden emin oluyor hem de vatandaş işlem yaptığı kurumdan gönül rahatlığıyla ayrılıyor.

Kimlik doğrulama yapan cihazların alması gereken bazı uluslararası sertifikalar var. Güvenlik önlemlerini tamamlamış ve bu sertifikaları almış cihazların kullanılması gerekiyor. Yeni çipli kartlarda yer alan parmak izi, dijital fotoğraf, PIN ve dijital sertifika unsurlarını kullanarak 3-faktör kimlik doğrulama gerçekleştirebilen biOnay cihazları, kullanım için gerekli olan iki sertifikasyon sürecini başarıyla tamamladı. Güvenlik testleri için "ortak kriterler (CC) EAL4+" sertifikasını Eylül 2018'de almıştık, fonksiyonel testler için şart koşulan "TSE Uyumluluk" sertifikasını da Mart 2019'da alarak Türkiye'nin ilk onaylı kimlik doğrulama cihazı üreticisi olduk. Bu alandaki çözümlerimize takip eden değil, takip edilen bir firma olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Yeni kimliklerimizde pasaport amaçlı eklenmiş bir çip daha bulunuyor. Bu ikincil temassız çipler çok basit bir mobil uygulamayla dahi okutulabilir. Fakat bu işlem kimlik doğrulama işlemi değildir. Hiçbir vatandaşın tanımadığı bir kişiye kimlik doğrulama bahanesiyle bu temassız (NFC) çipi okutmaması gerekir. Temassız çip üzerinden kart sahibinin rızası olmadan KVKK'ya (Kişisel Verilerin Korunması Kanunu) uyumsuz olarak bazı kişisel verileri okunabilir. E-kimlik kartı üzerinde yer alan NFC çipin amacı seyahat ve sınır geçişlerinde polisimizin kullandığı merkezi ek güvenlik kontrollerine yardımcı olmasıdır.

"Yeni kimliklerimizde pasaport amaçlı eklenmiş bir çip daha bulunuyor. Bu ikincil temassız çipler çok basit bir mobil uygulamayla dahi okutulabilir. Fakat bu işlem kimlik doğrulama işlemi değildir. Hiçbir vatandaşın tanımadığı bir kişiye kimlik doğrulama bahanesiyle bu temassız (NFC) çipi okutmaması gerekir."

3 biOnay ile diğer standart kart okuyucuları ve temassız okuyucular arasında ne gibi farklar var?

Öncelikle biOnay, tüm güvenlik ve fonksiyon testlerini başarıyla geçen piyasadaki tek onaylı kart erişim cihazıdır. Standart temaslı kart okuyucularda ve temassız NFC okuyucularda bu güvenlik sertifikaları bulunmuyor, bu yüzden de bilgi güvenliği açısından pek çok sorunu barındırıyor.

Kimlik kartının yetkili kurum tarafından verilir verilmediğini, kişiye ait olup olmadığını tespit eden biOnay cihazları yeni çipli kartlarda yer alan parmak izi, dijital fotoğraf, PIN ve dijital sertifika unsurlarını kullanarak 3-faktör kimlik doğrulama yapılabilir. Standart kart okuyucular ve temassız cihazlarda ise fotoğraf ve/veya parmak iziyle doğrulama bulunmuyor.

biOnay cihazlarında parmak izi kimlik kartından okunup cihaz üzerindeki parmak izi sensörle doğrulanır. Parmak izi herhangi bir merkeze gönderilmez, kayıtlı edilmez ve cihaz dışına çıkarılmaz. Standart kart okuyucuları ve NFC cihazlarda ise parmak iziyle kimlik doğrulama özelliği olmadığı için kart sahibinin fiziksel olarak o noktada olduğunun ispatı zorlaşır. ▶

biOnay ile fotoğrafla kimlik doğrulama sayesinde, işleminizin dijital bir kanıtı oluşturulur ve görevli kimlik kartıyla işleme eşlik eder. NFC cihazlarda temassız çip üzerinden fotoğraf okunabilse de güvenli bir ortamda doğrulanamaz ve kanıt oluşturulamaz. NFC ile okunan fotoğrafla yapılmak istenen yüz tanıma çözümleri ise video ataklarla kolayca atlatılabilir. Güçlü yüz tanıma algoritmaları için iki boyutlu fotoğraf yetmez, bunun çok ötesinde kişinin üç boyutlu yüz verisine ihtiyaç vardır ki böyle bir veri kart üzerinde bulunmuyor.

Bir başka güvenlik önlemi de görevli kimlik kartının eş zamanlı doğrulanmasıdır. Standart ve NFC cihazlarda bu özellik olmadığı için işlemi gerçekleştiren görevliler işlemi kendilerinin yaptığını inkâr edebilir. Kişisel bilgilerin paylaşımında da temassız cihazlar güvenliği sağlama konusunda oldukça yetersiz kalıyor. Bu cihazlarla yapılan veri okuma işleminden sonra kişisel veriler kart sahibi istemi dışında ve farkında olmadan okunabilir.

Donanım ve yazılım özellikleri açısından da standart temassız ve NFC cihazlar herhangi bir siber atağa karşı korumasızdır. Okuyucu donanımı fiziksel olarak açılıp donanımı veya yazılımı değiştirilebilir ya da okuyucu üzerindeki firmware yazılımı kötü niyetli kod parçalarıyla değiştirilebilir. biOnay cihazları ise tüm yazılım ve donanım güvenliği testlerinden geçmiştir ve dışarıdan müdahalelere karşı koruma özelliklerini barındırır.

4 Kart erişim cihazlarının kullanıma alınmasıyla birlikte hayatımızda neler değişecek?

biOnay kimliğinizi uzattığınız her noktada; noterlerde, hastane ve eczanelerde, okullarda, sınav merkezlerinde, sigorta şirketlerinde, bankalarda, GSM bayilerinde, tapu dairelerinde, belediyelerde, kapınıza gelen lojistik firmasında, Sosyal Güvenlik Kurumu'nda (SGK), PTT'de, kolluk kuvvetlerinde ve daha pek çok alanda kullanılabilir. Bu

geniş kullanım alanı sayesinde avantajlarından da aslında üç farklı kesim yararlanabilir. Bu kesimlerden ilki tabii ki kimlik kartlarının sahibi olan vatandaşlardır. Cihazlar sayesinde vatandaşlar, kimliklerini uzattıkları herhangi bir kurumda kendi adlarına sahte işlem yapılamayacağından emin olur.

biOnay cihazı kullanan kurumlar ise hizmet verdikleri kişinin kimliğinden emin olur ve sahte kimlikle yapılan işlemler nedeniyle uğradıkları maddi kayıplardan korunurlar. Dolandırıcılığın engellenmesinin yanında tasarruf konusu da oldukça önemli. Kimlik doğrulama sürecini dijitalleştiren kurumlar verimliliklerini artırır ve fotokopi kâğıdı, arşiv gibi masrafları ortadan kaldırır. Bir de tabii bu tasarrufun yatırım boyutu var. Ekstra kimlik doğrulama yöntemleri geliştirmek ve ilave yatırım yapmak zorunda kalan kurumlar, tek bir çözümle bu tekrar eden masraflarından da kurtulmuş olur. Mükerrer yatırımların ortadan kalkması, kimlikle ilgili süreçlerin dijitalleşmesi, sahteciliğin ve mağduriyetlerin önüne geçilmesi ülkemize sayısız fayda sağlayacaktır. Vatandaşlar her kurumda farklı bir kimlik doğrulama deneyimi yerine, kredi kartlarından da alışık olduğu çip ve PIN yöntemiyle tüm kurumlarda aynı deneyime; pratik, güvenli ve kolay bir çözüme kavuşabilir.

“Kart erişim cihazları noterlerde, hastane ve eczanelerde, okullarda, sınav merkezlerinde, sigorta şirketlerinde, bankalarda, GSM bayilerinde, tapu dairelerinde, belediyelerde, kapınıza gelen lojistik firmasında, SGK'da, PTT'de, kolluk kuvvetlerinde ve daha pek çok alanda kullanılabilir.”

5 Kart erişim cihazları ekonomiye hangi alanlarda katkı sağlayacak? Potansiyel pazar büyüklüğü nedir?

TÜBİTAK'ın kurumlarla görüşerek yaptığı araştırma ve bizlerin son 7 aydır yürüttüğümüz aktif pazarlama faaliyetlerine göre 1 ila 3 milyon adet cihaz satışı öngörülmüyor. Yazılım altyapıları, entegrasyon faaliyetleri, yeni katma değerli hizmetlerle pazarın 3-5 yıllık süreçte 1 milyar dolarlık bir hacme ulaşması beklenebilir. E-kimlik platformu üzerine katma değer üretmeyi planlayan pek çok startup ve FinTek şirketi görüyoruz.

Bunun dışında, yetkili ESHS'ler (elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları) uzaktan kart erişim cihazları (KEÇ) aracılığıyla çipli kimlik kartlarına e-imza sertifikası yükleyebilecek. Uzaktan elektronik kimlik doğrulama sayesinde ESHS'ler çipli kimlik kartı olan her vatandaşa anında e-imza verebilecek. Bu çözüm sayesinde 14 yılda 3 milyona ulaşabilen e-imza kullanıcı sayısı, bir anda on milyonlarca vatandaşa ulaşabilir. E-kimlik kartlarına yüklenen e-imza sertifikasıyla vatandaşlar abonelik merkezlerinde sözleşmeleri elektronik olarak imzalayabilir. Örneğin su,

elektrik, doğalgaz dağıtım şirketleri, özel TV yayın kuruluşları, GSM bayileri gibi abonelik işlemlerinde yapılan sözleşmeler tamamen dijital ortamda yapılabilecek. Böylece kâğıt, kurye, arşivleme gibi maliyetli ve zaman kaybına neden olan manuel süreçler son bulacak. Finans kuruluşları üye işyerlerinde müşterisi olmayan kişilere uzaktan e-imza ile bireysel kredi sözleşmesi imzalatıp yeni müşteri kazanabilecek ve kredi kullanılabilecek. Tüm bu dijitalleşmeyle birlikte işlemler hem daha güvenli hâle gelecek hem de e-imza ile yasal zemine kavuşmuş olacak.

“1 ila 3 milyon adet kart erişim cihazı satılacağı öngörülüyor. Yazılım altyapıları, entegrasyon faaliyetleri, yeni katma değerli hizmetlerle birlikte pazarın 3-5 yıllık süreçte 1 milyar dolarlık bir hacme ulaşması beklenebilir.”

6 Yeni kimlikler kredi kartlarının yerini alabilir mi?

Orta vadede her vatandaşın cebinde olan kimlik kartlarının diğer tüm kartların yerini alacağını söyleyebiliriz. E-kimlik ve e-imza kullanımıyla artık yasal süreçlerle uyumlu olarak uzaktan müşteri edinebilmek mümkün. Müşteriler, alışveriş esnasında herhangi bir bankanın sunduğu avantajlı ödeme koşulları içeren bir kredi teklifi varsa kimlik doğrulama ve anlık e-imza kullanımı sayesinde kredi çekebilecek. Kimlikle ödeme sistemi, bankaların yeni müşteri kazanabilmesinin önünü açan güvenli ve yasal bir çözüm. Yani her üye işyeri, bankaların bir şubesi gibi olacak. Şu anda anında kredi başvurusu gibi çözümler için bankalar üye işyerlerinde bir görevli bulunduruyor; kâğıt, ıslak imza, kurye, arşiv gibi masrafların yüksek olduğu manuel bir operasyon yürütüyor. Kimlikle ödeme sistemi sayesinde kart komisyonları, kart dağıtım ve operasyon masrafları, yurtdışına ödenen paralar tarih olabilir. Ayrıca ilerleyen dönemlerde kimlik doğrulama alanında Türkiye’de pek çok yerel şirket faaliyete geçeceğinden, bu gelişme sayesinde ekonomimizi canlandırmaya katkı sunabilecek yeni bir sektör oluşur.

Üstelik 80 milyonun kimlik kartı olacağı için kimlikle ödeme sistemi vatandaşın finansal özgürlüğüne de katkı sağlayacak. Banka ya da kredi kartınızın şifresini bilen ve kartınızı ele geçiren kişiler sizin adınıza işlem yapabilir. Ancak e-kimlik kartında parmak izi doğrulama işlemi için kart sahibinin mutlaka ödeme noktasında olması gerekir. Yani e-kimlikle ödeme, kredi kartından çok daha güvenli olacaktır. E-kimlik kartlarıyla milli ödeme sistemleri kurgulanabilir. Böylece hem yabancı ödeme altyapıları nedeniyle yaşanan yurtdışı bağımlılığı azaltılır hem de her banka kendi kartını dağıtmak zorunda kalmaz. Ayrıca insanların ceblerinde birden fazla banka kartı taşıdığı dönem de geride kalır.

Abonelik merkezleri, hastane bankoları gibi pek çok işlem noktasında genel olarak üç işlem ayrı olarak ve peş

peşe yapılıyor: Kimlik doğrulama için fotokopi, sözleşmelere ıslak imza ve kredi kartıyla ödeme. Şimdi bu üç ayrı yatırım gerektiren maliyetli süreçlerin tek kart ve tek işlem olduğunu düşünelim. Vatandaş kimlik kartını cihaza takıp parmak iziyle onay veriyor; kimlik elektronik olarak doğrulanıyor, sözleşme e-imza ile imzalanıyor ve ödeme kimlikle yapılıyor. Süreçleri kısaltan, dijitalleşmeyi sağlayan ve manuel süreçlerle kağıdı ortadan kaldıran muazzam bir dönüşüm olacaktır.

“E-kimlikle ödeme, kredi kartından çok daha güvenli olacaktır.

E-kimlik kartlarıyla milli ödeme sistemleri kurgulanabilir. Böylece hem yabancı ödeme altyapıları nedeniyle yaşanan yurtdışı bağımlılığı azaltılır hem de her banka kendi kartını dağıtmak zorunda kalmaz. Ayrıca insanların ceblerinde birden fazla banka kartı taşıdığı dönem de geride kalır.”

Facebook Libra, kripto para mevzuatı için dönüm noktası olabilir

YTT Hukuk Bürosu
Av. Çağrı Coşar - Av. Kortan Toygar

Kripto para, önümüzdeki yüzyıllar boyunca hayatımızda önemli bir yer işgal etmesi beklenen kavramlardan biri olarak gündemdeki yerini güçlendiriyor. Bu kavramın bugünlerde daha sık kullanılmasının nedeni ise geçen ay Facebook'un kurucusu Mark Zuckerberg tarafından yapılan bir duyuru oldu. Evet, Facebook ve ortaklarının 2020 yılında piyasaya sürüleceğini açıkladığı kripto para biriminin adı Libra... Libra ile kripto para kullanmanın olumsuz yönleri en aza indirilerek, tüm dünyada ortak kullanılan, geçerli ve güvenilir bir ödeme ve transfer yolu yaratılması hedefleniyor.

Zuckerberg'in açıklamasına göre "Libra" projesi, Facebook ve Libra Association'ın ortak çalışması olarak hayata geçecek. Libra Association, Libra kripto para birimini regüle ederken, Facebook da Calibra isimli bir dijital cüzdanla Libra ile ilgili uygulamaları geliştirecek.

Libra hakkında yapılan yorumlara bakıldığında, doların yerini alacak küresel bir para birimi olması beklentisi şimdiden dile getiriliyor. Milyarlarca kullanıcısı bulunan Facebook'un diğer kripto paralara nazaran daha büyük bir kitleye ulaşacağı ise su götürmez bir gerçek.

Finansa erişimde eşitliği hedefliyor

Libra'nın tanıtımında "erişilebilirlik" en dikkat çeken nokta gibi görünüyor. İnternetin ve mobil ağların ortaya çıkışıyla bilgi ve belgeler kolaylıkla edinilebilir, güçlü ve hızlı iletişim düşük maliyetlerle kurulabilir hale geldi. Bu gelişme çok fazla insanın finansal ekosisteme erişmesini sağlayarak ekonomik güçlenmeyi sağladı. Ancak tüm bu gelişmelere rağmen dünya genelinde 1.7 milyar yetişkinin geleneksel bir bankaya erişimi olmadığından finansal sistemin dışında kaldıkları tespit ediliyor. Çeşitli raporlara göre, özellikle kadınların ve gelişmekte olan ülkelerdeki nüfusun büyük bir bölümü banka hesabı kullanmıyor, küçük işletmeler kredi almakta zorlanıyor. İşte tam olarak bu noktada geliştirilen kripto paralar, ülke sınır ve milli para birimlerinden bağımsızlığıyla eşitliği

sağlamayı hedefliyor.

Libra'nın diğer kripto paralardan farkı...

Kripto para deyince akla ilk gelen ortak özellik, bu para birimlerinin itibarlarını herhangi bir merkezi otoriteden almaması. Merkezi bir düzenleyici yerine güveni kendi kriptolojik temelli algoritmalarındaki konsensüs yapılarıyla sağlıyorlar. Libra ise kripto paraların en önemli prensibi olan "bir merkez tarafından yönetilmeme" konusunda fark yaratacağına benziyor. Kripto paraları hiçbir merkezi otorite kontrol etmiyor. Libra içinse aksine kâr amacı gütmeyen Libra Association diye bir merkezi kuruluştan bahsediliyor. Bu kuruluşun üyelerinin Libra ve onun kullanımı üzerinde önemli ölçüde kontrolü bulunacağı anlaşılıyor.

Diğer yandan, Zuckerberg Libra'yı açıklanmaya kadar stabil kripto para kavramının gündemimizde olmadığı, tartışılmadığı ve özellikle düzenleyiciler tarafından çok fazla endişeye yol açmadığı söylenebilir. Ancak Zuckerberg'in açıklama yaptığı 18 Haziran 2019 tarihinden sonra stabil kripto para ekseninde yapılan tartışmaların arttığı ve bu hususun özellikle merkezi otoriteleri endişeye sevk ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Keza Libra da bir "stabil kripto para" olarak tanımlanıyor ve stabil olma güvencesi beklenen cevabı bulursa tüm düzeni değiştirme ihtimalini taşıyor.

Bu noktada kısaca stabil kripto paramın ne ifade ettiğini belirtmekte yarar görüyoruz. Stabil kripto para aslında piyasalarda daha önce yer alsa da Libra'ya kadar çok fazla gündeme gelmemişti. Bu türün en temel hedefi, kripto paralara güvensizlik doğuran aşırı oynaklığı ortadan kaldırmak. Örneklere bakacak olursak, dolara çözülmüş kripto para Tether'i belirtmek yerinde olacaktır. Libra'nın bağlı olduğu rezervle ilgili ise açıklamada şu ifadeler yer veriliyor:

"Libra gerçek varlıklar rezerviyle tam destekleniyor. Oluşturulan her Libra için Libra rezervinde banka mevduatı ve kısa vadeli devlet menkul kıymetlerinden oluşan bir sepet tutulacak, gerçek değerine güven inşa edilecektir. Libra rezervi, zaman içinde Libra'nın değerini korumak için görev yapacaktır."

Bu çerçevede Libra'nın değerinin Libra rezervi tarafından garantileceği ve oynaklı-

PayPal, Mastercard ve Visa'nın yanı sıra Vodafone, Uber, Spotify gibi teknoloji firmaları da Facebook Libra projesinin parçası olduğundan, finans sektörlerini düzenleyen regülatörlerin meseleye dahil ve taraf olması kaçınılmaz görünüyor...

ğın ortadan kaldırılacağı beklentisi hakim. Ayrıca Libra Association da bu kripto paranın arzı ve rezerv ile olan ilişkisinden sorumlu olacağından, (devletten bağımsız) merkezi bir düzenleyici olarak karşımıza çıkıyor.

Mevzuat ve düzenlemeler açısından kripto paraların durumu

Hukuki bakımdan ilk yapılacak tespit, kripto paraların bugün itibarıyla henüz hukuk sistemlerince düzenlemeye tabi tutul(a)madıkları ve bir regülasyon kapsamında regüle edil(e)medikleri olacaktır. Dünyada para politikalarını belirleyen neredeyse bütün merkezi otoritelerin konuya yaklaşımı, kripto paraların takip edilememesi nedeniyle kara para aklama, terörün finansmanı, vergi kaçırma gibi suçlarda kullanılmasına duyulan endişeyle ifade ediliyor. Aynı zamanda piyasa değerindeki oynaklık da büyük risk olarak görülüyor. Amerikan Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome Powell ise konuyla ilgili hem potansiyel riskler hem de potansiyel faydalar olduğunu belirterek, FED'in finansal teknolojiyle ilgili çok sayıda finansal sektörle görüştüğünü açıkladı.

Konuyu Türk hukuk sistemi bakımından ele alırsak, kripto para birimlerinin mevzuatta henüz bir yeri olmadığını, düzenlemeye tabi tutulmadıklarını şüpheye mahal veremeyecek şekilde ifade edebiliriz. Bilindiği üzere bizim regülatörümüz olan BDDK'nın konu hakkında yaklaşımını ortaya koyduğu bir açıklama söz konusu. Bitcoin örneği üzerinden yapılan bu açıklamada özetle şu ifadelerle yer veriliyor:

“Herhangi bir resmi ya da özel kuruluş tarafından ihraç

edilmeyen ve karşılığı için güvence verilmeyen bir sanal para birimi olarak bilinen Bitcoin, mevcut yapısı ve işleyişi itibarıyla kanun kapsamında elektronik para olarak değerlendirilmemekte, bu nedenle de ilgili mevzuat çerçevesinde gözetim ve denetimi mümkün görülmemektedir.” BDDK ayrıca, “Bitcoin ve benzeri sanal paralarla gerçekleştirilen işlemlerde tarafların kimliklerinin bilinmemesi, söz konusu sanal paraların yasadışı faaliyetlerde kullanılması için uygun bir ortam yaratmaktadır” ifadeleriyle devletler açısından oluşabilecek risklere dikkat çekiyor.

“Bitcoin, piyasa değerinin aşırı oynak olabilmesi, dijital cüzdanların çalınabilmesi, kaybolabilmesi veya sahiplerinin bilgileri dışında usulsüz olarak kullanılabilmesi gibi risklerin yanı sıra yapılan işlemlerin geri döndürülemez olmasından dolayı operasyonel hatalardan ya da kötü niyetli satıcıların suiistimalinden kaynaklı risklere de açıktır” denerek kişiler açısından olası risklere de dikkat çekiliyor.

Gerek dünyadaki düzenleyici otoritelerin gerekse BDDK'nın yukarıdaki açıklamaları çerçevesinde konuya bakıldığında, Libra'nın regülatörler tarafından farklı ele alınacağı beklentisi oluşuyor. Keza Libra, güvenlik ve dalgalanma meselelerini çözme iddiasında. PayPal, Mastercard ve Visa'nın yanı sıra Vodafone, Uber, Spotify gibi teknoloji firmaları da Facebook Libra projesinin parçası olduğundan, finans sektörlerini düzenleyen regülatörlerin meseleye dahil ve taraf olması kaçınılmaz görünüyor.

Daha fazla ayrıntının ortaya çıkmasıyla birlikte regülatörler tarafında konunun netleşeceği ve yeni bir yaklaşımın ortaya çıkacağı kanaatindeyiz. ☹

ARİFE GÜNÜ KARTLI ÖDEME TRAFİĞİ REKOR KIRDI

Bu yıl Ramazan Bayramı'nın 9 günlük tatile dönüşmesiyle birlikte turizm sektöründe hareketlilik görüldü. Ramazan Bayramı tatilinde yerli turistler, gittikleri şehirlerde 4 milyar TL tutarında kartlı ödeme yaptı. Yerli turistler tarafından en fazla tercih edilen illerse Muğla, İzmir ve Antalya oldu...

TABLO 1

Mayıs 2019 sonu itibarıyla Türkiye'de 222 milyon kart kullanımında

Bankalararası Kart Merkezi (BKM) verilerine göre, 2019 yılının mayıs ayı sonunda Türkiye'de 67.8 milyon adet kredi kartı ve 154.6 milyon adet banka kartı bulunuyor. Mayıs 2018 ile kıyaslandığında kredi kartı sayısında yüzde 5, banka kartı sayısında ise yüzde 13 artış görülüyor.

Kart sayıları (Milyon Adet)

	2018 Mayıs	2019 Mayıs	Değişim
Banka kartı	136.9	154.6	% 13
Kredi kartı	64.4	67.8	% 5
Toplam	201.2	222.4	% 10

TABLO 2

Kartlı ödemeler geçen yılın mayıs ayına göre yüzde 22 arttı

BKM verilerine göre, banka kartları ve kredi kartlarıyla mayıs ayında toplam 84.1 milyar TL'lik ödeme yapıldı. Bu tutarın 73.2 milyar TL'si kredi kartlarıyla ödenirken, 10.9 milyar TL'sinde banka kartları kullanıldı. Banka kartıyla yapılan ödemelerde önceki yılın aynı dönemine göre büyüme oranı yüzde 37 olurken, kredi kartıyla yapılan ödemelerde ise bu oran yüzde 20 olarak gerçekleşti.

Kartlı ödeme tutarı (Milyar TL)

	2018 Mayıs	2019 Mayıs	Değişim
Banka kartı	7.9	10.9	% 37
Kredi kartı	61.1	73.2	% 20
Toplam	69	84.1	% 22

TABLO 3**Arife gününde 22.5 milyon işlem karşılığında 3 milyar TL ödendi**

BKM verilerine göre, Ramazan Bayramı öncesi 4 haftalık dönemi kapsayan 6 Mayıs-2 Haziran döneminde kartlarla toplam 76.9 milyar TL tutarında ödeme yapıldı. Geçen yılın aynı döneminde 65.3 milyar TL olan tutarın bu yıl yüzde 18 artış gösterdiği görüldü. Ramazan ayı boyunca kartlı ödemelerin 4'te 1'ini gıda harcamaları oluştururken, gıda alışverişlerinde ortalama kartlı ödeme tutarı ise 94 TL oldu. 2019 yılında gerçekleşen kartlı ödeme adetleri incelendiğinde, 3 Haziran Ramazan Bayramı arife gününde 22.5 milyon işlem adediyle kartlı ödeme rekoru kırıldı. Pazartesi günü en fazla kartlı işlemin gerçekleştiği saat aralığı 15.00-16.00 olurken, en fazla işlemin yapıldığı dakika ise 15.37 oldu. Geçen yıl 2.5 milyar TL olan arife günü kartlı ödeme tutarı bu yıl yüzde 18 artışla 3 milyar TL oldu. Bu tutar Ramazan Bayramı'nda toplam 4 günde yapılan ödemelerin neredeyse yarısını oluşturdu.

Ramazan Bayramı'nda gün bazlı kartlı ödeme dağılımı (Milyon TL)

3-6 Haziran 2019	Kartlı ödeme tutarı (Milyon TL)	Toplam içindeki pay
Arife günü	2.980	% 45
1. gün	935	% 14
2. gün	1.256	% 19
3. gün	1.469	% 22

TABLO 5**Yerli turistler 4 milyar TL tutarında kartlı ödeme yaptı**

Ramazan Bayramı ile beraber tatili 9 güne çıkarabilen yerli turistlerin başka şehirlerde tatil yapma fırsatı bulması turizm sektörüne hareketlilik getirdi. 1-9 Haziran arası dönemde kart kullanıcıları tarafından ikamet ettikleri il dışında yaklaşık 4 milyar TL tutarında fiziki kartlı ödeme gerçekleşti. Başka bir deyişle kartlı ödeme tarafından bakıldığında şehir değiştiren tatilciler, gittikleri şehirlerin ekonomisine toplamda 4 milyar TL katkı sağladı. Bayram tatilinde kartlı ödeme tutarı açısından hangi şehrin en fazla misafir ağırladığı incelendiğinde ise Muğla, 270 milyon TL ile misafir olunan şehirlerde kartlarla en fazla ödemenin yapıldığı il oldu. Muğla'yı 255 milyon TL ile İzmir, 207 milyon TL ile Antalya, 198 milyon TL ile Ankara ve 141 milyon TL ile Balıkesir takip etti. Kartlarla farklı şehirlerde yapılan fiziki ödemelerin 5'te 1'i ilk üç şehirde gerçekleşti.

TABLO 4**Ramazan Bayramı'nda kartlarla 6.6 milyar TL ödeme yapıldı**

3-6 Haziran tarihlerine denk gelen Ramazan Bayramı ve arife gününde kartlarla 6.6 milyar TL tutarında ödeme yapıldı. Ödemelerin 3.1 milyar TL'si yani yüzde 47'si market ve AVM, akaryakıt istasyonları, giyim ve aksesuar sektörlerinde gerçekleşti. En fazla harcama yapılan market ve AVM sektörü, toplam kartlı ödemelerin yüzde 20'sini oluşturdu. Bu sektörleri yüzde 14 ile akaryakıt istasyonları, yüzde 14 ile giyim ve aksesuar izledi. Toplam kartlı ödemelerin yarısı bu üç sektörde gerçekleşirken, yemek yüzde 9, çeşitli gıda ise kartlı ödemelerin yüzde 8'ini oluşturarak en fazla harcama yapılan diğer sektörler arasında yer aldı.

Ramazan Bayramı sektörel kartlı ödeme tutarı (Milyon TL)

2019 Ramazan Bayramı (3-6 Haziran)	Kartlı ödemeler içindeki payı
Market ve AVM	1.353 % 20
Akaryakıt istasyonları	899 % 14
Giyim ve aksesuar	887 % 14
Yemek	562 % 9
Çeşitli gıda	538 % 8

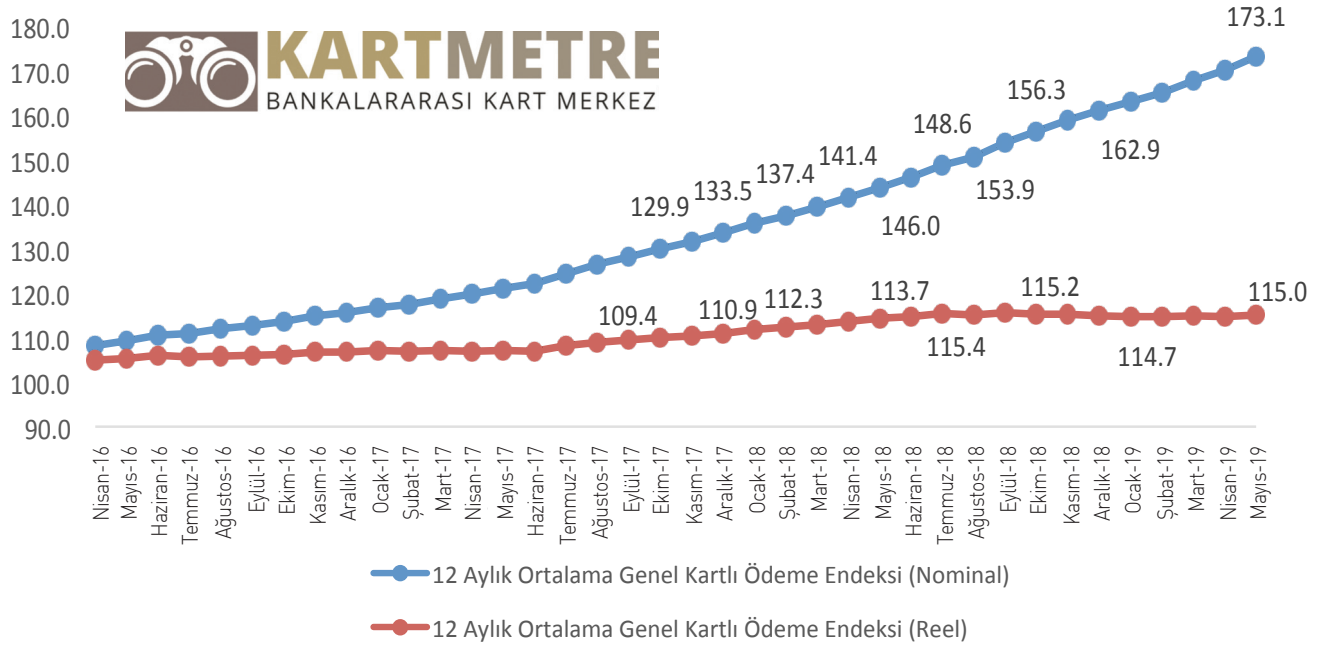
Ramazan Bayramı tatilinde yerli turistler tarafından misafir olunan şehirlerde yapılan kartlı ödemeler

il	Yerli turistler tarafından yapılan kartlı ödeme tutarı (Milyon TL)	Toplam içindeki pay
Muğla	270	% 7
İzmir	255	% 6
Antalya	207	% 5
Ankara	198	% 5
Balıkesir	141	% 4

B K MBANKALARARASI
KART MERKEZİ

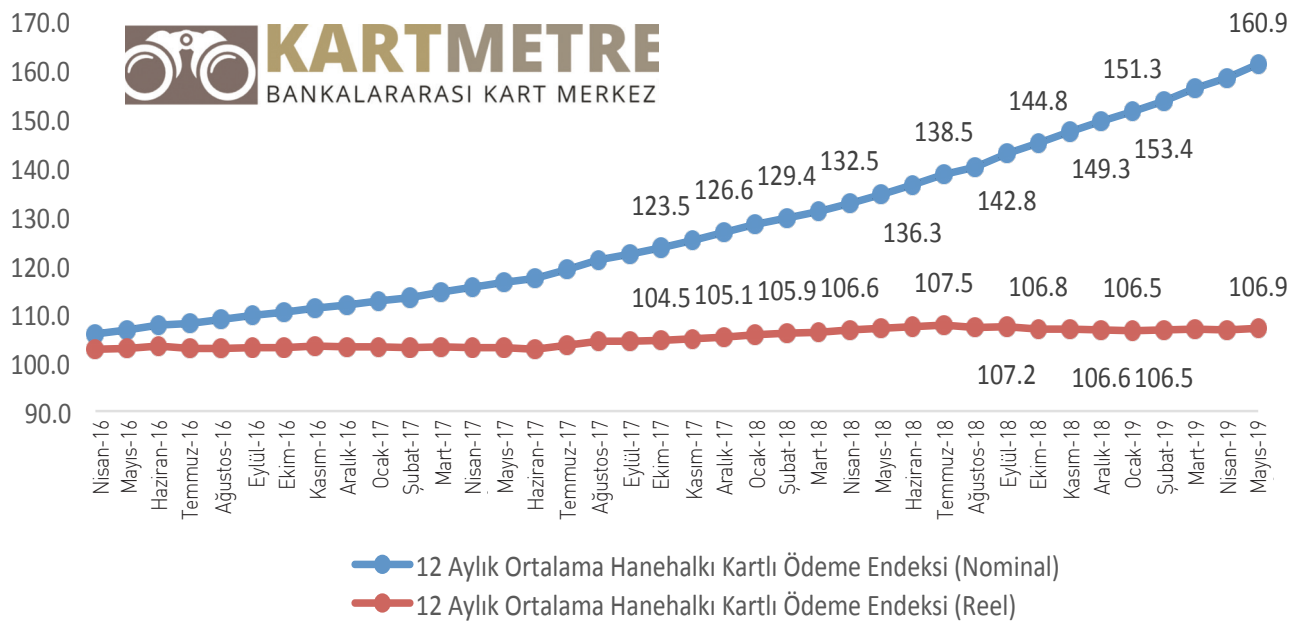
KATKILARIYLA

BKM KARTLI ÖDEME ENDEKSİ (KARTMETRE)

12 Aylık Ortalama Genel Kartlı Ödeme Endeksi

Genel Kartlı Ödeme Endeksi'nin 12 ay hareketli ortalama gelişimi incelendiğinde, mayıs ayında 1 yıl öncesine göre nominal olarak yüzde 20,5, reel olarak ise yüzde 0,6 büyümeye gözlemlendi.

12 Aylık Ortalama Hanehalkı Kartlı Ödeme Endeksi

Hane Halkı Kartlı Ödeme Endeksi'nin 12 ay hareketli ortalama gelişimi incelendiğinde, mayıs ayında 1 yıl öncesine göre nominal olarak yüzde 19,9, reel olarak ise yüzde 0,01 büyümeye gözlemlendi.

Kartmetre ile ilgili detaylı bilgilere BKM web sitesinden erişilebilir: <https://bkm.com.tr/raporlar-ve-yayinlar/kartmetre>

EXTRE

PSM
PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE

ÖDEME SİSTEMLERİ SEKTÖRÜNÜN RAKİPSİZ DERGİSİ

Sektörün tüm temsilcilerini
kapsayan zengin içerik

Banka ve kredi kartları, internet bankacılığı, e-ticaret, POS, ATM, mobil/ temassız ödemeler başta olmak üzere bankacılık ve finans sektörüne yönelik haberlerin yayınlandığı PSM; yenilenen, güçlenen içeriği ve yeni yüzüyle Aralık 2013'ten itibaren her ay okuyucularıyla buluşmaya başladı. PSM'nin zengin içeriği, başlıca şu konulardan oluşuyor:

- * Ödeme sistemleri sektörüyle ilgili haber-araştırma, dosya ve röportajlar
- * Banka & Kredi Kartları
- * Temassız & Mobil Ödeme
- * ATM & POS Terminalleri
- * İnternet Bankacılığı
- * Mobil Bankacılık
- * E-Ticaret
- * İnovasyon - Yeni Ürünler
- * Güvenlik Çözümleri
- * Türkiye ve dünyadan ödeme sistemleri verileri, sektörle ilgili düzenli istatistikler

GMD
GÜNDEM MEDYA GRUBU

Abone Formu

PSM
PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE

Yılda 12 sayı yayınlanan PSM Dergisi'ne abone olmak istiyorum.

Adı Soyadı:

Adres ve Fatura Bilgileri:

Posta Kodu:

Şehir:

Tel:

Faks:

Ödeme Bilgileri

Yıllık abonelik bedeli 120 TL'yi

Erişim Medya Radyo Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş.'nin

Hesap

772 - 6298270 TL

IBAN

TR54 0006 2000 7720 0006 2982 70

Banka / Şube

GAR/ CUMHURİYET CD/TAKSİM

Bu formu 0212 238 72 07 no'lu faksa ya da Cumhuriyet Cad. No: 147 / 6 Harbiye / Şişli / İstanbul adresine gönderiniz.

2019'da FinTek sektörüne yön verecek **3 TREND**

Finansal teknolojilerdeki değişim ve büyüme e-ticareti de olumlu etkiliyor. Hatta yeni ödeme yöntemleri yoğun olarak e-ticaret alanında kullanılıyor. Bu değişim her iki sektörün de itici gücü oluyor. Araştırmalar, 2020 yılında 4 trilyon dolara ulaşması beklenen e-ticaret pazarından daha çok pay kapmak isteyen FinTek'lerin izlemek zorunda olduğu trendleri de belirliyor...

Teknoloji geliştikçe e-ticaret büyüyor, e-ticaret büyüdükçe finansal teknolojiler gelişiyor. E-cüzdanlar, yeni ödeme seçenekleri, uygulama içi satın alımlar, P2P kredi ve ödeme imkanları gibi gelişmeler e-ticaret sektörüne ilgiyi artırıyor. Tüketiciler ödeme yapma hususunda ne kadar rahat olursa o kadar çok harcama yapıyor. Statista'nın tahminlerine göre 2020 yılı itibarıyla dünya genelindeki e-ticaret hacmi 4 trilyon dolara ulaşacak. Bu beklenti FinTek sektörünün de büyüyeceğinin işareti olarak görülüyor.

Peki büyüme daha çok hangi kanallara yoğunlaşacak, hangi trendler öne çıkacak? Fintechistanbul internet sitesinde de yer alan bir analiz, önümüzdeki yıllarda e-ticarete yön vermesi beklenen üç FinTek trendini şöyle sıralıyor:

1 Küresel olanaklar artacak

Ödemelere yönelik yeniliklerin en temel faydalarından biri de sorunsuz bir şekilde sınır ötesi işlem yapabilmek. PayPal, e-ticaret için bunu mümkün kılan ilk büyük şirketlerden biriydi. Daha sonra TransferWise, TransferGo ve hatta Western Union dahi dijital para transferi işine girdi. Ödeme teknolojilerindeki bu gelişme e-ticaret şirketlerini yerel pazarlara odaklanmak zorunda olmaktan çıkardı ve yepyeni fırsatlar doğurdu. Ödeme teknolojilerindeki bu yeniliklerin sunduğu bir diğer avantaj da bankalara kolay bir şekilde ulaşamayan topluluklara para transferi imkanı vermesi oldu. Kenya merkezli M-Pesa, bunu mümkün kılan şirketlerden biri ve kullanıcı kitlesi her geçen gün artıyor.

2 Mobil ticaretin büyümesi

Mobil uygulama üzerinden ödeme yapmak yeni bir şey değil. Ancak bu pazar da gitgide büyümeye devam ediyor. Visa'nın açıklamasına göre mobil üzerinden yapılan satışlar masaüstüne kıyasla yüzde 53 daha hızlı büyüyor. Bu da e-ticaret firmalarının mobile kaymasına yol açıyor. Apple Pay, Samsung Pay gibi inovasyonlar sayesinde kullanıcılar artık kolay ve güvenli bir şekilde satın alımlarını yapıyor. Ödemelerin nasıl gerçekleştirildiği müşteri deneyiminin önemli bir parçası olarak kabul edilebilir. Finansal teknolojiler de bu deneyimi iyileştirmek adına oldukça önemli fırsatlar sunuyor.

Çinli turist akımı WeChatPay'i İspanya'ya taşıdı

Bankacılık devi BBVA ile seyahat şirketi Dufry arasında yapılan anlaşma sonrası Çinli ödeme platformu WeChatPay İspanya'da hizmet vermeye başladı. Bu yıl başta Madrid ve Barcelona olmak üzere İspanya'yı ziyaret eden Çinli turist sayısının 650 bini geçmesi üzerine bu işbirliğinin hayata geçmesi yönünde beklenti oluşmuştu. Anlaşmanın ardından WeChatPay, Madrid Barajas Uluslararası Havalimanı'ndaki World Duty Free mağazalarında kabul edilmeye başladı. BBVA'nın Emea Bölgesi İnovasyon ve Pazar Geliştirme Direktörü Carlos Laita, "Dufry ve WeChat Pay ile kurduğumuz ortaklık sayesinde Çinli yolcuların İspanyol havalimanlarında alışveriş yaparken kendilerini evlerinde hissetmelerini sağlayacağız" diyor. WeChatPay'in yakında Madrid ve Barcelona başta olmak üzere farklı şehirler ve alışveriş noktalarında kabul edilmesi bekleniyor.

3 Rahat ödeme deneyimi

Ödeme yapmak ne kadar kolaylaşırsa tüketiciler o kadar harcama yapıyor. Dolayısıyla "sürtünmesiz" ya da tek tuşla, dokunuşla yapılan ödeme teknolojilerinin yaygınlaşması tüketicilerin çok daha fazla harcama yapmasını sağlayacak. Payfirma Ürün Müdürü Kalle Rada-ge, temassız ödemeler ve bankacılığın işletmeler için daha hızlı büyüme ve tüketiciler için daha iyi deneyim anlamına geldiğini düşünüyor. Finansal teknolojiler tüketicilerin paralarını saklama ve harcama şeklini değiştiriyor. Ödeme teknolojilerine yönelik geliştirilen inovasyonlar tüketicinin daha çok para harcamasına olanak tanıırken, bir yandan da bunu güvenli, erişilebilir ve elverişli bir hale getiriyor.

İsveç'te de ortak ATM dönemi başlıyor

Dijitalleşme Batı Avrupa'da geleneksel bankacılık kanallarında yeniden yapılanmayı beraberinde getiriyor. Bir zamanların "teknoloji harikası" ATM'ler de bu dönüşümden nasibini alıyor. Birçok Avrupa ülkesinde ATM sayısındaki azalma dikkat çekiyor. Öte yandan, ATM'lerin maliyetini düşürmek isteyen bankalar "ortak ağ" kullanımını da yaygınlaştırmaya başladı. İsveç'te birçok bankanın ATM'lerini özel bir şirkete ait ortak ATM ağına devretmesi

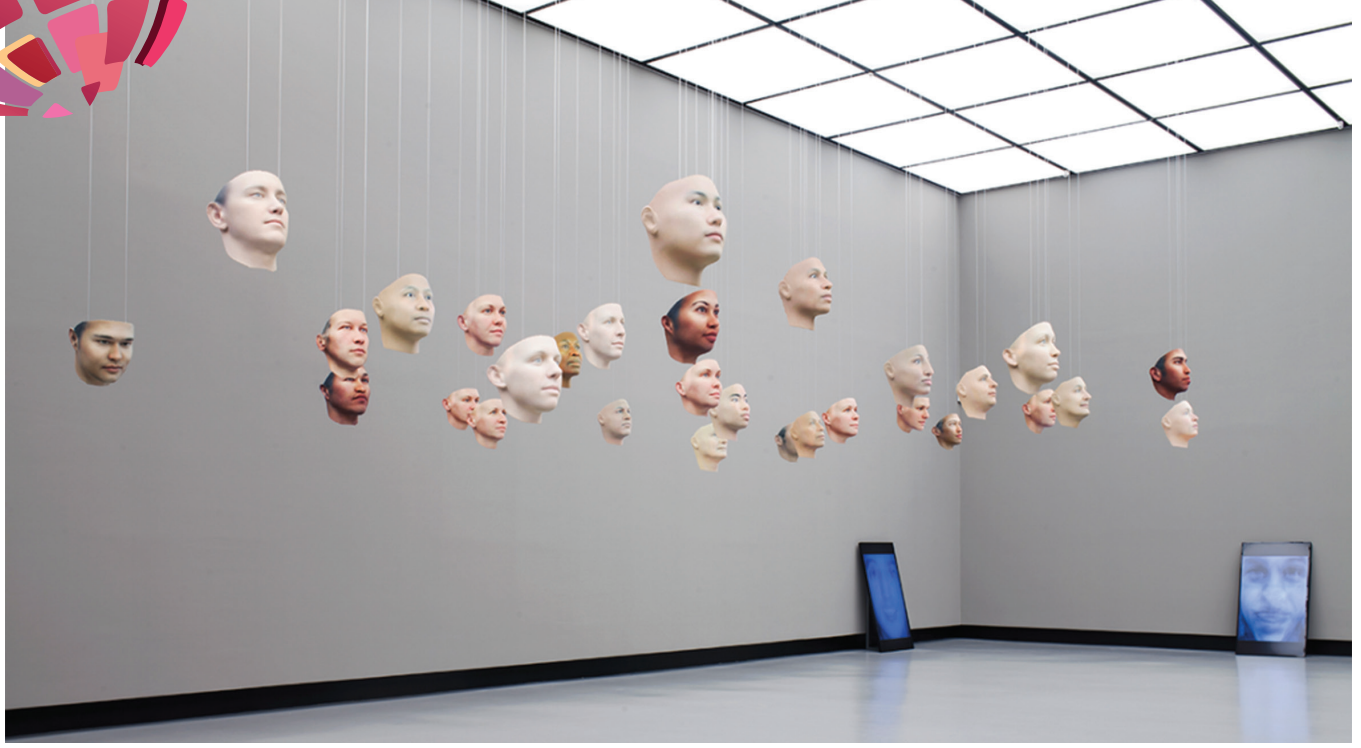
gündemde. Bankalar bu sayede hem ATM yönetimi için ayırdığı mesaiyi azaltacak hem de azalan cihaz sayısından kullanıcıların etkilenmemesini sağlayacak. Bu yöntem 2017 yılında Hollanda'da, ABN Amro, ING ve Rabobank'ın ATM parklarını Geldservice Nederland'e devretmesiyle başlamıştı. Parlak sarı renge sahip "Geldmaat" adlı ortak ATM'lerinin ilki Soest kasabesinde Overhees alışveriş merkezinde kullanılmaya başlamıştı.

IMF Başkanı, teknoloji şirketlerini uyardı

Uluslararası Para Fonu (IMF) "Big Tech" olarak bilinen büyük teknoloji şirketlerinin finans piyasalarına girmesinin istikrar ve verimlilik konusunda sorunlara yol açabileceği konusunda uyarıda bulundu. IMF başkanı Christine Lagarde, büyük veri ve yapay zekaya dayanan finansal ürünler sunmak için devasa müşteri tabanını ve parasal gücünü kullanacak olan Amazon, Facebook, Apple ve Google'ın finans dünyasına girmesinin büyük aksamlara yol açabileceğine dikkat çekti. Lagarde, "Bu şirketlerin katılımı finansal piyasaları modernleştirilebilir ama gizlilik sorunlarına ek olarak finansal sistemde kırılma riskine yol açabilecek rekabet ve piyasada yoğunlaş-

ma endişelerini de beraberinde getiriyor" dedi. Çin'deki teknoloji endüstrisini örnek gösteren Lagarde, uyarısını şöyle sürdürdü: "Son 5 yıldır Çin'deki teknoloji gelişimi oldukça başarılı. Milyonlarca insan finansal ürünlere ilk kez erişim sağladı ve yüksek kaliteli iş imkanlarının oluşmasına yol açtı. Öte yandan, mobil ödeme pazarının yüzde 90'ını sadece iki firmanın kontrol etmesine de neden oldu. Bu, finansal istikrar ve verimlilik için sistematik bir zorluk anlamına geliyor. FinTek'in inovasyonuna zarar vermeden bunun nasıl yönetileceğinin öğrenilmesi, tüketicilerin ve yatırımcıların kendilerini güvende hissetmelerinin sağlanması önemli." ▶

Yola **izmarit** atmadan önce bir kez daha düşünün!

Pek çok insanın ortak sorunudur sokaklara çöp atılması... Elindeki su şişesini, bitmiş sigara paketini, sigara izmaritini, yiyecek ambalajlarını çekinmeden sokağa atan o kadar çok insan var ki. Hatta sokağa tükürmekten çekinmeyen milyonlarca insan var!..

Yapılan onca uyarıya, hatta cezai yaptırımlara rağmen çevremizi kirlitmeye devam ediyoruz. ABD'de geçen ay açılan bir sergi ise yere izmaritlerini atanları bir kez daha düşünmeye itecek gibi görünüyor.

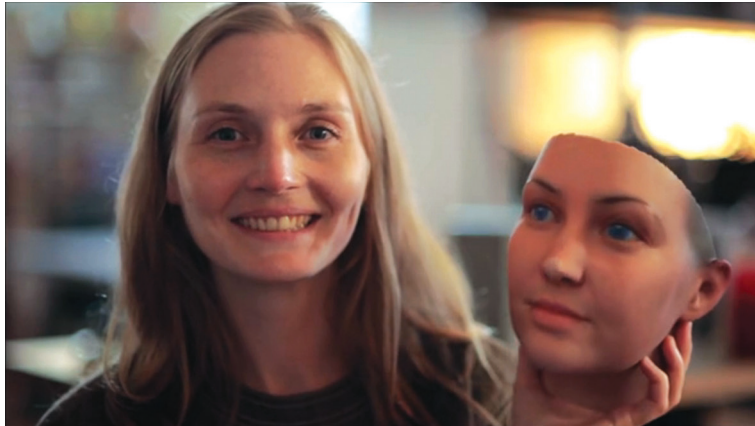
Stranger Visions (Yabancı Görüntüler) adlı bu ilginç proje, Amerikalı eğitimci ve sanatçı Heather Dewey-Hagborg tarafından geliştirildi. Dewey-Hagborg, önce New York

sokaklarından topladığı sigara izmaritlerini incelemeye başladı. Ardından topladığı sigara izmaritlerini genomik araştırmalardan geçirdi ve bunlar üzerinde DNA analizleri yaptı. Elde ettiği verileri bir araya getiren Dewey-Hagborg, bu kişilerin yüzlerinin yaklaşık olarak neye benzediğini görebilmek amacıyla 3D yazıcılardan çıktı almaya başladı. Günün sonunda sokakları kirletenlerin suratları birer heykele dönüştü ve bu durum tüm dünyada konuşulur hale geldi.

Öyle ki proje Toronto polisinin bile ilgisini çekti ve Dewey-Hagborg ile polis arasında çeşitli suç vakaların aydınlatılmasına yönelik işbirlikleri yapıldı.

Dewey-Hagborg'un ilginç projesi son olarak bir sergiye dönüştü. Heykeller Victoria ve Albert Müzesi, Center Pompidou ve New York Tarih Kurumu gibi yerlerde halka açık bir şekilde sergileniyor. Ancak proje, basın etkisi ve çeşitli endişeler nedeniyle kısa süre içerisinde tartışılır ve eleştirilir bir hale de geldi. Buna rağmen Dewey-Hagborg'un DNA analizleri üzerinden yürüttüğü fenotipleme çalışmaları tarihteki yerini aldı.

Keşke Türkiye'de de sokağa tüküren insanlar sergilense, sokakların hastalık yuvası olmaması için bir nebze olsun destek verilebilse!

Türkiye'nin deęeri, Türkiye'nin Ödeme Yöntemi

Kartınız hangisi olursa olsun, sağ alt köşesinde TROY olsun.

TÜRKİYE'NİN
ÇAYI

TÜRKİYE'NİN
ÖDEME YÖNTEMİ

troyodeme.com

[f /TROYOdeme](https://www.facebook.com/TROYOdeme) [t /TROYOdeme](https://twitter.com/TROYOdeme) [i /troy_odeme](https://www.instagram.com/troy_odeme) #sagaltkose

troy
Türkiye'nin Ödeme Yöntemi

TROY, Bankalararası Kart Merkezi tarafından hayata geçirilen Türkiye'nin ilk ve tek yerli ödeme yöntemidir. TROY logolu kartınızı bankanızdan isteyebilirsiniz.

PARAM Ailesi Büyüyor!

Param Üyesi Kartlara Her Gün Yenileri Ekleniyor...

3 milyonu aşan Param ve Param üyesi kart sahibi, kartlarına özel ayrıcalıklardan, Param'ın sunduğu özel indirimlerden ve kampanyalardan yararlanıyor. Borçsuz, faizsiz, aidatsız kart kullanmanın keyfini yaşıyor.

Param

param.com.tr

[@](#) [f](#) \ [paramkart](#)

BDDK tarafından TURK Elektronik Para A.Ş.'ye 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun çerçevesinde elektronik para ihraç etmek üzere elektronik para kuruluşu olarak faaliyette bulunma izni verilmiştir.

BDDK YETKİLİ KURULUŞ

TURK ELEKTRONİK PARA

troy